

Lovforslag nr. L 242. Fremsat den 30. marts 2000 af erhvervsministeren (Pia Gjellerup)

Forslag

til

Lov om ændring af konkurrenceloven

(Fusionskontrol, Konkurrencerådets sammensætning, decentralisering m.v.)

§ 1

I konkurrenceloven, lov nr. 384 af 10. juni 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Retter Konkurrencerådet henvendelse til pågældende myndighed m.v. med henblik på en afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, skal myndigheden træffe afgørelse herom senest otte uger fra modtagelsen heraf.«

2. § 2, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Hvis en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2 eller i øvrigt hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse, kan Konkurrencerådet over for myndigheden, jf. stk. 4, 1. pkt., påpege mulige skadelige virkninger for konkurrencen samt fremkomme med forslag til fremme af konkurrencen på området. Myndigheden skal svare på en henvendelse fra rådet herom senest tre måneder fra modtagelsen.«

3. § 2, stk. 6, ophæves.

4. I § 7, stk. 1, nr. 1, ændres »jf. stk. 3,« til: »jf. dog stk. 2-4,«

5. I § 7, stk. 1, nr. 2, ændres »jf. dog stk. 2 og 3.« til: »jf. dog stk. 2-4.«

6. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undtagelserne i stk. 1 gælder ikke i tilfælde, hvor

1) virksomheder eller en sammenslutning af virksomheder aftaler, vedtager eller på an-

den måde tilkendegiver, at der ved videre salg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer, eller

2) to eller flere virksomheder gennem aftale m.v. gennemfører eller søger at gennemføre forudgående regulering af bud, fastsætter eller søger at fastsætte betingelser for åbning af bud, foretager eller søger at foretage udskydning af bud, forpligter sig til forudgående anmeldelse af bud eller i øvrigt forpligter sig til at samarbejde inden tilbudsgivningen.«

7. I § 7 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Forbudet i § 6, stk. 1, gælder, uanset stk. 1, for en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, hvis denne aftale m.v. sammen med lignende aftaler m.v. begrænser konkurrencen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter til stk. 4 og 5.

8. § 11, stk. 1, affattes således:

»Det er forbudt for en eller flere virksomheder m.v. at misbruge en dominerende stilling.«

9. I § 11 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I vurderingen af, hvorvidt en eller flere virksomheder m.v. har en dominerende stilling, skal indgå undersøgelser af efterspørgsels substitutionen, udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence.«

Stk. 2-4 bliver herefter til stk. 3-5.

10. I § 11, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

11. Overskriften til *kapitel 4* affattes således: »Fusionskontrol«

12. § 12 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 12. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på fusioner, hvor

- 1) de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr., og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 200 mio. kr., eller
- 2) mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3 mia. kr.

Stk. 2. Opstår en fusion gennem erhvervelse af dele af en eller flere virksomheder, tages der ved beregningen af omsætningen i stk. 1 for sælgerens eller sælgernes vedkommende kun hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver.

Stk. 3. Dog betragtes to eller flere erhvervelser, som omhandlet i stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Stk. 4. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.

Stk. 5. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse på fusioner, der er omfattet af fusionskontrolforordningen, medmindre Europa-Kommissionen henviser sagen til Konkurrencerådets behandling.

§ 12 a. Ved en fusion forstås i denne lov:

- 1) når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til én virksomhed, eller
- 2) når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed, eller en eller flere virksomheder ved opkøb af andele eller aktiver, gennem aftale eller på anden vis erhverver den direkte eller indirekte kontrol

over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Stk. 2. Oprettelse af et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner, udgør en fusion efter stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Efter denne lov opnås kontrol over en virksomhed gennem rettigheder, aftaler eller på andre måder, som, enkeltvis eller tilsammen, giver mulighed for at få afgørende indflydelse på virksomhedens drift.

Stk. 4. Der foreligger ikke en fusion i henhold til stk. 1:

- 1) når kreditinstitutter, andre finansielle virksomheder eller forsikringselskaber, hvis sædvanlige virksomhed indbefatter transaktioner og handel med værdipapirer for egen eller fremmed regning, midlertidigt er i besiddelse af andele, som de har erhvervet i en virksomhed med henblik på videresalg, for så vidt de ikke udøver den til disse andele knyttede stemmeret med henblik på at fastlægge virksomhedens konkurrencemæssige adfærd eller alene udøver denne stemmeret med det formål at forberede hel eller delvis afhændelse af denne virksomhed eller af dens aktiver eller afhændelse af disse andele, og afhændelsen sker senest et år efter erhvervelsen,
- 2) når kontrollen erhverves af en person, der efter lovgivningen om konkurs m.v. kan råde over virksomheden, eller
- 3) når de i stk. 1, nr. 2, nævnte transaktioner gennemføres af holdingselskaber, som defineret i årsregnskabsdirektivet, dog med den begrænsning, at de stemmerettigheder, der er knyttet til de andele, de er i besiddelse af, navnlig i forbindelse med udnævnelse af medlemmer af ledelsesorganerne og tilsynsorganerne i de virksomheder, hvor de har andele, kun benyttes til at bevare den fulde værdi af disse investeringer og ikke til direkte eller indirekte at bestemme den konkurrencemæssige adfærd i disse virksomheder.

Stk. 5. Konkurrencerådet kan efter anmodning forlænge fristen i stk. 4, nr. 1, hvis kreditinstituttet, den finansielle virksomhed eller forsikringselskabet godtgør, at der ikke har været rimelig mulighed for at foretage afhændelsen inden for den fastsatte frist.

§ 12 b. En fusion, der er omfattet af denne lov, skal anmeldes til Konkurrencestyrelsen senest

F. t. l. vedr. konkurrenceloven

en uge efter aftalens indgåelse, offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningsstilbudet eller erhvervelsen af kontrol. Den første af disse begivenheder vil være afgørende for beregning af fristen efter 1. pkt.

Stk. 2. Konkurrencestyrelsen kan offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. Offentliggørelsen omfatter navnene på deltagerne i fusionen, fusionens art og de berørte økonomiske sektorer.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer.

§ 12 c. Konkurrencerådet træffer afgørelse om, hvorvidt en fusion, der er anmeldelsespligtig i henhold til § 12 b, stk. 1, eller som af Europa-Kommissionen er henvist til Konkurrencerådets behandling, jf. § 12, stk. 5, kan godkendes eller forbydes.

Stk. 2. En fusion, hvorved en eller flere virksomheder ikke skaber eller styrker en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, skal godkendes.

Stk. 3. I det omfang, hvor oprettelsen af et joint venture, som udgør en fusion efter § 12 a, stk. 2, tillige har til formål eller til følge at samordne fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd, vurderes denne samordning efter kriterierne i § 6, stk. 1, og § 8, stk. 1, for at fastslå, om transaktionen kan godkendes.

Stk. 4. Ved vurderingen efter stk. 3 tager Konkurrencerådet navnlig hensyn til:

- 1) om der samtidig findes to eller flere stiftende virksomheder, som på markant vis gør sig gældende på samme marked som det pågældende joint venture eller på et marked i et tidligere eller efterfølgende led i forhold til dette marked eller på et beslægtet marked, som er nært forbundet med dette marked, og
- 2) om de deltagende virksomheder i kraft af deres samordning, der direkte skyldes oprettelsen af det pågældende joint venture, har mulighed for at hindre konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Stk. 5. En fusion, der er omfattet af denne lov, må ikke gennemføres, før Konkurrencerådet har godkendt denne i henhold til stk. 1. Dette er ikke til hinder for gennemførelsen af et offentligt overtagelses- eller ombytningsstilbud, der i henhold til § 12 b, stk. 1, er anmeldt til Konkurren-

cestyrelsen, for så vidt erhververen ikke udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele, eller kun udøver dem med henblik på at bevare den fulde værdi af sin investering på grundlag af en dispensation fra Konkurrencerådet, jf. stk. 6.

Stk. 6. Konkurrencerådet kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 5 og kan i den forbindelse knytte vilkår eller udstede påbud med henblik på at sikre en effektiv konkurrence.

§ 12 d. Senest fire uger efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse i henhold til § 12 b, stk. 1, eller § 12, stk. 5, træffer Konkurrencerådet afgørelse om en fusions godkendelse eller beslutning om særskilt undersøgelse heraf.

Stk. 2. Såfremt Konkurrencerådet i henhold til stk. 1 har truffet beslutning om indledning af særskilt undersøgelse af en fusion, træffes afgørelse om godkendelse eller forbud i henhold til § 12 c, stk. 1, senest tre måneder efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse.

Stk. 3. Har Konkurrencerådet ikke truffet afgørelse inden for de frister, som fremgår af stk. 1 og 2, betragtes dette som en afgørelse om godkendelse af fusionen. Konkurrencerådet kan i ganske særlige tilfælde afbryde fristerne efter stk. 1 og 2, herunder med henblik på at indhente yderligere oplysninger, jf. § 17.

§ 12 e. Konkurrencerådet kan til godkendelsen af en fusion, jf. § 12 c, stk. 2, knytte vilkår eller udstede påbud, herunder for at sikre, at de deltagende virksomheder opfylder de tilsagn, de har givet over for Konkurrencerådet for at fjerne de skadelige virkninger af fusionen.

Stk. 2. Vilkår eller påbud kan bl.a. bestå i, at de deltagende virksomheder skal:

- 1) afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser,
- 2) indrømme tredjepartsadgang, eller
- 3) foretage andre foranstaltninger, som kan fremme en effektiv konkurrence.

§ 12 f. Konkurrencerådet kan tilbagekalde en godkendelse af en fusion:

- 1) når Konkurrencerådets afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder, eller
- 2) hvis de deltagende virksomheder undlader at efterkomme vilkår eller påbud, jf. § 12 e, stk. 1.

§ 12 g. Konkurrencerådet kan ved beslutning om at forbyde en fusion efter § 12 c, stk. 1, som allerede er gennemført, udstede påbud om en deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette en effektiv konkurrence.«

13. § 13, stk. 1, affattes således:

»Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager efter denne lov bortset fra sager om fastsættelse af bestemmelser efter § 5, stk. 2, § 7, stk. 4 og stk. 5, 2. pkt., § 8, stk. 2, 2. pkt., § 9, 2. pkt., § 10, § 11, stk. 5, 2. pkt., § 12, stk. 4, § 12 b, stk. 3, § 14, stk. 3, § 18, stk. 2, 2. pkt., § 18 a, stk. 3, og § 21, stk. 3. Dog finder § 4, stk. 2, og § 6 i lov om offentlighed i forvaltningen tilsvarende anvendelse på sager efter denne lov. 1. og 2. pkt. gælder tillige, når oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.«

14. § 13, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Pågældende myndigheds afgørelse efter § 2, stk. 4, 1. pkt., Konkurrencerådets henvendelser og myndighedernes svar efter § 2, stk. 5, samt rådets afgørelser truffet i medfør af loven skal offentliggøres.«

15. I § 14, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 2, stk. 4«: », 1. pkt.«

16. § 15 affattes således:

»§ 15. Konkurrencerådet består af syv faste medlemmer, herunder en formand, der alle skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser, samt efter ministerens nærmere bestemmelse et antal medlemmer, der udnævnes efter indstilling fra erhvervsorganisationer, forbrugerorganisationer og kommunale organisationer. Formanden udnævnes af kongen for en periode på op til fire år. De øvrige medlemmer udnævnes af erhvervsministeren for en periode på op til fire år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til offentlig og privat erhvervsvirksomhed, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold.

Stk. 2. De syv faste medlemmer afgør sager efter loven og afgiver udtalelser til erhvervsministeren, forinden denne udsteder nærmere regler efter loven. De øvrige medlemmer kan give møde under behandlingen af sager, som har særlig interesse for det pågældende medlem, så-

fremt medlemmet ønsker at afgive indlæg. De øvrige medlemmer deltager ikke i de syv faste medlemmers rådslagninger.«

17. I § 16, stk. 1, ændres »§ 11, stk. 3,« til: »§ 11, stk. 4,«.

18. I § 18, stk. 1, nr. 1, udgår efter »data,«: »og«

19. I § 18, stk. 1, indsættes efter nr. 1:

»2) kræve mundtlige forklaringer på stedet, og«
Nr. 2 bliver herefter nr. 3.

20. Efter § 18 indsættes i *kapitel 6*:

»§ 18 a. Konkurrencestyrelsen kan til andre landes konkurrencemyndigheder under forbehold om gensidighed videregive oplysninger, som er omfattet af Konkurrencestyrelsens tavshedspligt, og som er nødvendige for at fremme håndhævelsen af disse landes konkurrencelovgivning, herunder med henblik på at opfylde Danmarks bilaterale eller multilaterale forpligtelser.

Stk. 2. Ved videregivelse af oplysninger til myndigheder i medfør af stk. 1 skal Konkurrencestyrelsen betinge videregivelsen af, at oplysningerne:

- 1) er undergivet en tilsvarende tavshedspligt hos modtageren,
- 2) udelukkende anvendes til det formål, som er fastsat i en gældende bilateral eller multilateral aftale, såfremt udvekslingen finder sted i medfør heraf, og
- 3) kun kan videregives med udtrykkeligt samtykke fra Konkurrencestyrelsen og kun til det formål, som samtykket omfatter.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om Konkurrencestyrelsens videregivelse til udenlandske myndigheder af oplysninger, der er omfattet af Konkurrencestyrelsens tavshedspligt.«

21. § 19, stk. 1, affattes således:

»Konkurrencerådets afgørelser truffet efter § 2, stk. 1, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1 og stk. 4, § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 og stk. 3-5, § 9, § 11, stk. 1, stk. 4 og stk. 5, 1. pkt., § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, 1. pkt., § 12 c, stk. 1-3, og stk. 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1, § 12 f, § 12 g, § 13, stk. 4, § 16, § 23 a, stk. 2, jf. stk. 1, og § 27, stk. 4, 2. pkt., kan påklages til Konkurrenceankenævnet.«

22. I § 22, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »efterkomme«: »et vilkår eller«

23. § 23, stk. 1, affattes således:

»Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt

- 1) overtræder § 6, stk. 1,
- 2) overtræder et vilkår meddelt i henhold til § 8, stk. 3, 3. pkt.,
- 3) overtræder § 11, stk. 1,
- 4) undlader at anmelde en fusion eller anmelder en fusion for sent i henhold til § 12 b, stk. 1,
- 5) gennemfører en fusion på trods af et forbud herimod i henhold til § 12 c, stk. 1, overtræder forbudet mod gennemførelse af en fusion inden godkendelse heraf i henhold til § 12 c, stk. 5, 1. pkt., overtræder et vilkår eller påbud efter § 12 c, stk. 6, eller efter § 12 e, stk. 1, eller overtræder et påbud meddelt i henhold til § 12 g,
- 6) undlader at efterkomme et påbud udstedt efter § 6, stk. 4, eller § 11, stk. 4, jf. § 16,
- 7) undlader at efterkomme krav efter § 17,
- 8) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrelsen, Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag, eller
- 9) overtræder forbudet i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, eller forbudet i artikel 82, jf. § 23 a, stk. 1.«

24. Overskriften til *Kapitel 9* affattes således: »EU-konkurrencereglerne«

25. Efter § 23 indsættes i kapitel 9:

»§ 23 a. Konkurrencerådet påser overholdelsen af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 81 og artikel 82 som national kompetent myndighed i henhold til forordninger og direktiver udstedt i medfør af traktatens artikel 83 og i henhold til traktatens artikel 84. Ved udøvelse af denne kompetence som national kompetent konkurrencemyndighed anvendes EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 direkte på aftaler m.v., henholdsvis misbrug af dominerende stilling, som påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne lovs kapitel 2, 3, 5, 6, 7 og 8 finder i øvrigt anvendelse på udøvelse af Konkurrencerådets kompetence, jf. stk. 1, i det omfang forordninger og direktiver udstedt i medfør af EF-traktatens artikel 83 ikke er til hinder herfor.

Stk. 3. Konkurrencestyrelsen underretter Europa-Kommissionen, inden der træffes afgørelse efter stk. 1.«

26. § 27, stk. 5, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. oktober 2000. Dog træder § 1, nr. 16, i kraft den 1. juli 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets indhold

Med vedtagelsen i maj 1997 af konkurrenceloven (L 172, FT 1996-97, tillæg C, s. 584ff), jf. lov nr. 384 af 10. juni 1997, blev det hidtidige kontrolprincip i dansk konkurrencelovgivning erstattet med det samme forbudsprincip, som gælder i EU-konkurrenceretten og i de fleste andre EU-medlemsstaters konkurrencelovgivning.

Der var tale om en tilpasning af den danske konkurrencelov til EU's konkurrenceregler – ikke en fuldstændig indførelse af de samme regler. Der blev således ikke indført fusionskontrol, ligesom en virksomheds førstegangsmisbrug af en dominerende stilling ikke blev strafsanktioneret. For så vidt angik administrationen af loven blev det besluttet, at den – som under den tidligere lov – skulle varetages af et uafhængigt kollegialt råd, Konkurrencerådet. Med baggrund i rådets funktion blev antallet af medlemmer imidlertid udvidet.

Siden konkurrencelovens vedtagelse i maj 1997 har Europa-Kommissionen taget initiativ til større decentralisering til de nationale konkurrencemyndigheder af sager, der indebærer anvendelsen af konkurrencereglerne i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 (tidligere artikel 85, stk. 1, og artikel 86).

Kommissionen har således udtrykt et generelt ønske om, at alle medlemsstaters konkurrencemyndigheder får mulighed for at anvende EF-traktatens konkurrenceregler direkte, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse om samarbejdet med de nationale konkurrencemyndigheder, jf. EF-Tidende 1997, nr. C 313, s. 3.

En decentralisering vil være i overensstemmelse med Danmarks ønske om, at alle sager behandles så tæt på borgerne og virksomhederne som muligt (nærhedsprincippet). Det vil indebære en lettere kommunikation mellem virksomheder og myndighed. Endvidere vil det være en fordel for danske virksomheder, at sagerne behandles af en dansk myndighed med tæt kendskab til danske erhvervsforhold.

Dansk deltagelse i en decentraliseringsproces gør det derfor hensigtsmæssigt at ændre konkurrenceloven således, at Konkurrencerådet får beføjelse til at anvende EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82.

Herved vil samarbejdet med Kommissionen umiddelbart blive styrket, og konkurrenceloven vil på dette punkt blive bragt på niveau med lovgivningen i de fleste af EU-medlemsstaterne.

Ved denne ændring af konkurrenceloven vil det blive muligt for Konkurrencerådet at anvende EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 i sager, hvor samhandelen mellem medlemsstaterne mærkbart kan blive påvirket som følge af en konkurrencebegrænsende aftale m.v. eller, hvor en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. I sager, hvor der ikke foreligger en sådan påvirkning af samhandelen, anvendes konkurrenceloven som hjemmel.

Anvendelsen af EF-traktaten som direkte hjemmel vil indebære, at Konkurrencestyrelsen som sekretariat for Konkurrencerådet, jf. § 14, stk. 2, i den gældende lov, kan medvirke til at løse internationale sager i samarbejde med konkurrencemyndighederne i andre lande. Et effektivt samarbejde forudsætter imidlertid, at de involverede konkurrencemyndigheder har det samme grundlag at træffe en beslutning ud fra. Den gældende lov indeholder ikke hjemmel til, at Konkurrencestyrelsen kan udveksle oplysninger, som er omfattet af styrelsens tavshedspligt, med konkurrencemyndighederne i andre lande.

På denne baggrund foreslås det at indsætte en bestemmelse i konkurrenceloven, hvorefter Konkurrencestyrelsen bl.a. til opfyldelse af bilaterale eller multilaterale forpligtelser på nærmere angivne betingelser kan udveksle sådanne oplysninger med konkurrencemyndighederne i andre lande.

Kommissionen har tilkendegivet, at det er en forudsætning for en større decentralisering af sager, der indebærer anvendelsen af EU-konkurrencereglerne, at der i medlemsstaterne findes effektive sanktioner for overtrædelser af forbudene.

Efter EU-konkurrenceretten kan der pålægges bøder for overtrædelser af såvel forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. som forbudet mod misbrug af en dominerende stilling. Det samme er imidlertid ikke tilfældet efter den gældende konkurrencelov, hvor kun en forsættelig eller grov uagtsom overtrædelse af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. kan straffes umiddelbart. Virksomheder med forholdsvis begrænset markedsstyrke, der indgår konkurrencebegrænsende aftaler m.v., kan også blive pålagt bøder. Derimod kan selv store virksomheder, der forsætteligt eller groft uagtsomt misbruger deres dominerende stilling, ikke pålægges bøder, første gang de overtræder loven. Der kan først blive tale om pålæggelse af en bøde, hvis en virksomhed inden for en periode af fem år, fra den første gang har fået et påbud, på ny misbruger sin dominerende stilling på tilsvarende måde.

Ved lovens vedtagelse var begrundelsen for denne forskel, at der på daværende tidspunkt var betydelig retsikkerhed om, hvornår en virksomhed er dominerende, og om misbrugsbegrebet. På baggrund af Konkurrencestyrelsens vejledninger og henvend 2 års praksis – en praksis, som ligger på linie med praksis efter EU-konkurrencereglerne – er denne usikkerhed betydeligt mindre i dag. Hertil kommer, at der foreslås indsat en udtrykkelig angivelse i loven af, hvilke elementer, der altid skal indgå i undersøgelsen af, om en eller flere virksomheder har en dominerende stilling.

Det vil være naturligt også på dette punkt at følge EU-konkurrencereglerne og dermed ophæve forskelsbehandlingen i sanktionsmæssig henseende af behandlingen af en virksomheds konkurrencebegrænsende aftaler m.v. og en virksomheds misbrug af en dominerende stilling. Det foreslås derfor, at det også bliver muligt at pålægge en virksomhed en bøde, når den første gang forsætteligt eller groft uagtsomt misbruger en dominerende stilling.

Siden 1997 har Finland og Holland indført fusionskontrol. Danmark er herefter det eneste land i EU, der ikke har fusionskontrol.

Fusionskontrol blev drøftet under konkurrencelovens tilblivelse (L 172, FF 1996-97, sp. 4918ff., sp. 7850ff. samt sp. 7855). Det blev tillagt vægt, at der ikke skulle lægges barrierer i vejen for fusioner, der kunne lede til flere store virksomheder.

Formålet med fusionskontrol er imidlertid ikke i sig selv at hindre sammenslutninger af virksomheder. Formålet er derimod at sikre, at fusionerne tilrettelægges på en sådan måde, at de fordele for de fusionerende virksomheder, der f.eks. kan ligge i en større styrke på eksportmarkederne, ikke betales af de danske for-

brugere i form af højere priser eller af mindre konkurrenter, som risikerer at blive presset ud af markedet. Dette kan ske ved at knytte vilkår eller udstede påbud til en godkendelse af en fusion.

Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomheds- overtagelser, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30. juni 1997 – i det følgende benævnt fusionskontrolforordningen – gælder også for fusioner, hvori deltager danske virksomheder, dog forudsat, at fusionen har såkaldt »fællesskabsdimension«, hvilket relaterer sig til de deltagende virksomheders omsætning på verdensplan og på EU-niveau. Efter fusionskontrolforordningen kan Kommissionen henvise en fusion til behandling i en medlemsstat efter nationale regler om fusionskontrol. Da den gældende konkurrencelov ikke indeholder regler om fusionskontrol, er denne henvisningsmulighed uden indhold for så vidt angår fusioner, som har virkninger i Danmark, og hvori danske virksomheder deltager.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres dansk fusionskontrol baseret på relativt høje omsætningsgrænser for de deltagende virksomheder. Herved sikres, at kun de mest betydende fusioner skal kontrolleres. Sagerne skal af hensyn til virksomhederne behandles inden for en kort tidsfrist. Det foreslås endvidere, at ankeinstansen i fusionsager ikke – som i de fleste andre lande – bliver ministeren, men Konkurrenceankenævnet, der efter den gældende lov er ankeinstans for Konkurrencerådets afgørelser.

Med indførelsen af hjemmel for Konkurrencerådet til at påse overholdelsen af forbudsbestemmelserne i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82, fusionskontrol samt bøder for førstegangs misbrug af en dominerende stilling vil dansk erhvervsliv herefter konkurrenceretligt blive underlagt fuldstændigt samme materielle regelsæt nationalt som i europæisk sammenhæng.

I forbindelse med en ændring af den gældende lov er det naturligt at overveje Konkurrencerådets funktion og sammensætning.

Med vedtagelsen af konkurrenceloven blev Konkurrencerådet udvidet fra 15 til 19 medlemmer. Et så stort beslutningstagende organ fremmer ikke en effektiv beslutningsproces, som er nødvendig for, at virksomhederne inden for en rimelig frist kan få svar på klager eller på de aftaler, herunder fusionsaftaler, som de anmelder.

Erhvervsinteresser har efter den gældende lov en stærk repræsentation i rådet, hvilket er en særlig dansk konstruktion. I en række af de andre EU-medlemsstater, som også har et konkurrenceråd, består dette såle-

des alene af sagkyndige medlemmer, som er uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser.

Ud fra effektivitetshensyn vil det være hensigtsmæssigt at etablere et beslutningstagende organ efter en model, som i højere grad svarer til forholdene i andre EU-medlemsstater.

På denne baggrund foreslås det, at sammensætningen af Konkurrencerådet ændres således, at det består af syv faste medlemmer, inkl. formanden, der alle skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser, samt – efter ministerens nærmere bestemmelse – et antal medlemmer, der udnævnes efter indstilling fra erhvervsorganisationer, forbrugerorganisationer og kommunale organisationer.

De syv faste medlemmer afgør sager efter loven m.v., mens de øvrige medlemmer kan give møde og afgive indlæg under sagernes behandling.

Endelig indeholder lovforslaget en række justeringer af den gældende lov – justeringer, som den hidtidige administration af loven har vist nødvendigheden af.

2. Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget indeholder en bestemmelse, der giver Konkurrencerådet hjemmel til at anvende artikel 81, stk. 1, og artikel 82 i EF-traktaten. Denne bestemmelse skønnes at ville medføre, at Kommissionen henviser omkring 5 sager årligt til Konkurrencerådet. Lovforslagets bestemmelser om fusionskontrol med de foreslåede høje omsætningstærskler betyder, at kun de store fusioner skal vurderes. Vurderet ud fra fusionsaktiviteten i de seneste år ville de foreslåede tærskler have omfattet under 10 fusioner eller virksomheds-overtagelser pr. år.

Merudgifterne til lovens administration afholdes inden for erhvervsministeriets eksisterende rammer.

Forslaget kan styrke konkurrencen i dansk økonomi, hvilket kan medføre øget effektivitet og lavere priser på en række offentlige udgiftsområder.

Efter den gældende konkurrencelov skal en statslig, amtskommunal og kommunal myndighed, der regulerer eller træffer beslutning om erhvervsvirksomhed, som udøves af myndigheden selv m.v., anmelde reguleringen eller beslutningen til Konkurrencestyrelsen, hvis reguleringen m.v. har betydning for konkurrencen.

Da bestemmelsen ikke har haft den store gennemslagskraft, og fordi Konkurrencerådet bliver gjort bekendt med problemstillingen på anden vis, foreslås den ophævet med deraf følgende administrative lettelser for de pågældende myndigheder.

3. Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for virksomhederne

En række undersøgelser af konkurrencesituationen i Danmark peger på, at der i visse brancher er tegn på et lavt konkurrencepres, jf. Konkurrencestyrelsens »Konkurrenceredegørelse 1999«.

Mangel på konkurrence kan have en række negative konsekvenser for samfundet.

For det første kan den føre til, at forbrugere og virksomheder må betale mere for varerne, end de ellers skulle have gjort. De gennemsnitlige danske forbrugerpriser ligger i øjeblikket ca. 5 pct. over de tilsvarende priser i udlandet, selv når der korrigeres for moms og afgifter, og der sammenlignes med lande med et nogenlunde tilsvarende velstandsniveau som Danmark. Det kan være et tegn på manglende konkurrencepres i Danmark.

For det andet er der en tæt sammenhæng mellem konkurrence og produktivitet. Virksomheder, som er udsat for hård konkurrence, presses i større omfang til at effektivisere produktionen, fx ved at indføre ny teknologi eller mere effektive organisationsformer. Endelig kan øget konkurrence være med til at presse virksomhederne til at udvikle nye produkter og ydelser.

Samlet fører mangel på konkurrence således til et velfærdstab for samfundet som helhed.

Lovforslaget sigter på at styrke konkurrencen i dansk erhvervsliv. Det er ikke muligt at vurdere, hvor stor effekt forslaget vil have på konkurrencesituationen i Danmark. I det omfang forslaget bidrager til øget konkurrence, vil nogle virksomheder på kort sigt kunne opleve et mindre overskud. For samfundet som helhed vil der være tale om en velfærdsgevinst. På længere sigt vil øget konkurrence bidrage til en højere produktivitet og øget innovation og dermed forbedre virksomhedernes strukturelle konkurrenceevne til gavn for både virksomheder og samfundet som helhed.

En decentral anvendelse af forbudsbestemmelserne i EF-traktatens artikel 81, stk. 1 og artikel 82 vil give bedre kommunikation mellem virksomheder og myndighed og føre til hurtigere afgørelser. Det vil desuden være en fordel for virksomhederne, at sagerne behandles af en dansk myndighed med tæt kendskab til danske erhvervsforhold.

Decentraliseringen vil fuldføre den proces, der blev indledt med den gældende konkurrencelov, hvorefter danske virksomheder behandles efter de samme konkurrenceretlige principper som virksomheder i andre EU-medlemsstater både med hensyn til konkurrence-lovgivningens udformning og dens administration. En

ensartet behandling af virksomheder beliggende i forskellige medlemsstater vil kunne understøtte en udvikling mod et bedre fungerende indre marked. Desuden vil det administrativt være lettere for virksomheder med aktiviteter i flere EU-lande at være omfattet af ensartede regler i alle EU-lande.

En fusion mellem to virksomheder kan have både positive og negative konsekvenser for samfundet. I det omfang fusionen medfører en mere effektiv indretning af produktionen, vil den være til gavn for såvel virksomhed som samfund. Fusioner kan således være et udtryk for en god erhvervsudvikling. Der er imidlertid en risiko for, at fusioner fører til koncentration af få store virksomheder i nogle brancher og dermed muligvis mindsker konkurrencen på markedet.

Den stigende internationalisering samt den fælles EU-praksis vil i stigende grad lede til, at afgrænsningen af det relevante geografiske marked i konkurrencesager ikke er Danmark, men et større område. Det betyder, at en dansk virksomhed af en given størrelse ikke automatisk bedømmes mere strengt end virksomheder i større lande, fordi markedet afgrænses mere snævert. Hastigheden af denne udvikling vil bl.a. afhænge af, i hvilket omfang nationale reguleringer, handelssædvaner, mv., der stiller udenlandske virksomheder dårligere end danske virksomheder på det danske marked, reduceres i omfang og betydning. Der må endvidere fortsat forventes at være en række sager, bl.a. inden for servicesektoren, hvor det relevante geografiske marked alene er en del af det danske marked. Endeligt må det ved sammenligning af danske og udenlandske virksomheders retsstilling tages i betragtning, at det relevante geografiske marked i større lande ofte kun udgør en del af landet.

Den ændrede sammensætning af Konkurrencerådet vil fremme en mere effektiv beslutningsproces og dermed hurtigere afgørelser for virksomhederne.

Det forventes, at reglerne om fusionskontrol vil medføre knap 10 anmeldte fusioner om året. Det vurderes, at af disse vil kun ca. to anmeldte fusioner om året have en sådan karakter, at det bliver nødvendigt at gennemføre en dybdegående konkurrenceanalyse på maksimalt 3 mdr. De øvrige anmeldte fusioner vurderes at kunne blive behandlet inden for maksimalt 1 måned. En ekspertvurdering af de administrative konsekvenser af lovforslaget vurderer, at den erhvervs-mæssige byrde vil udgøre ca. 2.800 timer om året.

4. Miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

5. Forholdet til EU-retten

Med lovforslaget vil der blive indført hjemmel for Konkurrencerådet til at påse overholdelsen af EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 (tidligere artikel 85, stk. 1, og artikel 86) samt tilknyttede forordninger og direktiver i sager, hvor en konkurrencebegrænsende aftale m.v. eller en virksomheds misbrug af en dominerende stilling kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

Lovforslaget vil indebære, at den danske konkurrencemyndighed vil være rustet til Kommissionens stigende decentralisering af behandlingen af sager, der involverer anvendelsen af EU-konkurrencereglerne. Denne decentralisering vil være i overensstemmelse med Danmarks ønske om, at alle sager behandles så tæt på borgerne og virksomhederne som muligt (nærhedsprincippet).

6. Høring

Lovforslaget er sendt i høring hos Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsministeriet, Arkitekt-Ingeniør-Rådet, Asfaltindustrien, Boligselskabernes Landsforening, Bryggerforeningen, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Byggefagenes Kooperativ Landssammenslutning, By- og Boligministeriet, Byggeriets Arbejdsgivere, Børsmæglerforeningen, CO-Industri, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Dataforening, Dansk Familielandbrug, Dansk Fødevareråd, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Skovforening, Dansk Taxiforbund, Dansk Transport og Logistik, Dansk VVS, Danske Andelselskaber, Danske Busvognmænd, Danske Dagblades Forening, Danske Elværkers Forening, Danske Entreprenører, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Danske Malermestre, De Danske Husmoderforeninger, De Danske Landboforeninger, Den Danske Forlæggerforening, De Samvirkende Købmændsforeninger, Det Danske Handelskammer, Dommerforeningen, DONG Dansk Olie og Naturgas A/S, ELFO, Finansministeriet, Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen for affaldshåndtering i Danmark, Forsikring og Pension, Forskningsministeriet, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Fællesforeningen for Danmarks Brugsfor-

eninger, Fødevarerministeriet, Hovedstadsregionens Naturgasselskab I/S, Håndværksrådet, Indenrigsministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, Investeringsforeningsrådet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet, Københavns Kommune, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Miljø- og Energiministeriet, Naturgas Fyn I/S, Naturgas Midt/Nord

I/S, Naturgas Sjælland I/S, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Praktiserende Arkitekters Råd, Realkreditrådet, Renosam, Samordningsudvalget for den statslige Ejendomsforvaltning, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Trafikministeriet, Turistvognmændenes Landsforening, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet og Økonomiministeriet.

7. Skema over lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forslaget kan føre til besparelser i de offentlige udgifter pga. lavere priser ved det offentliges køb af varer og tjenester.	Merudgifter i forbindelse med lovens administration vil blive afholdt inden for erhvervsministeriets eksisterende rammer.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forslaget fører til en administrativ lettelse for myndigheder, der regulerer eller træffer beslutning om erhvervsvirksomhed, der udøves af dem selv. Det skyldes, at indberetningspligten for disse aktiviteter bortfalder.	Forslaget bidrager til mere administration for staten af f.eks. fusionskontrolregler og EU-sager, jf. ovenfor.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Forslaget styrker konkurrencen i dansk erhvervsliv og medvirker til, at virksomhederne producerer et større og bedre vareudbud til lavere priser pga. en større effektivitet, der samtidig kan forbedre virksomhedernes konkurrenceevne i forhold til udenlandske virksomheder.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	For de virksomheder, hvor den danske konkurrencemyndighed overtager sagen fra Kommissionen, kan forslaget betyde, at virksomheden sparer tid m.v. i forbindelse med behandlingen ved Kommissionen.	For få større virksomheder vil forslaget føre til flere administrative byrder pga. fusionskontrol. Den samfundsmæssige byrde skønnes at udgøre 2.800 timer om året.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Forslaget vil indebære, at den danske konkurrencemyndighed vil være rustet til Kommissionens stigende decentralisering af sager.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Ved udformningen af den gældende bestemmelse i § 2, stk. 4, 1. pkt., var det en given forudsætning, at Konkurrencerådet ikke kan gå ind i en legalitetsprøvelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering.

Denne legalitetsprøvelse foretages af den myndighed m.v., der har fastsat reguleringen eller truffet beslutningen, eller, såfremt reguleringen er fastsat ved lov eller ved EF-forordning, af vedkommende minister, jf. § 2, stk. 4, i den gældende lov.

En afgørelse efter § 2, stk. 4, 1. pkt., og hermed en afklaring af, om en konkurrencebegrænsning er omfattet af § 2, stk. 2, er afgørende for, om Konkurrencerådet kan gribe ind i medfør af konkurrencelovens kapitel 2 og 3 over for konkurrencebegrænsningen.

For at sikre en effektiv sagsbehandling og ressourceanvendelse er der i den foreslåede bestemmelse fastsat en svarfrist. I tilfælde af en henvendelse fra Konkurrencerådet skal den pågældende myndighed træffe en afgørelse i medfør af § 2, stk. 4, 1. pkt., senest otte uger fra modtagelsen af Konkurrencerådets anmodning.

Til nr. 2

I forhold til den gældende § 2, stk. 5, fremgår det nu ved lovforslagets nr. 2, at Konkurrencerådet, udover konkurrencebegrænsninger omfattet af § 2, stk. 2, i øvrigt kan rette henvendelse til en myndighed, såfremt en konkurrencebegrænsning hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse. Dette indebærer, at Konkurrencerådet kan rette henvendelse til den pågældende myndighed i de tilfælde, hvor en konkurrencebegrænsning ikke er omfattet af lovens kapitel 2 og 3, men hvor konkurrencebegrænsningen ikke desto mindre strider mod lovens formålsbestemmelse.

En sådan henvendelse kan eksempelvis afgives til en minister, hvor en regulering indebærer, at antallet af erhvervsudøvere på et givet marked begrænses. I dette tilfælde er der hverken tale om, at flere virksomheder har indgået en konkurrencebegrænsende aftale eller, at en virksomhed misbruger sin dominerende stilling. Forbudsbestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3 kan derfor ikke anvendes. Ikke desto mindre begrænses adgangen til markedet, og der kan i et sådant tilfælde være grund til, at Konkurrencerådet retter en henvendelse til den pågældende minister om eksempelvis at udforme reguleringen på en sådan måde, at

alle, der opfylder nogle nærmere angivne krav, kan få adgang til markedet.

Til nr. 3

Begrundelsen for at ophæve anmeldelsespligten for myndigheder, der regulerer erhvervsvirksomhed, og som selv udøver denne erhvervsvirksomhed (»dobbeltrolle«), er, at Konkurrencestyrelsen i praksis bliver gjort bekendt med problemstillingen på anden vis, nemlig gennem konkrete sager, og ikke gennem anmeldelser. Da målet kan nås på en anden og for myndighederne mindre bebyrdende måde, foreslås bestemmelsen ophævet.

Til nr. 4-7

§ 7, stk. 1, i den gældende lov indeholder to undtagelser fra forbudet i § 6, stk. 1, mod konkurrencebegrænsende aftaler. Undtagelserne har begge karakter af bagatelgrænser. Der er tale om henholdsvis en øvre bagatelgrænse - hvor de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr. og en samlet markedsandel på under 10 pct. - og en nedre bagatelgrænse - hvor de deltagende virksomheders samlede årlige omsætning er under 150 mio. kr. Såfremt en af de nævnte bagatelgrænser er opfyldt, finder forbudet i § 6, stk. 1, som udgangspunkt ikke anvendelse.

Anvendelsesområdet for den nedre bagatelgrænse i § 7, stk. 1, nr. 2, begrænses dog af § 7, stk. 2, der fastslår, at den nedre bagatelgrænse ikke kan anvendes i tilfælde, hvor »den samlede virkning af lignende aftaler« begrænser konkurrencen inden for samme branche, jf. § 7, stk. 2, nr. 1, og i tilfælde af vertikale prisbindinger, jf. § 7, stk. 2, nr. 2.

Baggrunden for at lade forbudsbestemmelsen i § 6, stk. 1, gælde også i disse tilfælde er dels, at vertikale prisbindinger har negative følger for konkurrencen, dels et ønske om at undgå, at forbudet omgås, idet det sikres, at en aftale sammen med flere lignende aftaler også rammes af forbudet uanset den nedre bagatelgrænse.

Prisbindinger betragtes almindeligvis som »hardcore« aftaler, der som udgangspunkt er forbudte, med mindre særlige omstændigheder for en fritagelse er opfyldt. Priskonkurrence er et væsentligt element for en effektiv konkurrence. Der kan fremhæves to væsentlige følger for konkurrencen af aftaler m.v. om bindende priser. Prisbindinger betyder, at virksomheder i et efterfølgende omsætningsled ikke længere kan konkurrere på prisen for et givet produkt eller en given tjenesteydelse, hvilket betyder en fuldstændig fjernelse af priskonkurrencen inden for det pågælden-

de produkt eller den pågældende tjeneste. Endvidere kan prisbindinger medføre større prisgennemsigtighed, hvilket specielt på koncentrerede markeder kan gøre det lettere for andre virksomheder at lave horisontale aftaler. En begrænset priskonkurrence inden for omsætningen af et givet produkt eller en given tjenesteydelse kan indirekte føre til mindre konkurrence mellem forskellige produkter eller tjenesteydelser.

Det følger allerede udtrykkeligt af § 6, stk. 2, nr. 1, i den gældende lov, at det er forbudt at fastsætte købs- eller salgspriser. Dette forbud gælder for såvel horisontale som vertikale aftaler m.v.

Hensynet til en effektiv konkurrence er baggrunden for det udtrykkelige forbud mod vertikale prisbindinger indeholdt i den gældende lovs § 7, stk. 2, nr. 2, der med forslagens nr. 6 bliver ændret til § 7, stk. 2, nr. 1.

Ved forslagens nr. 6 (§ 7, stk. 2, nr. 2) indføres en ny »hardcore« bestemmelse om forbud mod tilbudskarteller. Ordlyden i forslaget svarer til indholdet af bestemmelsen i licitationslovens § 4 om forbud mod tilbudskarteller.

Den gældende bestemmelse i § 7, stk. 2, nr. 1, som sikrer, at forbudet i § 6, stk. 1, ikke omgås, udgår af stk. 2 og medtages som et nyt selvstændigt stk. 3. Bestemmelsens materielle indhold opretholdes; ordlyden er dog omformuleret for at præcisere bestemmelsens indhold, da den gældende formulering har givet anledning til tvivl. Anvendelsesområdet for bestemmelsen udvides til også at gælde for aftaler omfattet af den øvre bagatelgrænse, idet omgælseshensyn i fuldt ud samme omfang gør sig gældende for sådanne aftaler.

Ved at lade den gældende § 7, stk. 2, nr. 1, blive til et nyt stykke 3 opnås der ved forslaget, at § 7, stk. 2, alene kommer til at indeholde konkurrenceretlige »hardcore« bestemmelser. Anvendelsesområdet for forslagens nr. 6 (§ 7, stk. 2) er tillige udformet således, at det ikke indskrænkes af bagatelgrænserne i lovens § 7, stk. 1. Dette er for så vidt angår bestemmelsen om vertikale prisbindinger, jf. forslagens nr. 6 (§ 7, stk. 2, nr. 1), en udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til den gældende lov.

Udgangspunktet om, at vertikale prisbindinger er forbudte, medmindre der foreligger en fritagelse efter § 8, stk. 1, gennemføres således konsekvent ved forslaget. Konkurrenceloven kommer herved på linie med EU-konkurrenceretten. Der kan henvises til Kommissionens meddelelse om aftaler af ringe betydning, der ikke falder ind under EF-traktatens artikel 85, stk. 1, (»bagatelmeddelelsen«, jf. EF-Tidende 1997, nr. C 372, s. 13), hvor det af pkt. 11 fremgår, at det ikke kan udelukkes, at artikel 85, stk. 1, finder an-

vendelse, selvom de deltagende virksomheders samlede markedsandel ligger under de i meddelelsen fastsatte bagatelgrænser, når der eksempelvis foreligger en vertikal aftale, der har til formål at fastsætte videresalgspriser.

Forslaget indeholder endvidere et generelt forbud mod tilbudskarteller, hvor forbudet i licitationslovens § 4 kun omfatter bygge- og anlægsområdet. Ligesom det specielle forbud mod tilbudskarteller i licitationsloven bør det generelle forbud i konkurrenceloven gælde uden beløbsgrænser, hvilket er baggrunden for, at der med lovforslagets nr. 6 (§ 7, stk. 2, nr. 2) indsættes en undtagelse til bagatelgrænserne i lovens § 7, stk. 1.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der dels indsættes et nyt stykke 3, dels at anvendelsesområdet for bestemmelserne i stk. 2 og stk. 3 udvides, hvorpå den øvre bagatelgrænse i § 7, stk. 1, nr. 1, ikke finder anvendelse. Konsekvensen heraf er, at aftaler m.v., der indeholder bestemmelser, som omhandlet i stk. 2 og 3, ikke i medfør af § 7, stk. 1, undtages fra forbudet i § 6, stk. 1.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der indsættes et nyt stykke 3, som bagatelgrænsen i § 7, stk. 1, nr. 2, ikke finder anvendelse på. Dette indebærer, at ingen af de bestemmelser, der er omhandlet i stk. 2 og 3, i medfør af § 7, stk. 1, undtages fra forbudet i § 6, stk. 1.

Til nr. 6

Den gældende bestemmelse i § 7, stk. 2, nr. 1, udgår af stk. 2 og medtages som et nyt stykke 3, jf. forslagens nr. 7.

Den gældende § 7, stk. 2, nr. 2, bliver herefter til § 7, stk. 2, nr. 1.

Der indsættes et nyt nummer 2 i § 7, stk. 2, hvor ordlyden svarer til forbudet i licitationslovens § 4.

Henvisningen i den gældende § 7, stk. 2, til § 7, stk. 1, nr. 2, ændres således, at hele § 7, stk. 1, skal vige for bl.a. stk. 2. Der er herved foretaget en udvidelse af anvendelsesområdet for bestemmelsen i § 7, stk. 2. Konsekvensen heraf er, at uanset om en konkurrencebegrænsende aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis opfylder bagatelgrænserne i § 7, stk. 1, så undtages aftalen m.v. ikke fra forbudet i lovens § 6, stk. 1, hvis aftalen m.v. er omfattet af blot en af bestemmelserne i stk. 2.

Forslagets nr. 6 (§ 7, stk. 2, nr. 1) svarer til den gældende § 7, stk. 2, nr. 2.

Det nye nummer 2, i § 7, stk. 2, er, som nævnt, udstrækningen af det specielle forbud i licitationslovens § 4 mod tilbudskarteller til at gælde for alle brancher og ikke blot for bygge- og anlægsområdet. Tilbudskarteller vil herefter være omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, der skal fortolkes i overensstemmelse med EU-praksis.

Efter EU-praksis er det i strid med EF-traktatens artikel 81, stk. 1 (tidligere artikel 85, stk. 1), hvis virksomheder aftaler at udveksle oplysninger med betydning for konkurrencen forud for licitationer, at samordne bud, direkte eller indirekte, helt eller delvist at fastsætte priser og andre vilkår for entrepriser, at fordele de udliciterede entrepriser mellem medlemmerne gennem forudgående udpegelse af den entreprenør, der skal have kontrakten, eller at aftale at beskytte en forhandlingsberettiget entreprenør.

Forbudet mod tilbudskarteller følger således af konkurrencelovens § 6, stk. 1. Da tilbudskarteller strider mod den grundlæggende forudsætning om en virksom konkurrence, er det fundet mest hensigtsmæssigt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse i § 7, stk. 2, nr. 2, hvorefter sådanne karteller ikke kan nyde godt af bagatelgrænserne i § 7, stk. 1.

En samordning af tilbud vil ofte føre til en nedsættelse af det højeste bud for at undgå, at en ordregiver får forelagt stærkt afgivende tilbudssummer. En sådan eliminering af større prisafvigelse tjener til at beskytte visse tilbudsgivere, der kunne opfattes som værende »for dyre«, mod risikoen for på forhånd at blive udelukket fra at få tildelt senere kontrakter ved eksempelvis underhåndsaftaler. Har en af tilbudsgiverne omvendt fået tillagt forrang, kan de øvrige deltagers endelige tilbudssummer forøges, så prisforskellen mellem de bud, der afgives til ordregiveren, vil virke til gunst for de tilbudsgivere, der har fået tillagt forrang. I begge tilfælde indvirker systemet på ordregivers valgfrihed og forrykker grundlaget for dennes valg. De samordnede og eventuelt forudsatte tilbudssummer giver ordregiver et fejlagtigt indtryk af prisniveauet og vildledende oplysninger om den faktiske situation på markedet og på udbudssituationen, hvor det fejlagtige indtryk kan få betydning for fremtidige licitationer eller udbud af underhåndsentrepriser.

En sådan forbudt samordning mellem tilbudsgiverne kan også omfatte andre markedsvilkår end priser og priselementer, f.eks. den leveringsfrist, der angives i tilbudet.

Lovforslaget indebærer, at enhver aftale om at samordne tilbud er forbudt, men udelukker dog ikke, at af-

taleparterne kan søge om en individuel fritagelse efter lovens § 8, stk. 1.

Hvad angår licitationsloven, er denne at betragte som *lex specialis* for bygge- og anlægsområdet. Dette indebærer, at licitationsloven i det hele gælder for bygge- og anlægsområdet. Der vil således ikke være mulighed for, at virksomheder inden for bygge- og anlægsområdet kan få en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, til aftaler om samordning af bud m.v.

Til nr. 7

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den gældende § 7, stk. 2, nr. 1, dog således, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til at omfatte begge bagatelgrænser i § 7, stk. 1. Bestemmelsens ordlyd er omformuleret, da ordlyden i den gældende § 7, stk. 2, nr. 1, i praksis har kunnet give anledning til tvivl.

Med den foreslåede udformning af stk. 3 er formålet med og anvendelsesområdet for bestemmelsen tydeliggjort.

Der bør ikke være mulighed for at omgå forbudsbestemmelsen i § 6, stk. 1, via bagatelgrænserne i § 7, stk. 1, ligesom det skal være muligt at ramme lignende aftaler, som tilsammen har skadelige virkninger for konkurrencen. Derfor foreslås anvendelsesområdet for bestemmelsen udvidet til også at omfatte den øvre bagatelgrænse i § 7, stk. 1, nr. 1. Dette er ensbetydende med, at hvor der sker en begrænsning af konkurrencen som følge af den samlede virkning af lignende aftaler, skal den enkelte aftale m.v. ikke kunne nyde godt af bagatelgrænserne i § 7, stk. 1, når denne aftale m.v. netop bidrager til konkurrencebegrænsningen.

Konsekvensen af § 7, stk. 3, er, at en aftale, der indgås mellem virksomheder, som isoleret set *enten* har en samlet årlig omsætning på under 150 mio. kr. og en samlet markedsandel på mere end 10 pct. *eller* har en markedsandel på under 10 pct. og en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr., alligevel kan rammes af forbudsbestemmelsen i § 6, stk. 1, såfremt denne aftale sammen med lignende aftaler begrænser konkurrencen.

Ved »lignende aftaler« skal der ikke forstås fuldstændigt identiske aftaler. Det er ifølge Konkurrencerådets praksis tilstrækkeligt, at der kan påvises et net af aftaler med en sammenlignelig konkurrencebegrænsende virkning.

Til nr. 8-10

§ 11, stk. 1, i den gældende lov indeholder et forbud mod misbrug af en dominerende stilling på det danske marked eller en del heraf. Ved forslaget nr. 8 udelades, at den dominerende stilling skal foreligge på det

danske marked eller en del heraf, mens der ved forslagens nr. 9 indføres nogle lovfæstede kriterier, som altid skal indgå i vurderingen af, om der foreligger dominans.

Udformningen af § 11 er inspireret dels af EF-traktatens artikel 82, dels af EU-praksis, som også vil være vejledende ved fortolkningen heraf. Med lovforslaget indeholder bestemmelsen i stk. 1 selve forbudet mod, at en eller flere virksomheder med en dominerende stilling misbruger denne dominans. Til forskel fra EF-traktatens artikel 82 indeholder § 11, stk. 2, jf. lovforslagets nr. 9, eksplicit de kriterier, der skal anvendes, når det vurderes, om der er tale om dominans. Selve dominansvurderingen adskiller sig dog ikke fra EU-praksis. Bestemmelsen i § 11, stk. 3, angiver analogt med EF-traktatens artikel 81, litra a)-d), eksempler på former for misbrug. Såfremt det konstateres, at en eller flere virksomheder har overtrådt forbudet, kan der udstedes et påbud om at bringe overtrædelsen til ophør, jf. stk. 4. En overtrædelse af såvel et påbud efter stk. 4, som overtrædelse af forbudet i stk. 1, er strafsanktioneret, jf. lovforslagets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 3 og nr. 6). Dette er til forskel fra den gældende lov, hvorefter en overtrædelse af forbudet alene er strafsanktioneret, såfremt den virksomhed, som overtræder forbudet, inden for de seneste fem år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af en dominerende stilling jf. bemærkningerne til lovforslagets nr. 23.

Til forskel fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, kan en eller flere virksomheder ikke få en fritagelse for et misbrug. Derimod kan en eller flere virksomheder søge om en erklæring om ikke-indgreb, jf. § 11, stk. 5, 1. pkt.

Til nr. 8

§ 11, stk. 1

Ved at udelade »på det danske marked eller en del heraf« tager lovforslagets nr. 8 sigte på at klargøre, at det relevante marked, som danner grundlag for en vurdering af, om en virksomhed har en dominerende stilling, ikke nødvendigvis skal være begrænset til det danske marked eller en del heraf.

Anvendelsen af § 11, stk. 1, forudsætter herefter, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, og at der sker et misbrug heraf. Selve erhvervelsen af en dominerende stilling er fortsat ikke i strid med forbudet i § 11, stk. 1.

Som en konsekvens af lovens territoriale anvendelsesområde, kan forbudet i stk. 1 kun anvendes på misbrug af dominans, hvis misbruget har virkninger i Danmark. Det territoriale anvendelsesområde inde-

bærer, at såvel virksomheder beliggende i som uden for Danmark kan rammes af forbudet. Såvel virksomheder med en dominerende stilling på det danske marked, en del heraf, eller på et marked, der er større end Danmark, kan – forudsat, at de udøver et misbrug – rammes af forbudet i § 11, stk. 1.

Forholdet til lovens § 6

Forbudet i § 11, stk. 1, vedrører en dominerende virksomheds ensidige adfærd. Misbrug af dominans, som er et udslag af flere uafhængige virksomheders fælles vilje, eksempelvis en aftale eller samordnet praksis, vil kunne bedømmes efter såvel forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 6, stk. 1, som forbudet i § 11, stk. 1. Såfremt begge forbudsbestemmelser påberåbes overtrådt, skal der fortsat føres selvstændigt bevis for, at den enkelte forbudsbestemmelse er overtrådt.

Virksomhedsbegrebet

Virksomhedsbegrebet skal fortolkes i overensstemmelse med begrebet erhvervsvirksomhed, jf. bemærkningerne til lovens § 2, stk. 1, hvorved forstås enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer eller tjenester.

Dominansbegrebet

Efter EU-praksis foreligger der en dominerende stilling, når en virksomhed indtager en økonomisk magtposition, som sætter den i stand til at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det relevante marked, idet den kan anlægge en i betydeligt omfang uafhængig adfærd over for sine konkurrenter og kunder og i sidste instans over for forbrugerne. Dominans kan bl.a. give sig udslag i, at en virksomhed er i stand til at begrænse sit udbud og øge prisen til over det niveau, som er kendetegnende for et marked med effektiv konkurrence og uden, at konkurrenter og nye aktører kan trænge ind på markedet.

Bestemmelsen finder anvendelse uanset, om virksomheden har en dominerende stilling i sin egenskab af køber eller sælger.

Det er ikke et krav, at virksomheden har et monopol. Omvendt vil et monopol - de jure eller de facto - i sig selv betyde, at der ikke er konkurrence, hvorfor virksomheden opfylder kravet om dominans.

Også hvor to eller flere virksomheder besidder en kollektivt dominerende stilling, kan forbudet i § 11, stk. 1, anvendes forudsat, at betingelsen om misbrug tillige er opfyldt. Det følger af EU-praksis, at der kan foreligge kollektiv dominans, hvor to eller flere uafhængige virksomheder på et marked er forbundet med økonomiske bånd, der forbinder virksomhederne på

en sådan måde, at de udviser den samme adfærd på markedet. Virksomhederne skal på samme marked tilsammen indtage en dominerende stilling i forhold til deres kunder eller konkurrenter. Kollektiv dominans vil forudsætte, at der ikke består nogen effektiv konkurrence mellem virksomhederne på det relevante marked. Der er ikke tale om kollektiv dominans, hvor virksomheder tilhører samme koncern og derved udgør en økonomisk enhed.

En dominerende stilling forudsætter, i overensstemmelse med EU-praksis, at indflydelsen har været opretholdt over en vis periode. En virksomhed vil normalt blive anset for dominerende, hvis den har markedsstyrke i en periode lang nok til at gøre virksomheden i stand til at handle uafhængigt af konkurrenter og kunder, og som gør det muligt for virksomheden at opnå en økonomisk fordel i kraft af denne stilling. Omvendt er en høj markedsandel på et nyt marked, hvor adgangsbarriererne er lave, normalt ikke tilstrækkeligt til at udgøre et bevis for dominans.

Efter EU-praksis er det fast antaget, at en virksomhed, der indtager en dominerende stilling har en særlig forpligtelse til ikke ved sin adfærd at skade en effektiv og ufordrejet konkurrence. Det betyder bl.a., at en dominerende virksomhed ikke kan påberåbe sig, at den omstridte adfærd blot er udtryk for almindelig handelsædvane. En dominerende virksomhed har dog mulighed for at beskytte sine handelsinteresser, hvis disse angribes.

Med hensyn til en offentlig eller privat forsynings- eller transportvirksomhed m.v. med en dominerende markedsposition, der udbyder varer eller tjenesteydelser på et marked, hvor der aktuelt eller potentielt er konkurrerende virksomheder, kan der bestå en mulighed for misbrug af den dominerende stilling ved, at den pågældende virksomhed vanskeliggør eller hindrer andre tjenesteudbyderes nødvendige adgang til forsynings- eller transportvirksomhedens infrastruktur m.v. Disse andre kan være allerede eksisterende tjenesteudbydere eller nye tjenesteudbydere, der ønsker at komme ind på markedet.

Til nr. 9

§ 11, stk. 2

Med bestemmelsen foreslås indført en lovfæstet sikkerhed for, at der i vurderingen af, om en virksomhed er dominerende, altid skal indgå undersøgelser af efterspørgselssubstitutionen, udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence. Hverken Konkurrencerådet eller en dansk domstol kan således træffe afgørelse om, at en virksomhed har en dominerende stil-

ling uden, at disse tre elementer er indgået i vurderingen. Omvendt indbærer bestemmelsen ikke, at der ikke kan inddrages andre kriterier end de oplyste ved vurderingen af, om der foreligger dominans.

For at kunne vurdere, om der er tale om en dominerende stilling, er det nødvendigt at afgrænse det relevante marked. Afgrænsningen af det relevante marked har til formål at indkredse de konkurrencebegrænsninger, som en eller flere virksomheder møder, eller med andre ord at undersøge, om kunderne har alternative forsyningskilder, såvel geografisk som produktmæssigt. EU-praksis, herunder Kommissionens meddelelse fra 1997 om afgrænsning af det relevante marked, jf. EF-Tidende 1997, nr. C 372, s. 5, vil være vejledende for afgrænsningen af det relevante marked.

Afgrænsningen af det relevante marked er den samme som ved bedømmelsen af konkurrencebegrænsende aftaler, hhv. af fusioner.

Ved det relevante produktmarked forstås markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som substituerbare på grund af produktens egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

Ved det relevante geografiske marked forstås det område, hvor de konkrete virksomheder afsætter eller efterspørger deres produkter eller tjenesteydelser, og som har tilstrækkelige ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.

De tre elementer - efterspørgselssubstitutionen, udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence - er de tre hovedårsager til, at en virksomhed kan siges at være udsat for et konkurrencepres. Dette konkurrencepres kan hindre virksomheden i at handle uafhængigt af konkurrenter, kunder og i sidste instans af forbrugere.

Ved vurderingen af, om virksomhedens kunder har alternative forsyningskilder, skal *efterspørgselssubstitutionen* undersøges. Hermed menes en undersøgelse af, hvorledes forbrugernes sandsynlige reaktion vil være på en lille, varig stigning i de relative priser på en virksomheds produkter. Hvis man forestiller sig, at der sker en varig prisstigning på 5-10 pct. for A's produkt, vil det så betyde, at forbrugerne vil skifte til B's produkt? I bekræftende fald kan B's produkt substituere A's, og i afgrænsningen af det relevante produktmarked skal såvel A's som B's produkter indgå.

Med ændringsforslaget lægges der op til, at der herudover skal ske en undersøgelse af, hvorvidt der findes *udbudssubstitution*, som også kan være ensbetydende med, at en virksomhed er udsat for et konkurrencepres og dermed i sidste instans ikke kan siges at være dominerende.

I undersøgelsen af udbudssubstitution indgår en vurdering af, hvorvidt andre leverandører, som en reaktion på små, varige ændringer i de relative priser omgående kan omstille produktionen til de relevante produkter og markedsføre dem på kort sigt uden, at det medfører betydelige ekstraomkostninger eller risici. Med de relevante produkter forstås de produkter, som produceres af den virksomhed, som undersøges for at have en dominerende stilling.

Denne undersøgelse er særligt relevant i tilfælde, hvor undersøgelsen af efterspørgselssubstitutionen er mundet ud i, at der ikke findes alternativer, fordi der eksempelvis er tale om en vare af særlig kvalitet. Her vil de forskellige kvaliteter blive betragtet som en del af et større produktmarked forudsat, at de forskellige leverandører kan tilbyde og sælge de forskellige kvaliteter omgående og uden væsentlig stigning i omkostningerne, som beskrevet ovenfor.

Hvis undersøgelsen af substitutionsmulighederne på udbudssiden viser, at andre leverandører skal foretage en væsentlig tilpasning af de eksisterende materielle og immaterielle aktiver, supplerende investeringer, strategiske beslutninger og lign., tages udbudssubstitution ikke i betragtning ved markedsafgrænsningen.

Når det relevante marked er afgrænset – produktmæssigt og geografisk – præciserer ændringsforslaget, at et tredje konkurrencepres skal undersøges, nemlig om der findes *potentiel konkurrence*. Det er en undersøgelse af, hvorvidt der er virksomheder, som ikke er aktuelt til stede på det pågældende marked, men som kunne tænkes inden for relativt kort tid - et år eller så - at etablere sig på markedet og dermed begrænse virksomhedens uafhængighed. Potentiel konkurrence indgår modsat efterspørgsels- og udbudssubstitution ikke i afgrænsningen af det relevante marked, men inddrages i den konkurrenceretlige analyse af, om der foreligger dominans.

Det nye i ændringsforslaget er, at det udtrykkeligt i loven angives, at udover efterspørgselssubstitution - som altid skal undersøges ved afgrænsningen af det relevante marked - skal også udbudssubstitution og potentiel konkurrence undersøges, førend det kan fastslås, om en virksomhed har en dominerende stilling. Dette er til forskel fra den gældende lov, hvor disse to faktorer kun er anført som en mulighed i bemærkningerne til loven.

Efter EU-praksis er virksomhedens markedsandel et vigtigt kriterium for vurderingen af, om der foreligger en dominerende stilling.

En markedsandel på mindre end 25 pct. vil sjældent være tilstrækkeligt til at statuere dominans. Markeds-

andele på mellem 25-40 pct. er formentlig ikke alene tilstrækkelige til at statuere dominans. En markedsandel på 50 pct. eller mere kan i sig selv udgøre beviset for, at der foreligger en dominerende stilling. Hvis en høj markedsandel kun opretholdes eller kun har været opretholdt over en relativ kort periode, er den ikke i sig selv tilstrækkeligt til at statuere dominans.

Markedsandelen er dog kun en af mange faktorer, som må undersøges, når det skal vurderes, om en virksomhed er dominerende. Af EU-praksis fremgår, at der af sådanne supplerende kriterier bl.a. kan lægges vægt på markedets struktur, konkurrenternes stilling og antallet af disse, adgangsbarrierer til det pågældende marked, herunder juridiske og administrative barrierer, omfanget af virksomhedens tekniske ressourcer, kapitalkrævende investeringer, graden af vertikal integration m.v.

Til nr. 10

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der indsættes et nyt stykke 2, jf. lovforslagets nr. 9.

Til nr. 11

Overskriften ændres som konsekvens af, at der indføres fusionskontrol.

Til nr. 12

Der har vist sig et behov for regler, der sikrer, at fusioner ikke gennemføres på en sådan måde, at de udelukker en effektiv konkurrence til skade for de øvrige aktører på markedet, herunder konkurrenter og forbrugere. I den seneste tid har der fundet en række større fusioner sted i dansk erhvervsliv, bl.a. i slagterisektoren og i mejeribranchen. Denne udvikling må antages at fortsætte i fremtiden bl.a. på grund af den stadig stigende internationalisering og globalisering. Endvidere giver forbudsbestemmelserne i § 6, stk. 1, og § 11, stk. 1, mod henholdsvis konkurrencebegrænsende aftaler m.v. og misbrug af en dominerende stilling ikke mulighed for at gribe ind over for eller regulere en fusion. Bestemmelsen i § 6, stk. 1, retter sig alene mod aftaler mellem (fortsat) uafhængige virksomheder, og § 11, stk. 1, forbyder ikke i sig selv, at markedsdominans skabes eller styrkes.

På denne baggrund foreslås der indført fusionskontrol i Danmark. Hovedformålet med fusionskontrol er imidlertid ikke at hindre fusioner. Formålet er derimod at sikre, at de fordele for de fusionerede virksomheder, der f.eks. ligger i en større styrke på eksportmarkederne, ikke betales af de danske forbrugere eller mindre konkurrenter, som risikerer at blive presset ud af markedet eller slet ikke kan få adgang hertil. Dette

kan ske ved, at Konkurrencerådet knytter vilkår eller udsteder påbud til en godkendelse af en fusion.

Endvidere vil indførelsen af fusionskontrol i Danmark indebære, at Europa-Kommissionen vil kunne henvise en fusion med fællesskabsdimension til behandling hos Konkurrencerådet, når fusionen har virkninger på det danske marked. Dette er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Lovforslaget vil videreføre det såkaldte »one-stop princip«, hvorefter en fusion kun skal godkendes af én myndighed, som enten vil være Konkurrencerådet eller Europa-Kommissionen.

På indeværende tidspunkt er det blandt EU-medlemsstaterne kun Danmark, der fortsat ikke har en national fusionskontrol.

Lovforslagets bestemmelser om fusionskontrol er i vidt omfang inspireret af fusionskontrollforordningen, der har været udgangspunktet for udformningen af de danske regler. Som følge heraf vil fortolkningen af de danske bestemmelser om fusionskontrol ske på baggrund af Europa-Kommissionens, Første Instans Retten og EF-Domstolens praksis. Dette vil være til fordel for virksomhederne, når de vurderer deres retsstilling. Større virksomheder er allerede i vidt omfang bekendt med disse regler, idet fusionskontrol på EU-plan har været gældende siden 1990.

I forhold til de sagsbehandlingstider, der følger af fusionskontrollforordningen, foreslås kortere frister for Konkurrencerådets behandling af fusionssager.

Ved den administrative behandling af en fusion, der er omfattet af lovforslaget, vil det være muligt for virksomhederne at konsultere Konkurrencestyrelsen med henblik på at søge den nødvendige rådgivning for at få afdækket eventuelle konkurrencemæssige problemer. Dette gælder såvel inden fusionen anmeldes, som under fusionens behandling.

§ 12

Bestemmelsen fastlægger de kvantitative betingelser for, at en fusion er anmeldelsespligtig og dermed underkastet en godkendelse fra Konkurrencerådet. Den pågældende fusion skal involvere virksomheder med en vis økonomisk styrke.

Betingelsen om, at en fusion skal involvere virksomheder med en vis økonomisk styrke, er udtrykt ved kvantitative krav til de deltagende virksomheders omsætning. Ved at anvende betingelser baseret på de deltagende virksomheders omsætning skabes der en enkel og klar afgrænsning af, hvornår virksomhederne skal anmelde en fusion til Konkurrencestyrelsen. Ved fastlæggelse af virksomhedernes økonomiske styrke er det virksomhedens samlede omsætning for varer og

tjenesteydelser m.v., der skal lægges til grund, uafhængigt af hvilke markeder, denne omsætning stammer fra, og om disse markeder berøres af fusionen.

Stk. 1

I § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, fastlægges kravene til de deltagende virksomheders omsætning. Der findes to måder, hvorefter en fusion omfattes af de danske regler om fusionskontrol. Enten er betingelserne i nr. 1 opfyldt, eller også er betingelserne i nr. 2 opfyldt. Dette forudsætter opfyldelse af krav til koncernomsætning samt krav til den geografiske fordeling af de deltagende virksomheders omsætning.

I den første situation (§ 12, stk. 1, nr. 1) har de deltagende virksomheder en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr. Endvidere har mindst to af de deltagende virksomheder hver især en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 200 mio. kr. Begge betingelser skal være opfyldt for, at en fusion skal anmeldes til Konkurrencestyrelsen. En sammenlægning af tre virksomheder, som tilsammen har en årlig omsætning i Danmark på 3,5 mia. kr., men hvor to af virksomhederne hver især har en årlig omsætning i Danmark på under 200 mio. kr., vil herefter ikke være anmeldelsespligtig.

I den anden situation (§ 12, stk. 1, nr. 2) skal mindst én af de deltagende virksomheder have en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr. Herudover skal mindst én af de øvrige deltagende virksomheder have en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3 mia. kr.

Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor en stor virksomhed på det danske marked fusionerer med en anden stor virksomhed. Den ene af virksomhederne skal omsætte for mindst 3 mia. kr. på det danske marked, og den anden virksomheds omsætning skal overstige 3 mia. kr. på verdensplan. Sådanne fusioner kan potentielt påvirke konkurrencen i Danmark i de situationer, hvor eksempelvis en dominerende virksomhed i Danmark overtager en udenlandsk konkurrent, der er på vej ind på det danske marked.

Formålet med bestemmelserne i § 12, stk. 1, er at afgrænse de fusioner, som særligt berører det danske marked i kraft af en væsentlig omsætning. Bestemmelserne tager således sigte på dels at måle de deltagende virksomheders samlede økonomiske styrke, dels at opstille et krav om, at de deltagende virksomheder udøver et mindstemål af aktiviteter i Danmark.

Det er nettoomsætningen fra salg af varer og tjenesteydelser, som skal tages i betragtning ved vurderingen af omsætningskravene efter bestemmelserne i § 12, stk. 1. Nettoomsætningen opgøres som omsæt-

ningen fra den ordinære drift med fradrag af merværdiafgift og anden skat, der direkte er forbundet med salget, og i givet fald med fradrag af prisnedslag. Omsætningen fra koncerninterne salg vil dog ikke skulle medregnes.

Ved beregningen af omsætningen i Danmark vil omsætningen omfatte salg af varer og tjenesteydelser til kunder, som på tidspunktet for aftalens indgåelse befinder sig på det danske marked.

Det er omsætningen fra alle aktivitetsområder, der skal medregnes – og ikke kun de områder, der direkte berøres af fusionen. Det er endvidere som udgangspunkt koncernomsætningen, der skal lægges til grund, jf. dog lovforslagets nr. 12 (§ 12, stk. 2). Indgår en af de overtagende virksomheder i en koncern, er det således hele koncernens omsætning, der skal medregnes, dvs. omsætningen fra den pågældende virksomhed samt omsætningen fra moderselskaber, datterselskaber og søsterselskaber.

Udgangspunktet for beregningen af omsætningen vil være de deltagende virksomheders omsætning i det seneste regnskabsår inden fusionstidspunktet. For at få et retvisende billede af koncernomsætningen vil der dog kunne ske en justering af omsætningen som følge af erhvervelser eller afhændelser, som er sket efter tidspunktet for aflæggelse af det seneste regnskab. Som det fremgår af § 12, stk. 4, kan erhvervsministeren fastsætte nærmere regler om beregning af omsætningen i stk. 1.

§ 12, stk. 1, og en række af de andre bestemmelser i lovforslaget opererer med begrebet »deltagende virksomheder«. Dette begreb skal fortolkes i overensstemmelse med Europa-Kommissionens praksis, som bl.a. er udtrykt i Kommissionens »Meddelelse om begrebet deltagende virksomheder« (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 14). Sammenholdes hovedpunkterne fra denne meddelelse med lovforslaget kan der sondres mellem en række tilfælde, hvor »deltagende virksomheder« må fastlægges forskelligt alt efter karakteren af den pågældende fusion.

I forbindelse med en sammenlægning af flere hidtil uafhængige virksomheder til én ny virksomhed vil de deltagende virksomheder være de virksomheder, der sammenlægges. Dette indebærer, at det er de sammenlagte virksomheders samlede koncernomsætning i Danmark og/eller på verdensplan, der skal lægges til grund for vurderingen af, om kravet i § 12, stk. 1, er opfyldt.

I tilfælde af erhvervelse af kontrol skal der sondres mellem erhvervelse af enekontrol, henholdsvis erhvervelse af fælles kontrol. Ved erhvervelse af ene-

kontrol er de deltagende virksomheder den overtagende og den overtagne virksomhed.

I tilfælde af, at der erhverves enekontrol over en del af en anden virksomhed, er det den overtagende virksomheds (koncern)omsætning samt omsætningen fra den del, som overtages, der skal medregnes, jf. bestemmelserne i § 12, stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvor der mellem de samme personer eller virksomheder finder en etapevis erhvervelse sted, jf. § 12, stk. 3.

Sker erhvervelse af enekontrol via et datterselskab i en koncern, er datterselskabet at betragte som deltagende virksomhed, men hele koncernens omsætning skal dog medregnes.

Ved erhvervelse af fælles kontrol med en nyoprettet virksomhed er de deltagende virksomheder hver af de virksomheder, som erhverver fælles kontrol. Derimod betragtes den nyoprettede virksomhed ikke som en deltagende virksomhed, eftersom denne virksomhed endnu ikke har en omsætning.

Ved erhvervelse af fælles kontrol med en eksisterende virksomhed er de deltagende virksomheder de virksomheder, der erhverver fælles kontrol, og den virksomhed, der overtages. Det gælder dog ikke, hvor en virksomhed har enekontrol med et eksisterende selskab, og hvor en eller flere nye aktionærer erhverver fælles kontrol uden, at det oprindelige moderselskab træder ud. I dette tilfælde er de deltagende virksomheder hver af de virksomheder, der har fælles kontrol, herunder den oprindelige aktionær, men derimod ikke den virksomhed, der er genstand for transaktionerne.

Ved overgang fra fælles kontrol til enekontrol er de deltagende virksomheder den tilbageværende aktionær og joint venturet. Den aktionær, der afhænder sin aktiepost, skal derimod ikke betragtes som en deltagende virksomhed.

Hvis der i øvrigt sker ændringer i kredsen af kontrollerende virksomheder, og sådanne transaktioner kan betragtes som en fusion efter lovforslagets nr. 12 (§ 12 a), er de deltagende virksomheder såvel de eksisterende som de nye virksomheder, der udøver kontrol, samt målselskabet.

I tilfælde, hvor et joint venture erhverver kontrol med et andet selskab, og hvor dette joint venture er at betragte som et selvstændigt fungerende joint venture, jf. bemærkningerne til lovforslagets nr. 12 (§ 12 a, stk. 2), vil dette – og ikke moderselskaberne – skulle betragtes som deltagende virksomhed, hvis omsætning dog omfatter moderselskabernes omsætning.

Hvis det pågældende joint venture imidlertid er indskudt som et tomt selskab, der blot anvendes som formidler på moderselskabernes vegne, vil det være nødvendigt for at undgå en omgåelse af reglerne at betrag-

F. t. l. vedr. konkurrenceloven

te de deltagende virksomheder som hvert af moderselskaberne samt det selskab, der søges overtaget.

Et særligt tilfælde foreligger, hvor to virksomheder fusionerer eller opretter et joint venture for derefter at opløse fusionen eller joint venture, men med en ny sammensætning af aktiverne. Her vil der være tale om flere særskilte transaktioner. Hvad særligt angår opløsningen af en fusion, vil de deltagende virksomheder være de oprindelige fusionsparter på den ene side og de aktiver, som de hver især erhverver, på den anden side. I tilfælde af en opløsning af et joint venture vil de deltagende virksomheder være på den ene side de oprindelige joint venture-parter, hver især som erhvervende virksomhed, og på den anden side den del af joint venture, som hver af de oprindelige parter erhverver.

Privatpersoners erhvervelse af kontrol er omfattet af fusionsbegrebet, men kun i det omfang, at disse privatpersoner selv udøver økonomiske aktiviteter, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 a, stk. 1, nr. 2): »når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst en virksomhed ... erhverver ... kontrol over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder«. De deltagende virksomheder er i dette tilfælde den virksomhed, der er målet for transaktionen og den enkelte køber. Omsætningen fra den eller de virksomheder, som privatpersonen i øvrigt kontrollerer, medregnes i dens nets omsætning.

Når kontrollen med en virksomhed overtages af virksomhedens egen ledelse (»management buy-out«), vil der også være tale om privatpersoners erhvervelse af kontrol. Hvor virksomhedens ledelse vælger at samle sine interesser i en formidlende virksomhed for at kunne optræde enstemmigt og lette beslutningsprocessen, kan dette under visse omstændigheder betragtes som en deltagende virksomhed. I så fald finder den generelle regel om et joint ventures erhvervelse af kontrol anvendelse, jf. bemærkningerne ovenfor.

Europa-Kommissionens praksis vil ligeledes være vejledende for vurderingen af begrebet deltagende virksomheder i tilfælde, hvor en statslig virksomhed sammenlægges eller overtager kontrollen med en anden statslig virksomhed. Udgangspunktet er, at der ikke må udøves forskelsbehandling mellem den private og den offentlige sektor.

Stk. 2

Bestemmelsen, der indholdsmæssigt svarer til artikel 5, stk. 2, 1. pkt., i fusionskontrolforordningen, indebærer, at der ved beregningen af omsætningen efter § 12, stk. 1, ved overtagelse af dele af en eller flere

virksomheder for sælgerens vedkommende kun skal tages hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver, idet fusionen ikke berører de tilbageværende forretninger eller aktiviteter hos sælgeren, der fortsat er uafhængig. Ved overtagelse af et datterselskab i en koncern skal der således kun tages hensyn til datterselskabets omsætning ved beregning af grænserne i stk. 1.

Stk. 3

Efter bestemmelsen betragtes to eller flere erhvervelser, som omhandlet i § 12, stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder, som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Bestemmelsen skal udelukke en omgåelse af anmeldelsesreglerne. Successive erhvervelser inden for to år mellem samme parter udløser således en anmeldelsespligt. Anmeldelsespligten vil herefter senest indtræde, når erhvervelserne inden for to år overstiger grænserne i § 12, stk. 1.

Bestemmelsen medfører, at hvis selskab A køber et datterselskab af selskab B, der tegner sig for 50 pct. af B's samlede drift, og et år senere køber det andet datterselskab (B's resterende 50 pct.), vil de to transaktioner blive betraget som én. Hvis det antages, at hvert af datterselskaberne kun har en omsætning i Danmark på 101 mio. kr., skal den første transaktion ikke anmeldes på det tidspunkt, hvor den finder sted. Men da den anden transaktion finder sted inden for en toårsperiode, skal begge transaktioner anmeldes som en enkelt fusion på det tidspunkt, hvor den anden transaktion finder sted, forudsat de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr.

Stk. 4

Med bestemmelsen bemyndiges erhvervsministeren til, efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet, at fastsætte nærmere regler om beregningen af omsætningen efter lovforslagets nr. 12 (§ 12, stk. 1).

Stk. 5

Bestemmelsen i § 12, stk. 5, er en konsekvens af Europa-Kommissionens enekompetence til efter fusionskontrolforordningen at behandle fusioner med såkaldt fællesskabsdimension. Bestemmelsen præciserer forholdet til EU-retten. Systemet indebærer, at en fusion enten skal behandles af Europa-Kommissionen efter fusionskontrolforordningen eller af Konkurrencerådet efter bestemmelserne om fusionskontrol i konkurrenceloven. Europa-Kommissionen kan dog i

medfør af artikel 9 i fusionskontrolforordningen henviser en anmeldt fusion til Konkurrencerådets behandling efter konkurrenceloven, hvilket der er taget højde for i bestemmelsens sidste led. Indførelse af fusionskontrol i Danmark vil indebære, at der kun undtagelsesvis vil være behov for at henviser en fusion til Europa-Kommissionens behandling efter artikel 22, stk. 3, i fusionskontrolforordningen.

§ 12 a

Med bestemmelsen defineres fusionsbegrebet i konkurrenceloven. Fusionsbegrebet omfatter såvel egentlige som uegentlige fusioner, virksomhedsovertagelser og -sammenlægninger samt etablering af joint ventures, når sidstnævnte på et varigt grundlag varetager en selvstændig virksomheds samtlige funktioner.

Fusionsbegrebet skal forstås i overensstemmelse med fusionsbegrebet som defineret i fusionskontrolforordningen. Europa-Kommissionen har i tilknytning hertil udstedt en række meddelelser, der også i relation til § 12 a vil være vejledende.

Fusionskontrollen tager sigte på at kontrollere og eventuelt forbyde transaktioner, hvorved der sker en varig ændring af konkurrencestrukturen i Danmark. Der kan ske en varig ændring af konkurrencestrukturen, når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder enten ophører med at eksistere som selvstændige enheder, eller når de mister deres uafhængighed i forbindelse med, at en anden virksomhed overtager kontrollen på et varigt grundlag.

Koncerninterne fusioner omfattes ikke af bestemmelsen, idet der ikke er tale om to hidtil uafhængige virksomheder eller erhvervelse af kontrol. Ved koncerninterne fusioner forstås således en fusion eller sammenlægning af en eller flere virksomheder, der allerede kontrolleres af samme person eller virksomhed. Et eksempel herpå er en fusion mellem et moder- og datterselskab.

Stk. 1, nr. 1

Ordlyden af § 12 a, stk. 1, nr. 1, svarer til artikel 3, stk. 1, litra a, i fusionskontrolforordningen og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Europa-Kommissionen har udstedt en »Meddelelse om fusionsbegrebet efter Rådets forordning nr. 4064/89 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser« (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 5). Denne meddelelse vil være vejledende for Konkurrencerådets fortolkning af § 12 a, stk. 1, nr. 1.

Efter bestemmelsen foreligger der en fusion, når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til en ny virksomhed, dvs. de fusionerende virksomheder ophører med at bestå som selvstændige

juridiske enheder – de såkaldte egentlige fusioner. Bestemmelsen omfatter også de såkaldte uegentlige fusioner, hvor en virksomhed uden likvidation opløses ved overdragelse af dennes aktiver og gæld som helhed til den overtagende virksomhed, der fortsat består.

Endelig kan en fusion efter stk. 1, nr. 1, opstå i tilfælde, hvor der ikke i retlig henseende er tale om en fusion, men hvor en sammenlægning af hidtil uafhængige virksomheders aktiviteter resulterer i, at der opstår en særskilt økonomisk enhed. Det kan især være tilfældet, når to eller flere virksomheder – selv om de hver især fortsætter med at bestå som juridiske personer – ved aftale etablerer en fælles økonomisk ledelse. Hvis dette reelt fører til, at de pågældende virksomheder sammenlægges i en fælles økonomisk enhed, foreligger der en fusion. Der opstår herved en såkaldt horisontal concern.

En forudsætning for, at der kan antages at bestå en fælles økonomisk enhed, er, at den har én samlet, permanent ledelse. Andre relevante faktorer, der kan tages i betragtning, er, om der foregår interne udligninger af overskud og underskud mellem de forskellige koncernvirksomheder, og om de udadtil hæfter samlet. En sådan de facto-sammensmeltning kan underbygges af krydsejerskab mellem de virksomheder, der indgår i denne økonomiske enhed.

Ved afgørelsen af, om der er tale om hidtil uafhængige virksomheder, kan kontrolforhold spille en vigtig rolle. Der henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Stk. 1, nr. 2

Ordlyden af bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til artikel 3, stk. 1, litra b, i fusionskontrolforordningen og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Fusionsbegrebet omfatter herefter også tilfælde, hvorved en eller flere personer eller virksomheder, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed, erhverver den direkte eller indirekte kontrol over hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Udtrykket »person« dækker i denne forbindelse enkeltpersoner, når de udøver en økonomisk aktivitet.

Offentlige organer dækkes af udtrykket »virksomhed«.

Der foreligger kun en fusion, når der sker varige ændringer i kontrolforholdene. Ved interne reorganiseringer inden for en concern er der derfor ikke tale om en fusion, hvilket f.eks. vil være tilfældet ved en sammenlægning af to datterselskaber. Der foreligger heller ikke en fusion, hvis en virksomhed, der allerede besidder f.eks. 80 pct. af stemmerettighederne i en anden virksomhed og efterfølgende erhverver de resterende 20 pct. af stemmerettighederne, idet virksomhe-

den allerede inden erhvervelsen af de resterende 20 pct. havde kontrol med den anden virksomhed.

En særlig situation foreligger, når både den overtagende og den overtagne virksomhed er offentlige virksomheder, der ejes af det samme offentlige organ. I så fald vil spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en intern reorganisering, afhænge af, om begge virksomheder forinden indgik i den samme økonomiske enhed. Hvis virksomhederne tidligere indgik i forskellige økonomiske enheder med selvstændig beslutningsbeføjelse, vil transaktionen blive betragtet som en fusion og ikke som en intern reorganisering. Der vil imidlertid normalt ikke bestå en sådan selvstændig beslutningsbeføjelse, hvis virksomhederne hører ind under det samme holdingselskab.

For den nærmere afgrænsning af kontrolbegrebet henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Stk. 2

Udover de i § 12 a, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde, foreligger der i medfør af § 12 a, stk. 2, endvidere en fusion, når der oprettes et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner.

Bestemmelsen svarer til artikel 3, stk. 2, i fusionskontrollforordningen.

Europa-Kommissionen har udstedt en »Meddelelse om begrebet selvstændigt fungerende joint ventures« (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 1). Denne meddelelse og anden EU-praksis vil være vejledende for fortolkningen af bestemmelsen.

Tre betingelser skal være opfyldt for, at et joint venture er omfattet af fusionsbegrebet.

For det første skal det pågældende joint venture kontrolleres af to eller flere andre virksomheder i forening, dvs. der skal være tale om fælles kontrol. Denne fælles kontrol forudsætter en mulighed for at udøve en afgørende indflydelse på det pågældende joint venture. For så vidt angår forståelsen af begrebet »fælles kontrol« henvises der til bemærkningerne til stk. 3.

For det andet skal det pågældende joint venture varetage »en selvstændig virksomheds samtlige funktioner«.

Dette indebærer krav om, at det pågældende joint venture i al væsentlighed skal være aktivt på et marked, hvor det varetager de funktioner, der normalt varetages af andre virksomheder, som opererer på det samme marked. Med henblik herpå må det pågældende joint venture dels have en ledelse, der helliger sig virksomhedens daglige aktiviteter, dels have adgang til tilstrækkelige ressourcer. Med det sidste menes, at de stiftende virksomheder skal udstyre det pågæl-

de joint venture med de nødvendige ressourcer, herunder finansielle midler, personale samt materielle og immaterielle aktiver med henblik på, at det pågældende joint venture kan udføre dets forretningsmæssige aktiviteter på et varigt grundlag på det område, der er foreskrevet i joint venture-aftalen.

Et joint venture er ikke selvstændigt fungerende, hvis det blot overtager en enkelt af de stiftende virksomheders funktioner uden selv at have adgang til markedet. Dette er bl.a. tilfældet, når det pågældende joint venture alene skal beskæftige sig med forskning og udvikling eller kun med produktion. Et sådant joint venture varetager kun en hjælpefunktion for de stiftende virksomheder. Det samme er tilfældet, når et joint venture hovedsagelig kun skal tage sig af distribution eller salg af de stiftende virksomheders produkter og således primært fungerer som et salgsgagentur. Hvis et joint venture benytter et eller flere af de stiftende virksomheders distributionsnet eller afsætningskanaler, er dette imidlertid normalt ikke ensbetydende med, at det ikke kan være selvstændigt fungerende, så længe de stiftende virksomheder blot optræder som agenter for det pågældende joint venture.

Hvis de stiftende virksomheder i markant grad er til stede på markeder på tidligere eller senere omsætningsstrin, er det en faktor, der må tages med i vurderingen af, om det pågældende joint venture kan siges ikke at være selvstændigt fungerende.

Hvis det kun er i en opstartfase, at det pågældende joint venture så godt som udelukkende er afhængigt af at skulle sælge til eller købe hos de stiftende virksomheder, vil dette normalt ikke bewirke, at det ikke vil blive betragtet som en selvstændigt fungerende enhed. En sådan opstartfase kan være nødvendig for at få det pågældende joint venture indkørt på markedet. Denne opstartfase bør efter Europa-Kommissionens praksis, der er vejledende for Konkurrencerådets vurdering, normalt ikke overstige tre år, afhængigt af de særlige forhold, der gør sig gældende på det konkrete marked.

Er det derimod meningen, at det pågældende joint venture skal sælge til de stiftende virksomheder over en længere periode, er det afgørende spørgsmål, hvorvidt joint venture-virksomheden – uanset dette salg – er indrettet til at spille en aktiv rolle på markedet. En vigtig faktor i denne sammenhæng er, hvor stor en del af joint venture-virksomhedens samlede produktion dette salg til de stiftende virksomheder tegner sig for. En anden faktor er, om dette salg til de stiftende virksomheder foregår på normale forretningsvilkår eller ej.

Hvad angår leverancer fra de stiftende virksomheder til det pågældende joint venture, kan der især her-

ske tvivl om, hvorvidt det pågældende joint venture kan siges at være en selvstændigt fungerende virksomhed, hvis det ikke selv tilfører de pågældende varer eller tjenesteydelser nogen større værditilvækst. I sådanne tilfælde må det pågældende joint venture snarere anses for at være et fælles salgsgagentur.

I modsætning hertil vil et joint venture, der opererer aktivt på et marked og varetager de funktioner, som en virksomhed på dette marked sædvanligvis varetager, normalt ikke blot fungere som et salgsselskab for de stiftende virksomheder, men vil derimod optræde som et selvstændigt fungerende joint venture. Dette forudsætter dog, at det pågældende joint venture råder over de fornødne faciliteter og vil være i stand til at skaffe sig en væsentlig del af sine forsyninger ikke alene fra de stiftende virksomheder, men også fra konkurrenternes kilder.

En tredje betingelse, der skal være opfyldt for, at etableringen af et joint venture kan siges at udgøre en fusion, er, at det pågældende joint venture skal være oprettet med henblik på at fungere på »varigt grundlag«.

Det vil normalt være tilfældet, når de stiftende virksomheder udstyrer det pågældende joint venture med de nødvendige ressourcer, jf. bemærkningerne ovenfor.

I en aftale om etableringen af et joint venture er der ofte taget højde for, at joint venture-projektet f.eks. kan slå fejl eller, at der kan opstå uoverensstemmelser mellem de stiftende virksomheder. Der kan være indføjede bestemmelser om, under hvilke omstændigheder det pågældende joint venture skal opløses, eller hvornår en eller flere af de stiftende virksomheder kan trække sig ud af det.

Denne type bestemmelser betyder ikke, at et joint venture ikke kan anses for at være etableret på et varigt grundlag. Det samme gælder endvidere, når aftalen fastsætter nærmere bestemmelser om, hvor længe et joint venture-selskab skal bestå, når dette tidsrum dog er tilstrækkeligt langt til, at det indebærer en varig ændring af de deltagende virksomheders struktur, eller når det er fastsat i aftalen, at det pågældende joint venture også kan fortsætte med at bestå efter udløbet af dette tidsrum.

Derimod vil et joint venture ikke kunne antages at være etableret på et varigt grundlag, hvis det er oprettet for et kort afgrænset tidsrum. Det kan være tilfældet, hvis et joint venture oprettes med det formål at gennemføre et bestemt projekt f.eks. opførelsen af et kraftværk, men hvor det pågældende joint venture ikke skal deltage i driften af kraftværket, når først det er opført.

Efter Europa-Kommissionens hidtidige praksis er det accepteret, at der ved etableringen af et joint venture, der skulle fungere for en periode på 6 ½ år, var tale om et joint venture oprettet på varigt grundlag. Perioden ansås for tilstrækkelig lang til, at der var tale om en varig ændring af de deltagende virksomheders struktur. Omvendt har Europa-Kommissionen fundet, at etableringen af et joint venture, der forudsattes afviklet inden for en periode på 3 år, ikke var etableret på et varigt grundlag.

Etablering af et selvstændigt fungerende joint venture kan som en direkte konsekvens føre til en samordning af fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 3).

Foreligger der et selvstændigt fungerende joint venture, som ikke opfylder omsætningstærsklerne i lovforslagets nr. 12 (§ 12, stk. 1), er selve transaktionens fusionsaspekter, dvs. aftalen om at oprette selve joint venturet, ikke omfattet af reglerne om fusionskontrol. Dette svarer til fusionskontrollforordningens artikel 22, stk. 1.

Transaktionens samordningsaspekter – dvs. en samordning af fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd – der følger af aftalen om at oprette det selvstændigt fungerende joint venture, kan derimod vurderes efter lovens § 6, der forbyder konkurrenceberænsende aftaler, ligesom der kan søges om fritagelse fra dette forbud, jf. lovens § 8, stk. 1.

Konsekvensen af, at der ikke foreligger et joint venture, der skal varetage en selvstændig virksomheds samtlige funktioner på et varigt grundlag, er, at der ikke foreligger en fusion efter lovforslagets nr. 12 (§ 12 a, stk. 2). En aftale om etableringen af et ikke-selvstændigt fungerende joint venture, der blot er at betragte som et hjælpeorgan for de stiftende virksomheder, vil i stedet skulle vurderes efter forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i lovens § 6, stk. 1. Konkurrencerådets praksis efter den gældende lov videreføres i denne forbindelse. Dette indebærer – og i overensstemmelse med EU-praksis – at der skal finde en vurdering sted efter lovens § 6, hhv. efter § 8, af selve aftalen om etableringen af det pågældende joint venture i det omfang, det ikke falder ind under en gruppefritagelse udstedt i medfør af lovens § 10. Er der indeholdt bestemmelser i aftalen, som ikke er accessoriske begrænsninger, skal disse underkastes en særskilt vurdering efter § 6 med mulighed for fritagelse efter § 8.

Stk. 3

Bestemmelsen svarer til artikel 3, stk. 3, i fusionskontrollforordningen og skal fortolkes i lyset af EU-

praksis på dette område – særligt Europa-Kommissionens meddelelse om fusionsbegrebet (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 5).

Efter denne praksis opnås kontrol særligt, hvis der erhverves ejendoms- eller brugsret til en virksomheds samlede aktiver eller dele heraf, eller hvis der erhverves rettigheder, der sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af en virksomheds styrende organer, deres afstemninger eller beslutninger.

Kontrol kan først og fremmest foreligge på et retligt grundlag. Dette vil være tilfældet, hvor en virksomhed ved erhvervelse af en kapitalandel overtager flertallet af stemmerettighederne i en anden virksomhed. Erhvervelse af en minoritetsaktiepost kan dog også være ensbetydende med, at der kan opnås afgørende indflydelse på en virksomhed, hvis der eksempelvis ifølge vedtægterne er krav om forøget stemmewægt på A-aktier eller krav om kvalificeret majoritet ved vedtagelsen af væsentlige beslutninger af strategisk og kommerciel betydning. Endvidere kan aktionæraftaler om fælles udøvelse af stemmerettigheder eller om tildeling af en ret til at udpege et eller flere medlemmer af direktionen eller bestyrelsen være forhold, der gør, at kontrol kan siges at erhverves på et retligt grundlag.

Kontrol kan dog også ifølge § 12 a, stk. 3, foreligge ud fra en vurdering af de faktiske forhold, herunder særligt de økonomiske relationer. Et økonomisk afhængighedsforhold i form af meget omfattende langsigtede leveringsaftaler eller kreditter ydet af leverandører eller kunder, kombineret med strukturelle forbindelser, kan således bevirke, at der, om end undtagelsesvist, kan siges at foreligge erhvervelse af kontrol med en anden virksomhed.

Det er ikke en betingelse, at der rent faktisk udøves kontrol, dvs. om der udøves afgørende indflydelse på en virksomheds drift. Bestemmelsen finder også anvendelse, såfremt der blot består en mulighed for udøvelse af kontrol.

Hvor den formelle indehaver af en kontrollerende kapitalandel ikke er den samme som den, der rent faktisk har beføjelsen til at udøve de rettigheder, der er knyttet til denne, anses kontrollen for at være erhvervet af den person eller virksomhed, der reelt står bag transaktionen og reelt har kontrollen med den overtagne virksomhed.

Kontrol kan ifølge § 12 a, stk. 1, nr. 2, erhverves enten af én person eller én virksomhed, dvs. enekontrol, eller af flere personer eller flere virksomheder i fællesskab, dvs. fælleskontrol.

Erhvervelse af enekontrol opstår normalt ved opkøb af en aktiepost, hvortil der er knyttet flertallet af stemmerettigheder i en anden virksomhed. Det er er-

hvervelsen af stemmerettigheder, der er af betydning for, om der kan siges at være erhvervet en mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en virksomheds drift. Det er således uden betydning, om der erhverves 50 pct. af kapitalen plus 1 aktie eller, om der erhverves 100 pct. af kapitalen.

Erhvervelse af fælles kontrol med en virksomhed foreligger, hvor to eller flere personer eller virksomheder har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en virksomhed. Det væsentlige i denne henseende er muligheden for, at to eller flere af aktionærerne (moderselskaberne) hver især kan blokere for vedtagelsen af en foreslået strategisk beslutning, hvilket omvendt indebærer, at aktionærerne (moderselskaberne) er nødsaget til at nå til enighed om den fælles kontrollerede virksomheds forretningsstrategi. De elementer, der i denne henseende kan være afgørende for, om der kan siges at foreligge fælles kontrol, kan ifølge Europa-Kommissionens meddelelse om fusionsbegrebet (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 5) bl.a. være en ligelig fordeling af stemmerettighederne eller retten til at udpege medlemmerne af de besluttende organer, varetter eller fælles udøvelse af stemmerettigheder.

Stk. 4

Der findes tre særtilfælde, hvor erhvervelse af kontrol ikke betragtes som en fusion i lovens forstand, og hvor erhvervelsen derfor er undtaget fra anmeldelsespligten efter § 12 b, stk. 1.

I medfør af § 12 a, stk. 4, nr. 1, drejer det sig for det første om virksomheder, hvis sædvanlige forretningsområde omfatter transaktioner og handel med værdipapirer for egen eller fremmed regning, når de kun erhverver værdipapirerne som led i denne virksomhed og kun besidder dem midlertidigt.

Undtagelsen finder kun anvendelse på kreditinstitutter, forsikringselskaber eller anden finansiell virksomhed, der sædvanligvis udfører denne form for virksomhed.

Endvidere skal værdipapirerne være erhvervet med henblik på videresalg; den erhvervende virksomhed må ikke udøve stemmerettighederne med det formål at bestemme den overtagne virksomheds konkurrencemæssige adfærd eller må kun udøve disse rettigheder med det formål at forberede en samlet eller delvis afhændelse af virksomheden, dens aktiver eller værdipapirer.

Endelig skal den erhvervende virksomhed afhænde sine kontrollerende interesser senest et år efter erhvervelsen, dvs. at den inden for et år skal reducere sin aktiepost i virksomheden til et sådant niveau, at den ikke længere kontrollerer virksomheden.

For det andet foreligger der ikke nogen ændring i kontrolforholdene og dermed heller ikke nogen fusion i § 12 a, stk. 1's forstand, når en person, der i henhold til lovgivningen om konkurs m.v. har erhvervet kontrol med virksomheden og kan råde over denne. Med udtrykket »en person, der...« sigtes primært til en kurator for et konkursbo.

For det tredje foreligger der i medfør af § 12 a, stk. 4, nr. 3, ikke nogen fusion, når et holdingselskab erhverver kontrol, forudsat at det pågældende selskab udelukkende udnytter sine stemmerettigheder med det formål at bevare investeringens fulde værdi og ikke på anden vis direkte eller indirekte bestemmer den kontrollerede virksomheds konkurrencemæssige forretningsadfærd. Holdingselskaber skal forstås i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3, i Rådets direktiv (EF) nr. 78/660 af 25. juli 1978 om årsregnskaberne for visse selskabsformer (med senere ændringer).

I forbindelse med undtagelserne efter § 12 a, stk. 4, nr. 1-3, kan der opstå tvivl om, hvorvidt en redningsaktion skal betragtes som en fusion.

Ved en redningsaktion vil der typisk være tale om at overføre eksisterende gæld til et nyt selskab, gennem hvilket et bankkonsortium kan opnå fælles kontrol med den pågældende virksomhed. Hvis en sådan aktion opfylder betingelserne for, at der foreligger fælles kontrol, vil den normalt blive betraget som en fusion. Selv om bankernes primære intentioner drejer sig om en økonomisk reorganisering af virksomheden med henblik på senere afhændelse, finder undtagelsen i § 12 a, stk. 4, nr. 1, normalt ikke anvendelse på en sådan aktion. Det hænger sammen med, at reorganiseringen normalt vil kræve, at de kontrollerende banker fastlægger den pågældende virksomheds forretningspolitik. Desuden vil det normalt ikke være realistisk at omdanne en sådan virksomhed til en rentabel virksomhed og afhænde den inden for et år. Endvidere er usikkerheden om, hvor lang tid det vil tage så stor, at det ville være vanskeligt at godkende en forlængelse af fristen, jf. § 12 a, stk. 5.

Stk. 5

Fristen på et år i § 12 a, stk. 4, nr. 1, kan forlænges af Konkurrencerådet, såfremt den erhvervende virksomhed kan godtgøre, at der ikke er rimelig mulighed for afhændelse inden for et år.

§ 12 b

For udøvelsen af Konkurrencerådets beføjelse til at godkende, hhv. forbyde en fusion, er det afgørende, at Konkurrencerådet bliver gjort bekendt med en fusion m.v. På denne baggrund indføres der en pligt til at an-

melde fusioner m.v. til Konkurrencestyrelsen, der kan offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. Endvidere bemyndiges erhvervsministeren til efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet at udstede nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer.

Stk. 1

Med bestemmelsen i § 12 b, stk. 1, indføres der en pligt til at anmelde fusioner, der er omfattet af kapitel 4, jf. § 12 og § 12 a, hvor omsætningsgrænserne for de deltagende virksomheder i en fusion, henholdsvis grebet fusion fastlægges.

Anmeldelsespligten gælder således for såkaldte egentlige og uegentlige fusioner, virksomhedsovertagelser, virksomhedssammenlægninger samt selvstændigt fungerende joint ventures, hvor omsætningen for de deltagende virksomheder når op på de i § 12, stk. 1, angivne tærskler.

De i § 12 a, stk. 4, nævnte virksomheders eller personers erhvervelse af kontrol er undtaget fra anmeldelsespligten, da der ikke foreligger en fusion i lovens forstand. Der henvises til bemærkningerne til § 12 a, stk. 4.

Der gælder en anmeldelsesfrist på én uge, der regnes fra aftalens indgåelse, offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningstilbudet eller erhvervelsen af kontrol. Den tidligste af disse begivenheder vil være afgørende for beregningen af anmeldelsesfristen. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven fra 1986, punkt 211-213, hvor de for forvaltningsmyndigheder gældende regler for beregning af klagefrister m.v. er kodificeret. Disse regler vil finde analog anvendelse på beregningen af frister i § 12 b, stk. 1.

For så vidt angår definitionen af, hvornår der er indgået en aftale, vil denne definition være sammenfaldende med dansk rets almindelige regler om, hvornår der foreligger en bindende aftale. Ikke-bindende hensigtserklæringer vil herefter ikke være tilstrækkelige til, at der består en anmeldelsespligt. Anmeldes en endnu ikke-bindende aftale til Konkurrencestyrelsen, skal fristen regnes fra det tidspunkt, hvor aftalen er blevet bindende.

Endvidere kan datoen for offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningstilbudet være afgørende for beregningen af fristen.

Endelig kan datoen for erhvervelse af kontrol være afgørende for beregningen af fristen. Erhvervelse af kontrol omfatter såvel retlig som faktisk kontrol, jf. bemærkningerne til § 12 a, stk. 1, nr. 2, og § 12 a, stk. 3.

Manglende eller for sen anmeldelse af en fusion m.v. kan straffes med bøde i medfør af lovforslagets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 4), og fusionen kan i øvrigt kræves opløst i medfør af § 12 g.

Stk. 2

Bestemmelsen bemyndiger Konkurrencestyrelsen til at offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. En lignende bestemmelse findes i artikel 4, stk. 3, i fusionskontrolforordningen.

Ifølge § 27, stk. 1, i lovebekendtgørelse nr. 797 af 6. november 1998 om værdipapirhandel er en udsteder af værdipapirer, der er optaget til notering på en fondsbørs, forpligtet til straks at offentliggøre oplysninger om væsentlige forhold, der vedrører virksomheden, og som kan få betydning for kursdannelsen på værdipapirer. Dette sker ved en meddelelse til Københavns Fondsbørs. Bestemmelsen indebærer, at børsnoterede virksomhederne allerede inden en anmeldelse til Konkurrencestyrelsen vil have offentliggjort, at der er indgået en aftale om fusion.

For at opnå en effektiv forudgående fusionskontrol er det nødvendigt, at der skabes et så bredt beslutningsgrundlag som muligt for Konkurrencerådet. I den forbindelse er det af væsentlig betydning, at Konkurrencestyrelsen får kendskab til eventuelle konkurrenceproblemer, som en fusion kan give anledning til.

Forinden Konkurrencestyrelsen offentliggør, at der er anmeldt en fusion, skal styrelsen foreløbigt undersøge, om fusionen vil være omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 og § 12 a).

En offentliggørelse omfatter kun enkelte oplysninger fra anmeldelsen. Offentliggørelsen af, at der er anmeldt en fusion, vil indeholde en angivelse af, hvem der er de deltagende virksomheder i fusionen, fusionens art (virksomhedsoverdragelse, erhvervelse af kontrol, offentligt overtagelsestilbud m.v.), samt oplysninger om de berørte økonomiske sektorer.

Offentliggørelsen kan ske på Konkurrencestyrelsens hjemmeside.

Ved Konkurrencestyrelsens offentliggørelse opfordres interesserede til at fremkomme med bemærkninger til den anmeldte fusion. Denne opfordring retter sig særligt til andre virksomheder, herunder kunder, leverandører og konkurrenter. Imidlertid vil også interesseorganisationer kunne fremsætte bemærkninger til en anmeldt fusion. For at overholde fristerne i lovforslagets nr. 12 (§ 12 d) kan Konkurrencestyrelsen fastsætte en kort frist for fremsættelsen af bemærkninger til den anmeldte fusion. Denne frist vil fremgå af Konkurrencestyrelsens offentliggørelse.

Stk. 3

Bestemmelsen indeholder bemyndigelse til, at erhvervsministeren efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet fastsætter nærmere regler om anmeldelsespligtens omfang, herunder regler om, hvem anmeldelsespligten påhviler. Endvidere bemyndiges erhvervsministeren til at fastsætte nærmere regler om brug af særlige anmeldelseskemaer. Disse nærmere fastsatte regler skal sikre, at der tilvejebringes et tilstrækkeligt grundlag til brug for Konkurrencerådets behandling af den anmeldte fusion.

§ 12 c

Bestemmelsen i § 12 c fastlægger dels den myndighed, der er kompetent til at træffe afgørelse om en fusion, som er anmeldelsespligtig i henhold til § 12 b, stk. 1, henholdsvis henvist af Europa-Kommissionen til rådets behandling, dels de kriterier efter hvilke, rådet enten skal godkende eller forbyde en fusion.

Stk. 1 og 2

Med bestemmelsen tillægges Konkurrencerådet kompetence til at godkende, hhv. forbyde fusioner, der enten er omfattet af anmeldelsespligten, jf. § 12 b, stk. 1, eller som er henvist af Europa-Kommissionen efter bestemmelserne i fusionskontrolforordningen til Konkurrencerådets behandling.

Lovforslagets bestemmelser om fusionskontrol bygger i det væsentlige på fusionskontrolforordningen. Det er således de samme konkurrenceretlige principper, som skal lægges til grund ved Konkurrencerådets vurdering af en fusion. Herudover vil Europa-Kommissionens, Første Instans Rettens og EF-Domstolens praksis i fusionsager være vejledende for Konkurrencerådets afgørelser.

I medfør af § 12 c, stk. 1, pålægges Konkurrencerådet pligt til at træffe afgørelse i sager, som er omfattet af anmeldelsespligten i § 12 b, stk. 1, henholdsvis de sager, som Europa-Kommissionen i medfør af artikel 9 i fusionskontrolforordningen henviser til Konkurrencerådets behandling.

Lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 2), svarer i det væsentlige til artikel 2, stk. 2, i fusionskontrolforordningen. Herefter skal fusioner, hvorved en eller flere virksomheder ikke skaber eller styrker en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes, godkendes.

Ved Konkurrencerådets godkendelse af en fusion skal rådet samtidig vurdere de konkurrencebegrænsninger, som er direkte knyttet til og nødvendige for fusionens gennemførelse - såkaldte accessoriske begrænsninger.

En godkendelse af en fusion vil således også omfatte sådanne accessoriske begrænsninger.

Accessoriske begrænsninger kan kun omfatte sådanne begrænsninger, som de deltagende virksomheder vedtager i fællesskab, og som indskrænker deres egen handlefrihed på markedet. Det omfatter ikke begrænsninger til skade for tredjemand.

Herudover er det en betingelse, at der er tale om begrænsninger, der er af underordnet karakter i forhold til det primære formål med fusionen. Begrænsninger, der er af fuldstændig forskellig karakter i forhold til dem, der følger af fusionen, betragtes ikke som accessoriske begrænsninger. Disse vurderes selvstændigt efter lovens § 6.

Endelig er det en betingelse, at begrænsningerne er nødvendige for at gennemføre fusionen. Heri ligger, at fusionen ikke uden disse begrænsninger kan gennemføres eller kun kan gennemføres under mere risikobetonede vilkår, med betydeligt højere omkostninger, over en meget længere periode, eller med langt færre chancer for et gunstigt udfald. Ved vurderingen heraf skal proportionalitetsprincippet iagttages. Dette medfører, at begrænsningernes varighed samt deres materielle og geografiske anvendelsesområde ikke må række ud over, hvad der med rimelighed er nødvendigt af hensyn til fusionens gennemførelse. Hvis der er alternative muligheder, hvorved det tilsigtede mål lige så vel kan nås, må virksomhederne vælge den løsning, der objektivt set virker mindst konkurrencebegrænsende.

Konkurrenceklausuler, licens på industrielle og kommercielle ejendomsrettigheder, licens på know-how samt leverings- og købsaftaler vil ofte være accessoriske begrænsninger, der vedtages i forbindelse med fusionen. Kommissionens praksis vil være vejledende for Konkurrencerådets vurdering heraf, jf. Kommissionens meddelelse om accessoriske begrænsninger i forbindelse med virksomhedssammen slutninger (EF-Tidende 1990, nr. C 203, s. 5), som forventes revideret i nær fremtid.

Efter bestemmelsen i § 12 c, stk. 2, skal Konkurrencerådet godkende en fusion, hvis denne ikke skaber eller styrker en dominerende stilling eller en kollektivt dominerende stilling. Det er desuden en betingelse, at denne dominerende stilling ikke bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt.

Begrebet dominerende stilling skal forstås i overensstemmelse med den gældende lovs § 11, stk. 1, som foreslås ændret med lovforslagets nr. 8, og EF-traktatens artikel 82 (tidligere artikel 86), jf. forslaget nr. 25 (§ 23 a). Efter EF-Domstolens praksis foreligger der en dominerende stilling, når en virksomhed

indtager en så stærk økonomisk stilling, at den har mulighed for at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det pågældende marked, idet den nævnte stilling giver virksomheden mulighed for en uafhængig adfærd i forhold til konkurrenter, kunder og i sidste instans forbrugerne.

For at undgå fortolkningstvivl er der indsat en eksPLICIT bestemmelse om kollektivt dominerende stilling, jf. »En fusion, hvorved... flere virksomheder skaber eller styrker en dominerende stilling...«

Begrebet kollektivt dominerende stilling skal fortolkes i overensstemmelse med EU-praksis på området. EF-Domstolen har således slået fast, at fusionskontrolforordningen kan finde anvendelse i situationer, hvor de deltagende virksomheder i fusionen sammen med en tredjemand på markedet skaber eller styrker en kollektivt dominerende stilling.

Afgrænsningen af det relevante marked er afgørende for vurderingen af, om der foreligger en dominerende stilling, herunder en kollektivt dominerende stilling. Det relevante marked består dels af et produktmarked dels af et geografisk marked.

Det relevante produktmarked er markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som substituerbare på grund af produkternes egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

Det relevante geografiske marked defineres som det område, hvor de konkrete virksomheder afsætter eller efterspørger deres produkter eller tjenesteydelser, og som har tilstrækkelige ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.

Fastlæggelsen af det relevante marked skal ske i overensstemmelse med EU-praksis, jf. Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (EF-Tidende 1997, nr. C 372, s. 5) samt EF-Domstolens, hhv. Første Instans Rettens praksis. Afgrænsningen er den samme ved bedømmelsen af konkurrencebegrænsende aftaler, virksomheders dominerende stilling og fusioner.

Ifølge lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 2) skal det undersøges, om fusionen bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt. Ved vurderingen heraf må der foretages en konkret vurdering af fusionens påvirkning af konkurrencen, herunder hvilke markeder, der berøres.

Til brug for vurderingen af en fusions negative og positive virkninger for konkurrencen foretages en såkaldt konkurrencetest i lighed med vurderingen efter artikel 2, stk. 1, i fusionskontrolforordningen. I konkurrencetesten indgår en række forhold, som også har

sammenhæng med vurderingen af dominans. Ved foretagelsen af konkurrencetesten er det den fremtidige konkurrencesituation på de definerede markeder, som er af interesse.

Følgende omstændigheder kan indgå i bedømmelsen: Den faktiske eller potentielle konkurrence fra virksomheder, som er beliggende i eller uden for Danmark, markedernes struktur, de deltagende virksomheders stilling på markedet og deres økonomiske og finansielle styrke, kunder og leverandørers valgmuligheder til leverancer eller markeder, retlige eller faktiske hindringer for adgang til markedet, udviklingen i udbud og efterspørgsel angående de berørte varer og tjenesteydelser, de interesser, som forbrugerne i mellemleddene og de endelige forbrugere har, samt udviklingen i det tekniske eller økonomiske fremskridt, for så vidt som dette er til fordel for forbrugerne, og det ikke udgør en hindring for konkurrencen.

Den væsentligste faktor ved vurderingen af en fusions virkninger er fusionsdeltagernes markedsstyrke, som beregnes på grundlag af deres markedsandele på de afgrænsede markeder.

Det afgørende ved vurderingen af konkurrencetesten er ikke den øgede koncentration, men den reelle påvirkning af konkurrencen i form af en reduktion af konkurrencen. Undersøgelsen af markedsstyrken kan under ingen omstændigheder stå alene. Konkurrenternes styrke og tilstedeværelse på markedet må tages i betragtning, ligesom kunders og leverandørers forhandlingsstyrke kan spille en vigtig rolle. Samtidig må der tages hensyn til potentiel konkurrence fra såvel ind- som udland. Ved vurdering af koncentrationer vil mindre forøgelse af markedsandelen til eksempelvis 25 pct. ikke antages at hæmme den effektive konkurrence. Hidtidig praksis viser, at der sjældent gribes ind ved markedsandele under 40 pct., og at mange indgreb sker ved højere markedsandele.

Jo større forskel, der er på fusionsdeltagernes og de nærmeste konkurrenters markedsandele, jo større vil sandsynligheden være for, at fusionsdeltagerne kan blive betragtet som dominerende på markedet. Ved vurderingen af markedsandelene skal det undersøges, om markedsandelene har været stabile i de seneste år samt, om markedsandelene kan fastholdes i fremtiden. I den forbindelse må markedets udvikling tages i betragtning, herunder om der er tale om et marked præget af en hurtig teknologisk udvikling.

I visse tilfælde må det accepteres, at konkurrencen på markedet begrænses, hvis en fusion kan tillades ud fra det såkaldte »failing company defence«-princip. Men i sådanne tilfælde accepteres fusionen netop kun fordi, at begrænsningen af konkurrencen på markedet

ville blive en realitet, også selv om den pågældende fusion ikke blev gennemført. Europa-Kommissionen har opstillet tre kumulative betingelser for, at princippet kan finde anvendelse. En fusion kan herefter ikke antages at være årsagen til en konkurrencebegrænsning, når det kan fastslås, 1) at den overtagne virksomhed inden længe vil blive tvunget ud af markedet, hvis den ikke overtages af en anden virksomhed, 2) at den overtagne virksomheds markedsandel, såfremt den må trække sig ud af markedet, vil tilfalde den overtagende virksomhed, og 3) at der ikke findes noget andet overtagelsesalternativ, der vil virke mindre konkurrencebegrænsende.

Stk. 3 og 4

Bestemmelserne fastlægger de kriterier, som Konkurrencerådet skal lægge til grund ved vurderingen af, om oprettelsen af et selvstændigt fungerende joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 a, stk. 2), kan godkendes.

I sådanne tilfælde vil Konkurrencerådets vurdering være todelt. For det første skal Konkurrencerådet undersøge transaktionens fusionsaspekter, dvs. om der mellem to eller flere virksomheder skabes eller styrkes en dominerende stilling, som bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt.

For det andet skal Konkurrencerådet undersøge, om fusionen har til formål eller til følge at samordne fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd. Denne undersøgelse skal foretages efter konkurrencelovens § 6, der forbyder konkurrencebegrænsende aftaler m.v. og efter § 8 om fritagelse til konkurrencebegrænsende aftaler.

I denne forbindelse skal Konkurrencerådet særligt vurdere de stiftende virksomheders fortsatte tilstedeværelse på markedet, jf. § 12 c, stk. 4, nr. 1. EU-praksis på dette område skal være vejledende herfor – særligt Kommissionens meddelelse om sondringen mellem joint ventures oprettet i fusionsøjemed og joint ventures oprettet i samarbejdsøjemed (EF-Tidende 1994, nr. C 385, s. 1) samt Kommissionens meddelelse om begrebet selvstændigt fungerende joint ventures (EF-Tidende 1998, nr. C 66, s. 1).

Hvis de stiftende virksomheder overfører samtlige af deres aktiviteter til det pågældende joint venture, vil der ikke være nogen risiko for samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd. Det samme vil være tilfældet, hvis kun en af de stiftende virksomheder vil være aktiv på samme marked som det marked, hvor det pågældende joint venture skal operere.

Hvis derimod to eller flere af de stiftende virksomheder fortsat og på markant vis vil være til stede på samme geografiske og samme produktmarked, som det pågældende joint venture skal operere på, vil der være en åbenbar risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd.

Er de stiftende virksomheder og det pågældende joint venture til stede på samme produktmarked, men ikke samme geografiske marked, vil der som udgangspunkt ikke være risiko for en samordning af de stiftende virksomheders adfærd. Det skal dog særligt undersøges, om der er mulighed for en åbning af disse forskellige geografiske markeder. Hvis dette er tilfældet, kan oprettelsen af det pågældende joint venture være et middel for de stiftende virksomheder til en markedsopdeling.

Hvis de stiftende virksomheder er aktive på samme marked, og dette marked ligger på et tidligere eller senere led i omsætningskæden i forhold til det pågældende joint ventures marked, vil der være risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd.

Med et »beslægtet marked« menes et produktmarked, der er forskelligt fra det pågældende joint ventures marked, men som dog har nær tilknytning til dette i kraft af en række fællestræk så som samme teknologi, samme kunder, leverandører eller konkurrenter. Hvis de stiftende virksomheder fortsat har aktiviteter på et sådant beslægtet marked, kan oprettelsen af det pågældende joint venture føre til en samordning af de stiftende virksomheders adfærd.

Hvis Konkurrencerådets undersøgelse munder ud i, at der i henhold til § 12 c, stk. 4, nr. 1, foreligger en risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd, vil udgangspunktet være, at samordningsaspekterne i forbindelse med det pågældende joint venture er forbudt efter § 6, stk. 1.

Efter § 8, stk. 1, er der imidlertid mulighed for, at en konkurrencebegrænsende aftale kan fritages fra forbudet i § 6, stk. 1, forudsat, at betingelserne efter § 8, stk. 1, er opfyldt. I denne forbindelse skal Konkurrencerådet, jf. § 12 c, stk. 4, nr. 2, særligt tage hensyn til, om de deltagende virksomheder i kraft af deres samordning har mulighed for at hindre konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer og tjenesteydelser.

Stk. 5

Efter bestemmelsen må de deltagende virksomheder ikke gennemføre en fusion, før Konkurrencerådet har godkendt denne. Dette omfatter enhver handling, som har til formål eller til følge at gennemføre en fu-

sion. Herefter kan der ikke ske ændringer i bestyrelse, betaling af købesum eller lignende. Bestemmelsen skal sikre en effektiv forudgående fusionskontrol. Fusionen skal derfor stilles i bero, indtil der er truffet endelig afgørelse om fusionens godkendelse eller forbud. Forbudet mod at gennemføre fusionen ophører, når Konkurrencerådet har truffet afgørelse om godkendelse eller fristerne for rådets afgørelse af sagen udløber i medfør af § 12 d, stk. 1 og 2, medmindre Konkurrencerådet har afbrudt fristen i medfør af § 12 d, stk. 3.

I medfør af § 12 c, stk. 5, 2. pkt., kan der dog ske gennemførelse af et offentligt overtagelses- eller ombytningstilbud, som i henhold til § 12 b, stk. 1, er anmeldt til Konkurrencestyrelsen. Dette gælder kun selve erhvervelsen, hvorimod der ikke må ske en gennemførelse af fusionen, ligesom erhververen ikke må udøve de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele. Rådet kan dispensere fra bestemmelsen.

Overtrædelse af forbudet mod at gennemføre fusionen, før Konkurrencerådet har truffet afgørelse, kan sanktioneres med bøde, jf. bemærkningerne til lovforslagets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 5).

Bestemmelserne i § 12 c, stk. 5, svarer til artikel 7, stk. 1 og 3, i fusionskontrollforordningen.

Stk. 6

Efter bestemmelsen kan Konkurrencerådet dispensere fra forbudet mod at gennemføre en fusion, samt dispensere fra § 12 c, stk. 5, når erhververen ikke udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele eller kun anvender stemmerettighederne med henblik på at bevare den fulde værdi af sin investering.

Dispensationer til gennemførelse af en fusion, inden Konkurrencerådets godkendelse foreligger, vil særligt være afhængig af rådets vurdering af fusionens konsekvenser for konkurrencen. Ved en vurdering af muligheden for dispensation skal alle relevante omstændigheder, herunder bl.a. arten og omfanget af den skade, de deltagende virksomheder eller tredjemand kan få påført, og den trussel, fusionen udgør for konkurrencen, inddrages.

Vurderes en fusion ikke at udgøre nogen trussel for konkurrencen på markedet, vil rådet kunne imødekomme en anmodning om at gennemføre en fusion. Der må dog skulle foreligge et begrundet ønske om dispensation, da sager uden konkurrencemæssige konsekvenser vil kunne godkendes senest fire uger efter anmeldelsen, jf. forslaget nr. 12 (§ 12 d, stk. 1).

Konkurrencerådet kan til dispensationer efter § 12 c, stk. 6, knytte vilkår eller udstede påbud med henblik på at sikre en effektiv konkurrence.

Bestemmelsen i stk. 6 svarer til artikel 7, stk. 4, i fusionskontrolforordningen.

§ 12 d

Bestemmelsen i § 12 d fastlægger de frister, der gælder for Konkurrencerådets behandling af en anmeldt fusion.

Behandlingen af en anmeldelse kan ske i to faser.

Første fase kan maksimalt vare fire uger fra, at Konkurrencestyrelsen har modtaget en fuldstændig anmeldelse.

Anden fase kan maksimalt vare tre måneder fra, at Konkurrencestyrelsen har modtaget en fuldstændig anmeldelse.

Såvel fristen for første som anden fase kan undtagesvis afbrydes efter stk. 3.

Den faseopdelte sagsbehandling muliggør dels en hurtig godkendelse af en fusion m.v., der er uproblematisk i konkurrenceretlig forstand, dels en indgående behandling af en anmeldt fusion, hvor der er tvivl om, hvorvidt denne kan godkendes. Fristerne har samtidig til følge, at de deltagende virksomheder i en fusion på forhånd har mulighed for at beregne, hvornår Konkurrencerådets behandling af en anmeldelse af en fusion senest er tilendebragt.

Europa-Kommissionen benytter sig også af en faseopdelte sagsbehandling, idet der i fusionskontrolforordningen i artikel 10, stk. 1 og 3, er fastsat frister for Europa-Kommissionens behandling af en anmeldelse af en fusion i henholdsvis første og anden fase. Sagsbehandlingstiden udgør som udgangspunkt maksimalt en måned under den første fase, medmindre de deltagende virksomheder afgiver tilsagn, i hvilket tilfælde behandlingen kan udstrækkes til seks uger fra anmeldelsen. Under den anden fase udgør sagsbehandling som udgangspunkt maksimalt fire måneder fra indledningen af en særskilt undersøgelse.

I forhold til de i fusionskontrolforordningen indeholdte frister vil Konkurrencerådets sagsbehandling være kortere end Europa-Kommissionens.

Ved beregningen af fristens længde vil fristen udløbe den samme uge- eller månedsdag, som anmeldelsen er kommet frem til Konkurrencestyrelsen, det fastsatte antal uger eller måneder senere. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven fra 1986, punkt 211-213, hvor de for forvaltningsmyndigheder gældende regler for beregning af klagefrister m.v. er kodificeret. Disse regler vil fin-

de analog anvendelse på beregningen af fristerne i § 12 d.

Stk. 1

I medfør af bestemmelsen skal Konkurrencerådet enten træffe beslutning om godkendelse af en fusion eller beslutning om indledning af særskilt undersøgelse heraf senest fire uger efter, at Konkurrencestyrelsen har modtaget en fuldstændig anmeldelse, jf. § 12 b, stk. 1.

Hvad angår en henvisning af en sag fra Europa-Kommissionen, jf. § 12, stk. 5, regnes fristen ligeledes fra det tidspunkt, hvor Konkurrencestyrelsen modtager en fuldstændig anmeldelse.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvornår en anmeldelse er fuldstændig, henvises der til § 12 b, stk. 3, hvorefter erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder om brug af særlige anmeldelsesskemaer.

Som anført under de indledende bestemmelser til § 12 d, angiver bestemmelsen således en sagsbehandling opdelt i faser.

I første fase har Konkurrencerådet kun mulighed for at godkende en anmeldt fusion, mens et forbud herimod kræver en særskilt undersøgelse, jf. § 12 d, stk. 2.

Det må forventes, at den overvejende del af de anmeldte fusioner vil blive godkendt allerede i den første fase.

I anden fase indledes den såkaldte særskilte undersøgelse af en anmeldt fusion. Udtrykket »særskilt undersøgelse« tjener alene til at afgrænse den første fase over for den anden fase. Man kan således ikke deraf udlede, at der ikke foretages en grundig undersøgelse af en anmeldt fusion allerede i løbet af den første fase. Imidlertid vil visse anmeldte fusioner kræve yderligere behandling, der ikke kan afsluttes inden for den første fase. Herved sikres det, at de deltagende virksomheder i en anmeldt fusion senest fire uger efter anmeldelsen opnår enten en godkendelse eller en beslutning om, at en særskilt undersøgelse er påkrævet.

Stk. 2

§ 12 d, stk. 2, omhandler fristen for den såkaldte anden fase, hvor der iværksættes en særskilt undersøgelse af en anmeldt fusion.

Bestemmelsen fastlægger, at Konkurrencerådet senest tre måneder efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse skal godkende eller forbyde en anmeldt fusion.

Stk. 3

§ 12 d, stk. 3, angiver retsvirkningen af, at Konkurrencerådet ikke har truffet en afgørelse om godkendel-

se eller forbud af en anmeldt fusion inden for de i stk. 1 og stk. 2 fastsatte frister.

Såfremt Konkurrencerådet ikke har truffet en afgørelse inden for de fastsatte frister, betragtes dette som en afgørelse om en godkendelse af en anmeldt fusion.

Bestemmelsen forudsættes administreret således, at det kun rent undtagelsesvis vil være tilfældet, at der ikke træffes en afgørelse inden for fristerne angivet i stk. 1 og stk. 2.

Endvidere indeholder § 12 d, stk. 3, en mulighed for at fravige de i stk. 1 og stk. 2 fastsatte frister for afgørelse af, hvorvidt en fusion skal godkendes eller forbydes. Muligheden for at afbryde fristerne bør kun undtagelsesvis bringes i anvendelse, idet det som udgangspunkt påhviler de deltagende virksomheder i en fusion at tilvejebringe de oplysninger, der er nødvendige for at Konkurrencerådet kan vurdere, om en fusion skal godkendes.

Afbrydelsen af en frist, der normalt ikke bør strække sig til mere end to uger, vil bl.a. kunne finde sted, når der er behov for at indhente yderligere oplysninger i medfør af lovens § 17. Afbrydelse af fristerne kan endvidere være påkrævet, hvis de deltagende virksomheder i en fusion kort forinden udløbet af en frist afgiver tilsagn, jf. § 12 e, stk. 1, eller hvis Konkurrencerådet modtager nye oplysninger om fusionens virkninger for konkurrencen.

§ 12 e

Med bestemmelsen foreslås det, at Konkurrencerådet til en godkendelse af en fusion, jf. § 12 c, stk. 2, kan knytte vilkår eller udstede påbud for at sikre opfyldelsen af de tilsagn, som virksomhederne har afgivet over for Konkurrencerådet. Anvendelsen af vilkår eller påbud skal fjerne de skadelige virkninger af en fusion, som fastlagt ved Konkurrencerådets undersøgelser. Bestemmelsen svarer til artikel 6, stk. 2, i fusionskontrolforordningen. Europa-Kommissionen har gennem et stort antal sager udviklet en righoldig praksis herom.

Bestemmelsen er meget central i forbindelse med fusionskontrol. Det primære mål med fusionskontrol er således ikke at forbyde fusioner, men at gøre det muligt via vilkår eller påbud at fjerne de skadelige virkninger af en fusion – og vel at mærke på et tidspunkt, hvor den fusionerede enhed endnu ikke er aktiv på markedet.

Stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det er virksomhederne, som skal afgive tilsagn over for Konkurrencerådet. Begrundelsen herfor er, at det er virksomhederne, som

er nærmest til at vurdere, hvilke tilsagn de er parat til at imødekomme med henblik på at afværge konkurrenceproblemer og dermed få fusionen godkendt. Tilsagnene skal afgives over for Konkurrencerådet, som vil vurdere tilsagnene i forbindelse med selve vurderingen af fusionen, herunder om den kan godkendes. Forbud mod en fusion kan således kun komme på tale i tilfælde, hvor de konkurrenceskadelige virkninger af en fusion ikke kan afhjælpes ved at knytte vilkår eller udstede påbud til godkendelsen.

En fusion kan godkendes med tilsagn i begge faser af undersøgelsen efter lovforslagets nr. 12 (§ 12 d, stk. 1 og 2).

Stk. 2

I bestemmelsen anføres eksempler på vilkår eller påbud, som Konkurrencerådet kan knytte til en godkendelse af en fusion. Opregningen af mulige vilkår eller påbud er ikke udtømmende. Vilkår eller påbud fastsættes ud fra en konkret vurdering af den enkelte fusion. Konkurrencerådet skal altid vælge det mindst bebyrdende indgreb for at afhjælpe de konkurrenceskadelige virkninger af en fusion.

Efter bestemmelsen i § 12 e, stk. 2, nr. 1, kan der stilles krav om, at deltagerne i fusionen skal afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser. En betingelse om afhændelse af en del af den samlede virksomhed kan rette sig mod eksisterende dele af såvel den ophørende som den fortsættende virksomhed. Såfremt den ved fusionen dannede virksomhed kun fører til, at der skabes eller styrkes en dominerende stilling på enkelte af de markeder, der omfattes af fusionen, kan det være tilstrækkeligt, at der kun gribes ind over for disse dele af virksomheden. Begrebet andre ejerinteresser sigter bl.a. på afhændelse af aktieposter i andre virksomheder for at bryde eventuelle strukturelle forbindelser mellem virksomhederne. Begrebet kan også omfatte afhændelse af varemærker og patenter m.v.

Med § 12 e, stk. 2, nr. 2, foreslås der åbnet mulighed for, at Konkurrencerådet kan godkende en fusion, såfremt der indrømmes tredjepartsadgang. En sådan tredjepartsadgang kan indebære adgang til større eller mindre dele af den fusionerede enheds forsyningsystemer, produktionsapparat eller distributionsapparat.

Endelig foreslås der med § 12 e, stk. 2, nr. 3, mulighed for, at Konkurrencerådet kan fastsætte vilkår eller påbud om, at de deltagende virksomheder skal foretage andre konkurrencefremmende foranstaltninger. Disse kan f.eks. bestå i, at en virksomhed afbryder samarbejdet med bestemte andre virksomheder på de pågældende markeder.

Overholdes Konkurrencerådets vilkår eller påbud efter § 12 e, stk. 1, ikke, vil der kunne pålægges tvangsbøder, jf. lovens § 22, som foreslås ændret, jf. lovforslagets nr. 22, bøder, jf. lovforslagets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 5), ligesom der vil kunne ske en tilbagekaldelse af godkendelsen af fusionen, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 f).

§ 12 f

Bestemmelsen åbner mulighed for, at Konkurrencerådet kan tilbagekalde godkendelsen af en fusion på visse nærmere angivne betingelser, der opregnes i nr. 1 og 2.

Europa-Kommissionen kan i henhold til artikel 6, stk. 3, litra a og b, og artikel 8, stk. 5, litra a og b, i fusionskontrollforordningen, tilbagekalde en beslutning om at erklære en anmeldt fusion for forenelig med fællesmarkedet, hvis erklæringen om forenelighed bygger på urigtige oplysninger, som kan tilskrives en af de deltagende virksomheder, eller der til grund for erklæringen foreligger en svigagtig adfærd, eller hvis de deltagende virksomheder undlader at efterkomme et til beslutningen knyttet påbud.

Europa-Kommissionen har hidtil kun anvendt artikel 6, stk. 3, litra a, én gang, hvor en godkendelse af en fusion blev tilbagekaldt og behandlingen af fusionen genåbnet, idet de deltagende virksomheder havde undladt at beskrive visse relevante markeder, der var omfattet af fusionen. Artikel 8, stk. 5, litra a og b, har hidtil ikke været bragt i anvendelse. EU-praksis på området vil være vejledende for anvendelsen af bestemmelsen.

§ 12 f forudsættes administreret således, at det kun rent undtagelsesvist vil være nødvendigt for Konkurrencerådet at tilbagekalde en godkendelse.

Nr. 1

I medfør af bestemmelsen kan Konkurrencerådet tilbagekalde en godkendelse af en fusion, såfremt rådets afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder.

Det er som udgangspunkt op til de virksomheder, der deltager i en fusion, at tilvejebringe tilstrækkelige informationer til, at Konkurrencerådet kan fastslå, om betingelserne for godkendelse af en fusion er opfyldt. Konkurrencerådet kan dog tillige af egen drift indhente yderligere oplysninger, som skønnes nødvendige for dets virksomhed eller til afgørelse af, om et forhold er omfattet af loven, jf. § 17.

Konkurrencerådets tilbagekaldelse af en godkendelse kræver for det første, at Konkurrencerådets af-

gørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger.

Begrebet urigtige eller vildledende oplysninger omfatter såvel manglende oplysninger, egentlige svigagtige forhold som oplysninger, hvor de deltagende virksomheder inden afgivelsen heraf ikke i tilstrækkeligt omfang har sikret sig, at disse var korrekte.

Kravet om, at Konkurrencerådets afgørelse i væsentligt omfang skal bygge på urigtige eller vildledende oplysninger medfører, at de pågældende oplysninger skal have været direkte eller indirekte medvirkende til og indgået i Konkurrencerådets begrundelse for at godkende fusionen.

For det andet kræves det, at de urigtige oplysninger kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder. Dette indebærer en begrænsning i Konkurrencerådets muligheder for at kunne tilbagekalde godkendelsen af en fusion. Oplysninger, der kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder, omfatter i første række oplysninger, der er afgivet, udarbejdet eller bekræftet af en eller flere af de deltagende virksomheder eller disses repræsentanter og rådgivere. Manglende oplysninger er tillige omfattet. Endelig er oplysninger, der er indhentet fra tredjemand i medfør af § 17, omfattet, såfremt de deltagende virksomheder i fusionen har fået disse forelagt som led i den almindelige kontradiktionsprocedure og ikke har afkræftet rigtigheden af disse oplysninger.

Nr. 2

I medfør af bestemmelsen kan Konkurrencerådet endvidere tilbagekalde en godkendelse, såfremt de deltagende virksomheder undlader at efterkomme de til Konkurrencerådets godkendelse knyttede vilkår eller udstedte påbud. Sådanne vilkår eller påbud er en afgørende forudsætning for en godkendelse af en fusion, hvorfor manglende opfyldelse eller overholdelse heraf kan nødvendiggøre en tilbagekaldelse af godkendelsen.

Som anført under de indledende bemærkninger til § 12 f, forudsættes bestemmelsen administreret restriktivt. Såfremt de deltagende virksomheder efterfølgende godtgør, at det ikke længere er muligt eller nødvendigt at opfylde de til godkendelsen knyttede vilkår eller udstedte påbud, kan dette bevirke, at Konkurrencerådet ikke vil tilbagekalde godkendelsen. Dette kan navnlig forekomme, når markedsforholdene har ændret sig væsentligt i forhold til de på tidspunktet for godkendelsen herskende markedsforhold.

§ 12 g

Bestemmelsen giver Konkurrencerådet hjemmel til at kræve en allerede gennemført fusion opløst. Dette

omfatter dog kun de fusioner, hvorved en eller flere virksomheder skaber eller styrker en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt på det danske marked eller en væsentlig del heraf.

Konkurrencerådets afgørelse efter § 12 g kan indeholde påbud om deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette en effektiv konkurrence.

Bestemmelsen svarer til Europa-Kommissionens beføjelser efter artikel 8, stk. 4, i fusionskontrolforordningen og vil skulle fortolkes i overensstemmelse hermed. Kommissionen har hidtil kun anvendt artikel 8, stk. 4, i to sager, hvor der blev der stillet krav om afhændelse af de erhvervede aktiver.

Udformningen af Konkurrencerådets påbud vil afhænge af, hvilken type fusion der er tale om, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 a), samt de konkrete omstændigheder. Dette kan f.eks. omhandle afhændelse af aktier erhvervet gennem et offentligt overtagelses- eller ombytningstilbud. Ved etablering af et joint venture kan rådets påbud omhandle en opløsning heraf. I begge tilfælde vil påbudet indeholde en frist for opfyldelse heraf.

Bestemmelsen, der kun tænkes anvendt undtagelsesvis, tillægger Konkurrencerådet en ganske vid kompetence til at træffe foranstaltninger til genoprettelse af en effektiv konkurrence. Dog vil rådet være underlagt det almindelige proportionalitetsprincip, hvorefter den mindst vidtgående foranstaltning skal vælges.

Bestemmelsen skal sikre en effektiv fusionskontrol. Undlader de fusionerede virksomheder at følge Konkurrencerådets påbud, vil der kunne pålægges tvangsbøder efter lovens § 22, som foreslås ændret, jf. lovforslagets nr. 22, med henblik på at tvinge virksomhederne til at efterkomme Konkurrencerådets påbud. Endvidere vil der kunne pålægges bødestraf for den manglende overholdelse af påbudet, jf. lovforslagets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 5).

Til nr. 13

Efter § 13, stk. 1, i den gældende lov finder lov om offentlighed i forvaltningen, lov nr. 572 af 19. december 1985 med senere ændringer (»offentlighedsloven«), alene anvendelse på sager om fastsættelse af forskrifter i medfør af loven. Efter lovforslaget bebyrderes erhvervsministeren til at udstede bekendtgørelser i henhold til forslaget nr. 12 (§ 12, stk. 4, og § 12 b, stk. 3) og nr. 20 (§ 18 a, stk. 3). I konsekvens

heraf udvides anvendelsesområdet tilsvarende for § 13, stk. 1.

Konkurrencerådet har udviklet en praksis, hvorefter virksomheder kan få adgang til oplysninger, der omhandler dem selv uden, at de nødvendigvis er part i den pågældende sag. Det er derfor fundet mest hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af stk. 1, at dette princip om såkaldt »egen access«, jf. § 4, stk. 2, i offentlighedsloven, gælder for alle sager, hvor der vil blive truffet afgørelse efter konkurrenceloven.

Med tilføjelsen om, at § 6 i offentlighedsloven også gælder, præciseres det, at pligten for offentlige myndigheder til at tage notater af mundtlige oplysninger også gælder i sager, hvor der vil blive truffet afgørelse efter konkurrenceloven.

Der har i praksis vist sig et behov for, at de oplysninger, som Konkurrencerådet tilvejebringer efter konkurrenceloven, og som videregives til en anden forvaltningsmyndighed – eksempelvis Telestyrelsen – heller ikke vil være underlagt aktindsigt efter offentlighedsloven, hvilket er baggrunden for det foreslåede nye pkt. i § 13, stk. 1. Det er fundet mest hensigtsmæssigt, at denne undtagelse indsættes i konkurrenceloven i stedet for i de forskellige særlove.

Til nr. 14

Bestemmelsen indebærer bl.a., at der er pligt til at offentliggøre myndighedernes afgørelser og udtalelser, jf. lovforslagets nr. 1-2 (§ 2, stk. 4-5). Bestemmelsen er en stramning i forhold til den gældende lov, hvor der alene er mulighed for at offentliggøre myndighedens, hhv. vedkommende ministers svar på Konkurrencerådets henvendelse.

Gennem en offentliggørelse tydeliggøres den samfundsmæssige afvejning af de skadelige virkninger for konkurrencen over for andre samfundsmæssige hensyn end hensynet til konkurrencen. Der er hermed skabt grundlag for en offentlig debat.

Som udgangspunkt vil det være vedkommende minister, hhv. Konkurrencerådet, der er pålagt denne handlepligt. I praksis vil Konkurrencerådet dog kunne forestå en samlet offentliggørelse efter stk. 2.

Praksis efter den gældende lov er, at samtlige af Konkurrencerådets afgørelser offentliggøres på styrelsens hjemmeside. På den baggrund er det fundet hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af stk. 2, at rådets afgørelser truffet i medfør af loven skal offentliggøres.

Til nr. 15

Ændringen er en konsekvens af lovforslagets nr. 1.

Til nr. 16

Ud fra hensyn til på den ene side at sikre en effektiv og hurtig sagsbehandling – særligt i forbindelse med behandlingen af anmeldte fusioner - og på den anden side hensyn til størst mulig retssikkerhed for virksomhederne, foreslås Konkurrencerådets sammensætning og beslutningsproces ændret.

Efter forslaget vil Konkurrencerådet således bestå af syv faste medlemmer, inklusiv formanden, samt et antal medlemmer efter erhvervsministerens nærmere bestemmelse herom.

Et Konkurrenceråd med syv sagkyndige medlemmer vil endvidere være en konstruktion, der er mere lig andre EU-landes konkurrencemyndigheder, f.eks. konkurrencemyndighederne i Finland, Belgien, Frankrig, Spanien og Italien.

De syv faste medlemmer skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser. De øvrige medlemmer indstilles til erhvervsministerens udnævnelse af erhvervsorganisationer, forbrugerorganisationer og kommunale organisationer. Det er således fortsat afgørende, at rådet omfatter et alsidigt kendskab til offentlig og privat erhvervsvirksomhed, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold.

De syv faste medlemmer afgør sager efter loven, herunder afgiver udtalelser efter § 2, stk. 5, jf. lovforslagets nr. 2, samt afgiver udtalelser til erhvervsministeren forinden, at denne udsteder de nærmere regler, som forudsættes fastsat efter loven og nærværende lovforslag.

De øvrige medlemmer af rådet vil som udgangspunkt modtage samme materiale til brug for rådets møder som de syv faste medlemmer, men de deltager kun i rådets behandling af en sag, hvis de på forhånd har meddelt, at de ønsker at afgive et mundtligt indlæg.

Udgangspunktet om, at de øvrige medlemmer af rådet modtager samme materiale som de syv faste medlemmer, vil dog kunne fraviges – f.eks. i fusionssager. I forbindelse med anmeldelse af en fusion vil det således kunne forventes at forekomme, at anmelderen i medfør af § 13, stk. 5, i den gældende lov fremsætter begæring over for rådets formand om, at drifts- og forretningshemmeligheder m.v., jf. § 13, stk. 4, ikke må udleveres eller gøres offentligt tilgængelige, herunder ikke må udleveres til rådets medlemmer. Den eksklusive beføjelse, som formanden har til bl.a. at afgøre, i hvilket omfang oplysningerne bør afgives, indebærer beføjelse til at beslutte, at oplysningerne kun afgives til de syv faste medlemmer af rådet.

Med »behandling af en sag« menes sagsoplysningen. De øvrige medlemmer deltager således ikke i de syv faste medlemmers rådslagninger, herunder afstemningen i den enkelte sag, jf. stk. 2. Det samme gælder repræsentanter for Konkurrencestyrelsen – bortset fra en referent.

Med udtrykket »særlig interesse for det pågældende medlem«, jf. stk. 2, kræves ikke, at denne særlige interesse kan dokumenteres. Afgørende er alene, at vedkommende mener at kunne tilføre sagen yderligere oplysninger ved et mundtligt indlæg.

Det enkelte medlem af rådet udnævnes for en periode på op til fire år, hvorved forstås fire år ad gangen. Genudnævnelse er således ikke efter forslaget udelukket.

Med denne sammensætning og beslutningsproces er der ikke længere behov for faste stedfortrædere for rådets medlemmer, idet det nye Konkurrenceråds forretningsorden vil sikre, at der kun kan træffes beslutninger, når formanden eller næstformanden og mindst tre af de øvrige faste medlemmer er til stede.

Samtlige medlemmer af rådet vil være underlagt tavshedspligt efter reglerne i forvaltningsloven og straffeloven om tavshedspligt for virke inden for den offentlige forvaltning.

Med henblik på størst mulig retssikkerhed for virksomhederne vil det nye Konkurrenceråds forretningsorden indeholde bestemmelser om, at som led i høringsaf de involverede virksomheder vil disse få tilsendt hele Konkurrencestyrelsens udkast til afgørelse, dvs. inklusiv styrelsens indstilling og vurdering. Endvidere vil virksomhederne få tilbud om at kunne afgive et mundtligt indlæg med henblik på at fremhæve særlige forhold, som skønnes at kunne have betydning, før de syv faste medlemmer træffer afgørelse.

Til nr. 17

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets nr. 9, hvor der indsættes et nyt stykke 2 i § 11.

Til nr. 18

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets nr. 19 (§ 18, stk. 1).

Til nr. 19

Bestemmelsen indeholder en udtrykkelig hjemmel for Konkurrencestyrelsen til at kræve mundtlige forklaringer på stedet under en kontrolundersøgelse.

Bestemmelsen svarer til § 25, stk. 1, nr. 3, i den gældende lov, der vedrører kontrolundersøgelser, som Konkurrencestyrelsen foretager efter anmodning fra

Europa-Kommissionen. Endvidere svarer bestemmelsen indholdsmæssigt til artikel 14, stk. 1, litra c, i Rådets forordning nr. 17 fra 1962 – første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikler 85 og 86 (EF-Tidende, Specialudgaven, 1959-1962, s. 81) – med senere ændringer, hvorefter Europa-Kommissionen har en tilsvarende hjemmel, når den - bistået af medlemsstaternes myndigheder - selv foretager en kontrolundersøgelse.

Begrundelsen for at give Konkurrencestyrelsen en udtrykkelig hjemmel til at kunne kræve mundtlige forklaringer på stedet i forbindelse med en kontrolundersøgelse er et ønske om at harmonisere reglerne. Lovforslaget indebærer således, at Konkurrencestyrelsen udtrykkeligt vil have de samme beføjelser, hvad enten styrelsen foretager en kontrolundersøgelse på egne vegne i henhold til § 18 eller på Kommissionens vegne i medfør af § 25 eller bistår Kommissionen ved dennes foretagelse af en kontrolundersøgelse i henhold til § 26.

Denne harmonisering er endvidere hensigtsmæssig som følge af, at Konkurrencerådet i medfør af lovforslagets nr. 25 (§ 23 a, stk. 1) skal påse overholdelsen af EF-traktatens artikel 81 og artikel 82 (tidligere artikel 85 og artikel 86).

De personer, der under kontrolundersøgelsen kan afkræves en mundtlig forklaring, er repræsentanter for den virksomhed, der er undergivet kontrolundersøgelsen. Begrebet »repræsentanter for virksomheden« skal fortolkes bredt. Det følger heraf, at enhver ejer, medejer eller ansat, der kan repræsentere virksomheden, kan afkræves en mundtlig forklaring.

De spørgsmål, som Konkurrencestyrelsen er berettiget til at stille i forbindelse med afgivelsen af en mundtlig forklaring, skal være præcise og vedrøre genstanden for kontrolundersøgelsen.

Det vil navnlig dreje sig om spørgsmål, der tjener til opklaring af, hvor bøger og andre forretningspapirer befinder sig, hvorledes disse er systematiseret, eller hvorfor visse dokumenter mangler.

Endvidere vil der kunne stilles spørgsmål til indholdet af disse bøger og forretningspapirer m.v. før, under og efter undersøgelsen heraf.

Endelig vil der kunne stilles faktuelle spørgsmål med relation til disse bøger og forretningspapirer m.v. Derimod må der ikke stilles spørgsmål, der forudsætter en overtrædelse af forbudsbestemmelserne i loven. Bestemmelsen indeholder endvidere ikke hjemmel til, at der under en kontrolundersøgelse kan afkræves forklaring om strafbare forhold. Efterforskning af sådanne forhold skal i overensstemmelse med almindelige principper overlades til politiet.

Der vil i almindelighed blive udfærdiget et referat af de under kontrolundersøgelsen afgivne mundtlige forklaringer, jf. § 6, stk. 1, i offentlighedsloven. Et sådant referat vil ikke være offentligt tilgængeligt, jf. lovforslagets nr. 13 (§ 13, stk. 1).

EU-praksis vil i øvrigt være vejledende for anvendelsen af bestemmelsen.

Til nr. 20

§ 18 a

Med lovforslagets nr. 20 foreslås indført en hjemmel for Konkurrencestyrelsen til at videregive oplysninger, som er omfattet af styrelsens tavshedspligt, til andre landes konkurrencemyndigheder under forudsætning af gensidighed. Dette kan bl.a. være nødvendigt for at opfylde Danmarks bilaterale eller multilaterale forpligtelser.

Sådanne forpligtelser kendes bl.a. fra området for skattekontrol, hvor Danmark har forpligtet sig til at udlevere fortrolige oplysninger (jf. lov nr. 635 af 13. december 1978 vedr. gensidig bistand inden for området direkte skatter mellem stater, der er medlem af De europæiske Fællesskaber).

Bestemmelsen er nødvendig for at effektivisere bekæmpelsen af internationale konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling og er i overensstemmelse med rekommandationer fra OECD herom.

Virksomhederne har i stadig større omfang aktiviteter, der strækker sig ud over de nationale grænser, hvilket nødvendiggør en effektiv kontrol med konkurrencebegrænsende aftaler m.v. En sådan kontrol er kun mulig gennem øget samarbejde og informationsudveksling konkurrencemyndighederne imellem.

Danmark har på indeværende tidspunkt ikke indgået bilaterale eller multilaterale aftaler om videregivelse af oplysninger på konkurrenceområdet. Danmark er dog som følge af sit medlemskab af EU forpligtet til at videregive visse oplysninger til Europa-Kommissionen.

I medfør af artikel 11, stk. 1, i Rådets forordning nr. 17/62 er den danske regering - og Konkurrencestyrelsen som kompetent myndighed - forpligtet til at udlevere oplysninger begæret af Europa-Kommissionen til løsning af opgaverne i EF-traktatens artikel 85 (tidligere artikel 89) og de i medfør af artikel 83 (tidligere artikel 87) fastsatte regler. Tilsvarende pligt til at udlevere oplysningerne gælder i medfør af gennemførelsesforordningerne på transportområdet.

Kommissionen ønsker en styrkelse af den decentrale håndhævelse af de fællesskabsretlige konkurrenceregler i EF-traktatens artikel 81 og 82 (tidligere artikel

F. t. l. vedr. konkurrenceloven

85 og 86), jf. Kommissionens »Meddelelse om samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaternes konkurrencemyndigheder ved behandling af sager, der henhører under EF-traktatens artikel 85 og 86« (EF-Tidende 1997, nr. C 313, s. 3). De nationale konkurrencemyndigheder, der i Danmark udgøres af Konkurrencerådet og Konkurrencestyrelsen, der fungerer som sekretariat for rådet, skal således i større omfang end tidligere håndhæve disse regler, jf. bemærkningerne til lovforslagets nr. 25 (§ 23 a).

En decentralisering af EU-konkurrencereglerne vil nødvendigvis føre til et større samarbejde mellem konkurrencemyndigheder i EU.

Desuden har OECD vedtaget to Rådsrekommendationer om samarbejdet mellem forskellige staters konkurrencemyndigheder, jf. »Revised Recommendation of the Council concerning Co-operation between the Member Countries on Anticompetitive Practices affecting International Trade«, C(95)/130/final, og »Recommendation of the Council concerning effective Action against Hard Core Cartels«, C(98)/35/final.

Med henblik på at kunne sikre en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne er det nødvendigt at give Konkurrencestyrelsen hjemmel til at videregive oplysninger, som er omfattet af styrelsens tavshedspligt, til konkurrencemyndigheder i andre lande. På indeværende tidspunkt har Konkurrencestyrelsen ikke den fornødne hjemmel hertil.

Stk. 1

Ifølge bestemmelsen vil Konkurrencestyrelsen kun kunne videregive oplysninger, omfattet af styrelsens tavshedspligt, når disse er nødvendige for at fremme håndhævelsen af de landes konkurrencelovgivning, til hvilke der videregives oplysninger, herunder til opfyldelse af en forpligtelse, der følger af en bilateral eller multilateral aftale. Tilsvarende bemyndiges Konkurrencestyrelsen til at indhente oplysninger til brug for håndhævelsen af den danske konkurrencelov, idet udleveringen forudsætter gensidighed. Videregivelse af sådanne oplysninger til andre landes konkurrencemyndigheder kan således kun finde sted, hvis Konkurrencestyrelsen tillige har mulighed for at modtage tilsvarende oplysninger fra andre landes konkurrencemyndigheder.

Danmark har på indeværende tidspunkt ikke indgået bilaterale eller multilaterale aftaler på konkurrenceområdet. Det er imidlertid sandsynligt, at der inden for en kortere årrække vil blive indgået sådanne aftaler, dels på nordisk plan, dels som følge af den øgede decentrale håndhævelse af EU-konkurrencereglerne.

855 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Konkurrencestyrelsens tavshedspligt vedrører de oplysninger, som er omfattet af § 27 i forvaltningsloven (lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer).

Stk. 2

Bestemmelsen fastlægger de betingelser, der skal være opfyldt for, at Konkurrencestyrelsen kan videregive oplysninger til et andet lands konkurrencemyndighed. Det er herefter en betingelse, at modtageren af de oplysninger, der videregives, også er underlagt en tavshedspligt, at oplysningerne kun kan anvendes til det formål, der er angivet i den bilaterale eller multilaterale aftale, hvis en sådan aftale ligger til grund for anmodningen om udleveringen af oplysningerne, og at modtagerens videregivelse kun kan ske med udtrykkeligt samtykke fra Konkurrencestyrelsen og kun til de formål, som samtykket omfatter.

Den information, der erfaringsmæssigt vil være behov for at videregive, er oplysninger om forretningsforhold, hvor det er af konkurrencemæssig betydning at hemmeligholde denne for offentligheden, samt oplysninger om mistanke om eller klage over en overtrædelse af konkurrencelovgivningen.

Ønsker konkurrencemyndigheden i et andet land at videregive oplysningerne til en anden myndighed, må dette kun finde sted, hvis der indhentes fornyet samtykke hertil hos Konkurrencestyrelsen og kun til det formål, som samtykket omfatter. Det følger heraf, at der kun undtagesvis vil blive givet samtykke til videregivelse af oplysningerne til andre end et andet lands konkurrencemyndighed. I givet fald vil det være en forudsætning herfor, at den anden stats konkurrencemyndigheds videregivelse af oplysningerne tjener et konkurrenceretligt formål og, at fortroligheden af de videregivne oplysninger fortsat bevares.

Stk. 3

Efter bestemmelsen kan erhvervsministeren fastsætte nærmere regler om Konkurrencestyrelsens videregivelse til udenlandske myndigheder af oplysninger, der er omfattet af Konkurrencestyrelsens tavshedspligt. Disse regler vil navnlig kunne omfatte anvendelsen af bestemmelserne i § 18 a, stk. 2.

Til nr. 21

§ 19, stk. 1, i den gældende lov fastlægger hvilke af Konkurrencerådets afgørelser, der kan påklages til Konkurrenceankenævnet. Som følge af lovforslaget, herunder bestemmelserne om fusionskontrol og decentral anvendelse af EF-Traktatens artikel 81 og 82 (tidligere artikel 85 og 86) m.v., udvides klageadgangen for rådets afgørelser i forbindelse hermed. I lighed

med den gældende lov kan stort set alle rådets afgørelser påklages til Konkurrenceankenævnet.

Udover en udvidelse af klageadgangen som følge af lovforslagets udvidelser er der med den foreslåede affattelse af ankebestemmelsen tale om en præcisering i forhold til den gældende bestemmelse om, hvilke afgørelser, der kan indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Som en konsekvens af lovforslagets nr. 3 udgår klagemuligheden for afgørelser truffet i medfør af den gældende lovs § 2, stk. 6, 1. pkt.

Med muligheden for at påklage Konkurrencerådets afgørelser efter § 3, 1. pkt., til Konkurrenceankenævnet rettes en utilsigtet fejl i den gældende konkurrencelov. Efter forslaget vil rådets afgørelser af, at der er, henholdsvis ikke er, tale om løn- og arbejdsforhold, kunne indbringes for ankenævnet.

For at sikre, at Konkurrenceankenævnet også kan behandle klagesager om fusionskontrol, indføres der som en konsekvens af lovforslagets nr. 12 mulighed for prøvelse af rådets afgørelser i fusionsager. Dette indebærer for det første, at Konkurrencerådets afgørelse efter § 12 a, stk. 5, om forlængelse af fristen kan indbringes for ankenævnet. For det andet kan Konkurrencerådets afgørelse om, at en fusion skal anmeldes efter § 12 b, stk. 1, 1. pkt., indbringes for ankenævnet.

Herudover vil rådets afgørelser efter § 12 c, stk. 1-3, om godkendelse af eller forbud mod en fusion kunne indbringes for Konkurrenceankenævnet. Endvidere vil rådets beslutning efter § 12 c, stk. 6, om dispensation til at gennemføre en fusion kunne påklages. Ankenævnet vil desuden kunne vurdere nødvendigheden af vilkår eller påbud, som enten er knyttet til en dispensation, jf. § 12 c, stk. 6, 2. led, eller til godkendelsen af en fusion, jf. § 12 e.

Ved Konkurrencerådets beslutning om særskilt undersøgelse efter lovforslagets § 12 d, stk. 1, vil der være tale om en processuel beslutning, der ikke er omfattet af afgørelsesbegrebet i loven, eftersom en sådan beslutning ikke endeligt fastlægger parternes retsstilling i den konkrete sag. En sådan beslutning vil derfor ikke kunne påklages til Konkurrenceankenævnet.

Har Konkurrencerådet ikke truffet afgørelse om godkendelse af eller forbud mod en fusion inden for de frister, som fremgår af § 12 d, stk. 1-2, vil dette blive betragtet som en godkendelse af fusionen, jf. § 12 d, stk. 3, 1. pkt. En sådan stiltiende afgørelse kan indbringes for ankenævnet, idet afgørelsen fastlægger parternes retsstilling i den konkrete sag derved, at fusionen betragtes som godkendt. En sådan stiltiende godkendelse af en fusion forudsættes kun anvendt i helt ekstraordinære situationer. Det klare udgangs-

punkt vil være, at Konkurrencerådet træffer afgørelser i alle anmeldte fusionsager inden fristernes udløb.

Tilsvarende vil Konkurrencerådets afgørelser om tilbagekaldelse af en godkendelse efter § 12 f samt påbud efter § 12 g kunne indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Endelig vil Konkurrencerådets afgørelser i sager efter forslagens nr. 25 (§ 23 a, stk. 2, jf. stk. 1), kunne påklages til Konkurrenceankenævnet.

Til nr. 22

Den gældende konkurrencelovs § 22 videreføres i relation til pålæggelse af tvangsbøder over for den, der undlader at afgive oplysninger til Konkurrencerådet.

Kompetencen til at pålægge tvangsbøder tilkommer Konkurrencerådet.

Med lovforslagets nr. 22 åbnes der mulighed for at sanktionere manglende overholdelse af vilkår udstedt i medfør af § 8, stk. 1, jf. stk. 3, 3. pkt., eller § 12 e, stk. 1.

Konkurrencerådet kan efter den gældende lov knytte vilkår til en række af de fritagelser, der meddeles i medfør af lovens § 8, stk. 1, jf. stk. 3, 3. pkt. Hvis de deltagende virksomheder i en konkurrencebegrænsende aftale ikke overholder et vilkår knyttet til en fritagelse, jf. § 8, stk. 3, 3. pkt., har Konkurrencerådet mulighed for at tilbagekalde fritagelsen, jf. § 8, stk. 5, nr. 2. Det følger af almindelige forvaltningsretlige regler om proportionalitet, at mindre overtrædelser af meddelte vilkår ikke medfører, at fritagelsen kan tilbagekaldes.

Der kan således forekomme tilfælde, hvor tilbagekaldelse af en fritagelse ikke er mulig, men hvor konkurrencen på markedet bedre vil kunne sikres, hvis virksomhederne kan tvinges til at opfylde et vilkår.

På denne baggrund foreslås det at indføre hjemmel til at anvende tvangsbøder som et middel til at sikre, at et vilkår knyttet til en fritagelse, jf. § 8, stk. 3, bliver overholdt.

Overtrædelse af et vilkår eller et påbud knyttet til en dispensation i medfør af lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 6) kan gennemtvinges ved hjælp af tvangsbøder.

Mindre overtrædelser af et vilkår eller et påbud udstedt i henhold til lovforslagets nr. 12 (§ 12 e, stk. 1) vil ikke kunne medføre, at en godkendelse af en fusion tilbagekaldes i medfør af lovforslagets nr. 12 (§ 12 f, nr. 2).

På denne baggrund foreslås der derfor tillige indført en hjemmel til at anvende tvangsbøder som middel til at sikre opfyldelsen af et vilkår eller et påbud knyttet til en godkendelse af en fusion.

En tvangsbøde bør alene anvendes, hvor denne kan bruges som et middel til at tvinge en virksomhed til at handle på en nærmere angivet måde.

I modsætning til den gældende konkurrencelov bør Konkurrencerådet således ikke have mulighed for at inddrive tvangsbøder efter, at det forhold, som tvangsbøden udspringer af, er bragt til ophør. En tvangsbøde er et tvangsmiddel og ikke en straf. En tvangsbøde får reelt karakter af en straf, hvis den kan inddrives efter, at det forhold, som tvangsbøden udspringer af, er bragt til ophør.

Til nr. 23

§ 23

Når en virksomhed har overtrådt en af bestemmelserne i konkurrenceloven, kan Konkurrencestyrelsens direktør beslutte, at der skal rettes henvendelse til anklagemyndigheden med henblik på, at der rejses tiltale for overtrædelse af loven. Styrelsens direktør kan samtidig hermed anbefale størrelsen af en bøde.

Finder anklagemyndigheden, at den pågældende sag er egnet til at blive indbragt for domstolene, udarbejdes anklageskrift med nedlæggelse af bødepåstand.

Domstolene afgør herefter, om der foreligger en overtrædelse af loven, og om denne har været forsætlig eller grov uagtsom. I bekræftende fald er det ligeledes domstolene, der afgør, hvilken bøde, der skal pålægges for overtrædelsen.

Efter strafbestemmelserne i den gældende lov kan bl.a. den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, straffes med bøde. En virksomhed, der forsætligt eller groft uagtsomt misbruger en dominerende stilling, kan ligeledes straffes med bøde. Efter den gældende lov er det dog en betingelse, at den pågældende virksomhed inden for de seneste fem år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af en dominerende stilling.

Lovforslaget medfører, at der indføres bødestraf for overtrædelse af vilkår, indeholdt i en fritagelse efter § 8, stk. 3. Endvidere foreslås der indført bødestraf første gang en eller flere virksomheder overtræder forbudet mod misbrug af en dominerende stilling i § 11, stk. 1. Overtrædelse af visse af bestemmelserne om fusionskontrol foreslås ligeledes at kunne straffes med bøde. Som følge af, at konkurrenceloven tilpasses EU-reglerne, indføres der tillige bødestraf for overtrædelse af bestemmelserne i lovforslagets nr. 25 (§ 23 a) om artikel 81 og 82 i EF-traktaten.

Det følger af strafbetingelsen i stk. 1, at virksomheder, der har modtaget erklæring fra Konkurrencerådet efter § 9 eller efter § 11, stk. 5, jf. lovforslagets nr. 9, (ikke-indgrebserklæring), ikke vil kunne pålægges

straf. En ikke-indgrebserklæring bevirker, at kravet om forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse ikke kan anses for opfyldt.

Når Europa-Kommissionen udmåler en bøde for overtrædelse af forbudene i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, eller artikel 82, sker det med udgangspunkt i Kommissionens retningslinier for beregning af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten, jf. EF-Tidende 1998, nr. C 9, s. 3. Efter disse retningslinier indgår en overtrædelses grovhed og varighed som de væsentligste elementer i bødeberegningen.

Ved at sammenholde en overtrædelses grovhed med dens varighed fremkommer således ifølge Kommissionens retningslinier et grundbeløb, der kan justeres i op- og nedgående retning alt efter, om der foreligger skærpene eller formildende omstændigheder.

Ved vurdering af en overtrædelses grovhed skal det efter retningslinierne afgøres, om der er tale om en mindre overtrædelse, en alvorlig overtrædelse eller en meget alvorlig overtrædelse.

En mindre alvorlig overtrædelse er en vertikal aftale, der indeholder konkurrencebegrænsninger og med en relativ beskeden samhandlingspåvirkning. For en mindre alvorlig overtrædelse er grundbeløbet fra 1.000 til 1 mio. EURO.

En alvorlig overtrædelse kan bestå i en vertikal eller horisontal konkurrencebegrænsende aftale eller et misbrug af dominerende stilling. For en alvorlig overtrædelse er grundbeløbet fra 1 mio. til 20 mio. EURO.

I den sidste kategori, de meget alvorlige overtrædelser, udgør et priskartel, aftaler om markedsdeling eller et meget alvorligt misbrug af dominerende stilling eksempler herpå. Her er grundbeløbet fra 20 mio. EURO og derover.

Når det drejer sig om varigheden af overtrædelsen af EU-konkurrencereglerne, skal der sondres mellem en overtrædelse af kortere varighed (mindre end 1 år), mellemlang varighed (1-5 år) eller af lang varighed (over 5 år).

Grundbeløbet for en mellemlang overtrædelse kan forhøjes med op til 50 pct. af det beløb, der fastlægges for overtrædelsens grovhed. En overtrædelse af lang varighed kan forhøjes med op til 10 pct. for hvert år af det beløb, der fastlægges for overtrædelsens grovhed.

Efter Europa-Kommissionens retningslinier kan dette grundbeløb forhøjes eller nedsættes, alt efter om der foreligger skærpene eller formildende omstændigheder.

Eksempler på skærpene omstændigheder er en eller flere virksomheders gentagne overtrædelser af samme art, forsøg på at hindre en undersøgelse og

nægtelse af samarbejde med Kommissionen, en ledende rolle eller rollen som initiativtager til overtrædelsen, pression udøvet over for andre virksomheder eller en ulovlig merfortjeneste.

Blandt de formildende omstændigheder er eksempelvis passiv deltagelse i overtrædelsen, ikke-overholdelse af den konkurrencebegrænsende aftale m.v., der udgør en overtrædelse, en overtrædelse, som er blevet bragt til ophør, begrundet tvivl hos virksomheden om, hvorvidt der forelå en overtrædelse, uagtsomhed eller, hvis virksomheden har samarbejdet med Europa-Kommissionen.

Slutresultatet af beregningen af bøden efter ovennævnte model må under ingen omstændigheder overskride 10 pct. af en virksomheds verdensomsættende omsætning.

Ved udmåling af bøder for overtrædelser af dansk lovgivning tages der i almindelighed udgangspunkt i en opnået eller tilsigtet økonomisk gevinst i det omfang, den kan beregnes, samt i overtrædelsens grovhed og varighed. Det er imidlertid generelt forbundet med betydelige bevismæssige vanskeligheder at opføre en gevinst ved en overtrædelse.

Er det ikke muligt at fastlægge størrelsen af en opnået gevinst, tages der ved bødeberegningen i praksis alene udgangspunkt i overtrædelsens grovhed og varighed. En bødeberegning på grundlag af overtrædelsens grovhed og varighed skal resultere i en bøde på et sådant niveau, at bødesanktionen herved kan siges at være effektiv, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Inden for konkurrencelovens anvendelsesområde vil det kun rent undtagelsesvist være muligt at beregne den indvundne fortjeneste, idet man ved beregningen af en indvunden gevinst vil skulle opstille en hypotese om de markeds- og konkurrenceforhold, der ville have hersket på det relevante marked, såfremt overtrædelsen af konkurrencereglerne ikke forelå. En sådan hypotese lader sig kun vanskeligt opstille og vil oftest være behæftet med en sådan usikkerhed, at den ikke vil være egnet til beregning af en bøde.

På denne baggrund må det forventes, at udmålingen af en bøde i den enkelte sag, særligt vedrørende overtrædelse af § 23, nr. 1-3 og nr. 6-9, i lighed med Kommissionens retningslinier vil tage udgangspunkt i et grundbeløb baseret på overtrædelsens grovhed og varighed samt skærpende, hhv. formildende omstændigheder. Loftet for en bødes størrelse vil i overensstemmelse med Kommissionens praksis ikke kunne overstige 10 pct. af en virksomheds verdensomsættende omsætning.

Med henblik på at kombinere anvendelsen af et grundbeløb med princippet i straffelovens § 51, stk. 3, om den skyldiges betalingssevne bør det tilstræbes, at der i vurderingen af størrelsen af den endelige bødepåstand også indgår en vurdering af den pågældende virksomheds mulighed for at betale denne. I denne sammenhæng må det forventes, at der vil blive foretaget en vurdering af virksomhedens soliditet for at afgøre, om virksomhedens overlevelse trues. Udgangspunktet vil være, at der skal være tale om en følelig bødestraf.

Efter EU-konkurrencereglerne anvendes der ikke konfiskation, og der bør derfor som følge heraf ved beregningen af en bøde for overtrædelse af konkurrenceloven tillige gøres op med berigelsen, således at der kun i særlige tilfælde vil blive nedlagt påstand om konfiskation i sager vedrørende overtrædelse af konkurrenceloven.

Ved overtrædelse af reglerne om fusionskontrol er der i artikel 14, stk. 1 og 2, i fusionskontrollforordningen fastlagt et bødeniveau for overtrædelser af forordningen, afhængig af hvilken type overtrædelse, der er tale om. Ved fastsættelse af bødens størrelse skal der tages hensyn til overtrædelsens art og grovhed, jf. artikel 14, stk. 3. Bødeniveauet for manglende anmeldelse eller slet ingen anmeldelse kan udgøre fra 1.000 til 50.000 EURO, jf. artikel 14, stk. 1, litra a.

Er der derimod tale om gennemførelse af en fusion på trods af forbud herimod, gennemførelse af en fusion inden Europa-Kommissionens godkendelse, overtrædelse af et vilkår eller påbud knyttet til godkendelsen eller til en dispensation samt overtrædelse af Kommissionens påbud om ophævelse af en fusion, vil dette kunne straffes med bøde på op til 10 pct. af de deltagende personers og virksomheders samlede omsætning, jf. fusionskontrollforordningens artikel 14, stk. 2.

Bestemmelsen i § 23, stk. 1, nr. 4-5, svarer i vidt omfang til disse bestemmelser i fusionskontrollforordningen, der derfor må være vejledende for de bøder, der skal pålægges for forsætlige eller groft uagtsomme overtrædelser af visse af bestemmelserne om fusionskontrol.

I det omfang en konkurrencebegrænsning i strid med loven påfører en fysisk eller juridisk person et tab, vil der typisk være tale om en retsstridig handling, som kan gøre det muligt for den skadelidte at søge erstatning gennem et civilt søgsmål. Da dette imidlertid følger af dansk rets almindelige regler, er det ikke fundet nødvendigt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse herom.

Stk. 1, nr. 1

For at sikre, at forbudet i lovens § 6, stk. 1, mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. bliver effektivt, kan der pålægges bødestraf for forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse af lovens § 6, stk. 1. Bestemmelsen viderefører § 23, stk. 1, nr. 1, i den gældende lov.

Stk. 1, nr. 2

Lovforslagets nr. 22 (§ 22) om tvangsbøder vil være det primære middel til at sikre opfyldelse af vilkår meddelt efter lovens § 8, stk. 3. Således vil der kunne pålægges tvangsbøder, indtil et vilkår efterkommes. Disse tvangsbøder er endvidere tillagt udpantningsret.

Der kan dog foreligge særlige situationer, hvor en tilbagekaldelse efter lovens § 8, stk. 5, af en fritagelse kombineret med en bøde for en forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse af et påbud vil være det bedste middel for konkurrencen på markedet.

På denne baggrund foreslås der indført hjemmel til at straffe en virksomhed med bøde for manglende overholdelse af et vilkår, jf. § 8, stk. 3.

Stk. 1, nr. 3

Den gældende lov indeholder ikke hjemmel til at pålægge en virksomhed en bøde første gang, den overtræder forbudet mod misbrug af dominerende stilling i § 11, stk. 1. Virksomheden vil kun kunne blive pålagt en bøde, hvis den inden for de seneste 5 år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af dominerende stilling. Baggrunden herfor er, at der med vedtagelsen af loven herskede nogen usikkerhed om, hvornår en virksomhed kunne siges at have en dominerende stilling, henholdsvis hvornår der forelå en adfærd, der kunne betragtes som et misbrug.

Der foreligger nu henvend to års righoldig praksis. Den sikkerhed om, hvordan det relevante marked skal afgrænses, herunder om der foreligger en dominerende stilling, samt kriterierne for, hvornår der foregår et misbrug, er blevet væsentligt styrket siden lovens vedtagelse. Det er nu blevet fastlagt, at Konkurrencerådet følger EU-praksis på området. Hertil kommer, at med lovforslagets nr. 9 (§ 11, stk. 2) vil virksomhederne få en lovfæstet sikkerhed for de elementer, som altid skal indgå i undersøgelsen af, hvorvidt en eller flere virksomheder har en dominerende stilling. Der er derfor ikke længere grundlag for at anvende forskellige sanktioner for en overtrædelse af forbudet i § 6, stk. 1, og i § 11, stk. 1.

På den baggrund foreslås der indført hjemmel til at kunne pålægge en virksomhed bøde, når den første gang overtræder forbudet i § 11, stk. 1, mod misbrug af dominerende stilling.

Det vil – som hidtil – være et krav, at det kan bevises, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, og at denne er misbrugt. Har Konkurrencerådet allerede truffet afgørelse herom, vil domstolene nok i vidt omfang lægge denne afgørelse til grund. Hvad derimod angår spørgsmålet om strafbarhed forudsætter dette, at tilregnelserkravet om forsæt eller grov uagtsomhed er opfyldt for samtlige elementer i gerningsindholdet. Der skal således foreligge bevis for, at virksomheden var vidende om – eller burde vide – at den havde en dominerende stilling, hhv. bevis for, at virksomheden havde til hensigt at misbruge denne eller handlede groft uagtsomt ved sin optræden.

Stk. 1, nr. 4

Med indførelsen af fusionskontrol er det nødvendigt at sikre, at der sker anmeldelse af fusioner, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 b, stk. 1). Der foreslås derfor indført bødestraf for overtrædelse af anmeldelsespligten i § 12 b, stk. 1. Dette gælder såvel for manglende anmeldelse som ved for sen anmeldelse af en fusion.

Ved udmålingen af en bøde for manglende eller for sen anmeldelse skal der tages udgangspunkt i overtrædelsens art og grovhed. Til sidesættelse af anmeldelsespligten må betragtes som en alvorlig overtrædelse, fordi den bidrager til at modvirke formålet med fusionskontrolbestemmelserne.

Ved overtrædelse af anmeldelsespligten i § 12 b, stk. 1, betragtes det som en skærpende omstændighed, hvis fusionen har haft konkurrenceskadelige virkninger, ligesom de deltagende virksomheders størrelse samt overtrædelsens varighed bør indgå i udmålingen af bøden.

Stk. 1, nr. 5

Der foreslås mulighed for at pålægge en bøde for forsætlig eller groft uagtsom gennemførelse af en anmeldelsespligtig fusion på trods af nedlagt forbud herimod, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 1). Virksomhedernes overholdelse af Konkurrencerådets forbud er en betingelse for en effektiv fusionskontrol.

Efter lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 5, 1. pkt.) må en fusion ikke gennemføres, før Konkurrencerådet har godkendt denne. Bestemmelsen skal sikre, at rådet kan foretage en effektiv forudgående fusionskontrol. En overtrædelse heraf vil bringe hele formålet med fusionskontrollen i fare, hvilket er baggrunden for, at en overtrædelse af bestemmelsen foreslås bødebelagt.

Bestemmelsen i § 23, stk. 1, nr. 5, har som supplement til bestemmelsen om tvangsbøder, jf. lovforslagets nr. 22 (§ 22), til formål at sikre, at de deltagende virksomheder overholder de vilkår eller påbud, som

Konkurrencerådet i forbindelse med lovforslagets nr. 12 om fusionskontrol kan udstede.

Det gælder for det første vilkår eller påbud knyttet til en dispensation efter § 12 c, stk. 6, fra forbudet i § 12 c, stk. 5, 1. pkt., mod at gennemføre en fusion inden, Konkurrencerådet har godkendt denne. Herved sikres det bl.a., at en dispensation til at gennemføre en fusion, inden Konkurrencerådets godkendelse foreligger, ikke misbruges.

For det andet drejer det sig om vilkår eller påbud, som Konkurrencerådet efter § 12 e har knyttet til en godkendelse af en fusion. Herved sikres det, at de deltagende virksomheder overholder de over for Konkurrencerådet afgivne tilsagn, der skal fjerne de skadelige virkninger af en fusion.

I begge tilfælde vil manglende overholdelse af udstedte vilkår eller påbud være at betragte som en alvorlig overtrædelse af loven, idet disse vilkår eller påbud netop har været en afgørende forudsætning for en dispensation, hhv. en godkendelse af en fusion.

Endvidere vil overtrædelse af et påbud om opløsning af en fusion efter § 12 g kunne sanktioneres med bøde. Overholdes Konkurrencerådets påbud ikke, vil formålet med fusionskontrol ikke kunne nås. Dette betragtes derfor som en meget grov overtrædelse af loven.

Stk. 1, nr. 6

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 1, nr. 4, i den gældende lov.

Med henblik på at sikre opfyldelsen af de påbud, som Konkurrencerådet efter loven kan udstede, kan der pålægges bøder for manglende overholdelse af et påbud. Det drejer sig om påbud om at bringe en overtrædelse af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler til ophør, jf. lovens § 6, stk. 1, jf. stk. 4, samt påbud om at ophøre med at misbruge en dominerende stilling, jf. lovens § 11, stk. 1, jf. stk. 4.

Stk. 1, nr. 7

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 1, nr. 6, i den gældende lov, hvorefter der kan pålægges bødestraf for ikke at efterkomme Konkurrencerådets krav om oplysninger efter § 17.

Stk. 1, nr. 8

Med den gældende bestemmelse i lovens § 23, stk. 1, nr. 5, kan der pålægges straf for afgivelse af urigtige oplysninger m.v. til Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet. Lovforslaget præciserer, at det også er forbundet med bødestraf at afgive urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrel-

sen eller fortie forhold af betydning for den pågældende sag.

Stk. 1, nr. 9

Tildelingen af beføjelser til Konkurrencerådet til at anvende artikel 81, stk. 1, og artikel 82 i EF-traktaten, jf. lovforslagets nr. 25 (§ 23 a), medfører et behov for at fastsætte sanktioner for overtrædelse heraf. Det følger af EF-Domstolens praksis, at traktatens artikel 10 (tidligere artikel 5) forpligter medlemsstaterne til at retsforfølge og sanktionere overtrædelser af EF-reguleringen efter samme regler, som gælder for overtrædelser af national ret af samme art og grovhed, og at sanktionen skal være effektiv, afskrækkende og proportional, jf. bl.a. EF-Domstolens dom af 21. september 1989 i sag C-68/88, Kommissionen mod Grækenland (Saml. 1989, s. 2965), og dom af 10. juli 1990 i sag C-326/88, Anklagemyndigheden mod Hansen & Søn I/S (Saml. 1990-I, s. 2911).

Det synes ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt mest rigtigt at indføre en ny bestemmelse i § 23, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at en overtrædelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82, jf. lovforslagets nr. 25 (§ 23 a), kan strafsanktioneres.

Bestemmelsen er afgørende for en yderligere decentralisering af sager fra Europa-Kommissionen til Konkurrencerådet. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets nr. 25 (§ 23 a).

Til nr. 24

Som en konsekvens af forslagets nr. 25 ændres kapitelloverskriften.

Til nr. 25

§ 23 a

Ifølge EF-Domstolens praksis er EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og 82 (tidligere artikel 85, stk. 1, og 86) umiddelbart anvendelige, dvs. de kan håndhæves umiddelbart af de nationale domstole.

Hvad angår de nationale konkurrencemyndigheders anvendelse af EU-konkurrencereglerne, følger det af traktatens artikel 84 (tidligere artikel 88), at medlemsstaternes myndigheder »i overensstemmelse med deres lovgivning« træffer bestemmelse om anvendelse af artikel 81 og 82, men kun indtil gennemførelsesbestemmelser udstedt i medfør af artikel 83 (tidligere artikel 87) er trådt i kraft.

I medfør af artikel 83 er bl.a. Rådets forordning nr. 17/62 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (nu artikel 81 og 82) blevet udstedt.

Med denne forordning, der som udgangspunkt gælder for alle erhvervssektorer, medmindre en sektor

udtrykkeligt er undtaget, har Europa-Kommissionen fået den primære kompetence til at administrere EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 og enekompetence til at meddele fritagelse efter traktatens artikel 81, stk. 3.

Det følger dog af artikel 9, stk. 3, i Rådets forordning nr. 17/62, at de nationale myndigheder i henhold til EF-traktatens artikel 84 forbliver kompetente til at anvende EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82, så længe Kommissionen ikke har indledt nogen procedure i medfør af forordningens artikel 2, 3, eller 6.

Rådets forordning nr. 17/62 finder i medfør af Rådets forordning nr. 141/62 ikke anvendelse på transportsektoren. For denne sektor er der imidlertid gennemført tilsvarende kompetencefordeling mellem Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder for så vidt angår EU-konkurrencereglernes anvendelse på dele af land-, sø- og lufttransportområderne, jf. Rådets forordning nr. 1017/68, artikel 15; Rådets forordning nr. 4056/86, artikel 14 og Rådets forordning nr. 3975/87, artikel 7.

De nationale konkurrencemyndigheders anvendelse af artikel 81, stk. 1, og 82, når Kommissionen ikke har indledt procedure, forudsætter imidlertid, at lovgivningen i medlemsstaterne giver de nationale konkurrencemyndigheder proceduremæssig kompetence til at anvende traktatens artikel 81, stk. 1, og 82.

Efter den gældende lov kan Konkurrencerådet i medfør af § 14, stk. 1, 2. pkt., behandle sager, som henvises fra Kommissionen, men behandlingen af sådanne sager sker efter forbudsbestemmelserne i konkurrencelovens § 6, stk. 1, og § 11, stk. 1.

Kommissionens meddelelse fra 1997 om samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaternes konkurrencemyndigheder ved behandling af sager, der henhører under EF-traktatens artikel 85 og 86 (EF-Tidende 1997, nr. C 313, s. 3) lægger op til, at Kommissionen henviser flere sager til de nationale konkurrencemyndigheder. Kommissionen anbefaler i denne samarbejdsmeddelelse, at der indføres hjemmel til, at de nationale konkurrencemyndigheder kan anvende artikel 81, stk. 1, og 82 direkte. Konkurrencerådet har på grundlag af samarbejdsmeddelelsen indtil videre kun fået henvist én sag til behandling efter konkurrenceloven.

Kommissionen arbejder mod en endnu større decentralisering, jf. Kommissionens »Hvidbog om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 85 og 86« (EF-Tidende 1999, nr. C 132, s. 1). Det er en forudsætning for en yderligere decentralisering, at de nationale konkurrencemyndigheder selv har kompetence til at anvende EU-konkurren-

cerreglerne, og at de proceduremæssige midler til at sikre en effektiv overholdelse af bestemmelserne i artikel 81, stk. 1, og 82 er til stede.

Dansk deltagelse i decentraliseringsprocessen gør det derfor hensigtsmæssigt at indføje en udtrykkelig hjemmel i konkurrenceloven til, at Konkurrencerådet kan påse overholdelsen af bestemmelserne i artikel 81, stk. 1, og 82. Herved bringes den danske konkurrencelovgivning på linie med konkurrencelovgivningen i mere end halvdelen af de øvrige medlemsstater.

En sådan hjemmel for Konkurrencerådet til at påse overholdelsen af artikel 81, stk. 1, og 82 indebærer endvidere, at der skabes grundlag for, at Konkurrencerådet eventuelt ved yderligere decentralisering tillægges kompetence til at kunne gribe ind over for konkurrencebegrænsninger, der skabes fra virksomheder beliggende i Danmark, men hvor virkningerne både rammer inden for og uden for Danmark, samt hvor virkningerne alene rammer uden for Danmark.

Det foreslås derfor, at det udtrykkeligt fastsættes i konkurrenceloven, at artikel 81, stk. 1, og artikel 82 finder direkte anvendelse, og at Konkurrencerådet tillægges kompetence til at anvende artikel 81 og 82 og de hertil knyttede retsakter.

Sager, der henvises fra Kommissionen, vil herefter skulle behandles af Konkurrencerådet i medfør af lovens § 6, stk. 1, § 11, stk. 1, eller lovforslagets nr. 25 (§ 23 a). Forudsætningen for, at en sag behandles efter lovforslagets nr. 25 er dog, at foreligger en mærkbar påvirkning af samhandelen.

Stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det er Konkurrencerådet, der som national myndighed har kompetence i henhold til EU-konkurrencereglerne. Som udgangspunkt har Konkurrencerådet kompetence, så længe Kommissionen ikke har indledt nogen procedure, jf. Rådets forordning nr. 17/62, artikel 9, stk. 3; Rådets forordning 1017/68, artikel 15; Rådets forordning nr. 4056/86, artikel 14 og Rådets forordning nr. 3975/87, artikel 7.

Bestemmelsen i § 23 a, stk. 1, 2. pkt., angiver alene, hvad der er gældende ret ifølge EF-Domstolens praksis. Forbudsbestemmelserne i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og 82 gælder således også i Danmark.

Artikel 81, stk. 1, forbyder efter sin ordlyd:

»Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem Medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet...«

Artikel 82 forbyder efter sin ordlyd:

»En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf (...) i den udstrækning, samhandelen mellem Medlemsstater herved kan påvirkes«.

Anvendelse af forbudsbestemmelserne forudsætter, at samhandelen mellem medlemsstaterne kan påvirkes. Såfremt der ikke sker en påvirkning af samhandelen mellem medlemstaterne, skal forholdet alene bedømmes efter national ret. EF-Domstolen har i en række domme udtalt, at:

»for, at en aftale kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater, må det på grundlag af en flerhed af objektive, retlige og faktiske omstændigheder med tilstrækkelig sandsynlighed kunne forudses, at den kan udøve en direkte eller indirekte, aktuel eller potentiel indflydelse på handelen mellem medlemsstaterne på en måde, der kan være til skade for virkeliggørelsen af målene for et mellemstatsligt enhedsmarked.«

Kravet om påvirkning af samhandelen vil navnlig kunne tænkes opfyldt i forholdet mellem virksomheder etableret i forskellige medlemsstater, men kravet vil imidlertid også efter EF-Domstolens praksis kunne være opfyldt i forhold til virksomheder etableret i én medlemsstat og i forhold til virksomheder etableret i tredjelande.

Forbudet i artikel 81, stk. 1, finder efter fast retspraksis imidlertid alene anvendelse, når aftaler m.v. »mærkbart« begrænser konkurrencen, henholdsvis »mærkbart« påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. »Mærkbarhedskriteriet« er således den væsentligste begrænsning af denne artikels anvendelsesområde. I Kommissionens nugældende »Meddelelse om aftaler af ringe betydning, der ikke falder ind under EF-traktatens artikel 85, stk. 1« (EF-Tidende 1997, nr. C 372, s. 13), er der redegjort for Kommissionens fortolkning af mærkbarhedskriteriet. Meddelelsen er alene vejledende. Hovedelementerne i meddelelsen er, at forbudet i artikel 81, stk. 1, ikke finder anvendelse på aftaler m.v., der alene berører mindre andele af markedet (der opereres med markedsandele på henholdsvis 5 pct. og 10 pct. afhængig af, hvilken type aftale, der er tale om). Herudover undtages aftaler m.v. mellem mindre uafhængige virksomheder, der har under 250 ansatte og enten har en årlig omsætning på ikke over 40 mio. EURO eller en årlig samlet balance på ikke over 27 mio. EURO.

Anvendelsesområdet for forbudet i artikel 82 begrænses af, at det geografiske marked, hvorpå en virksomhed indtager en dominerende stilling, skal udgøre en »væsentlig del af fællesmarkedet«. En væsentlig

del af fællesmarkedet kan efter retspraksis afgrænses til en medlemsstats område eller mere lokalt til en del af en medlemsstat.

Stk. 2

Bestemmelsen præciserer, hvilke regler der gælder, når Konkurrencerådet påser overholdelsen af EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og 82. Henvisningen til konkurrencelovens kapitel 2, 3, 5, 6, 7 og 8 vedrørende gennemførelse, håndhævelse og straf er en forudsætning for, at Konkurrencerådet kan udøve beføjelserne efter stk. 1. Bestemmelsen fastlægger således rammen for udøvelsen af Konkurrencerådets beføjelser efter stk. 1.

De beføjelser, der efter bestemmelsen foreslås tillagt Konkurrencerådet med henblik på at sikre gennemførelsen af EU-konkurrencereglerne, er ikke videre end de tilsvarende beføjelser, der er tillagt Konkurrencerådet med henblik på at sikre overholdelsen af de danske konkurrenceregler, jf. lovens § 14, stk. 1.

De beføjelser, der tillægges Konkurrencerådet i medfør af dette forslag, betyder navnlig, at Konkurrencerådet har mulighed for at udstede påbud i henhold til konkurrencelovens § 6, stk. 4, og § 11, stk. 4, i tilfælde af overtrædelse af artikel 81, stk. 1, og artikel 82, at afgørelser vedrørende spørgsmålet om overtrædelse af artikel 81, stk. 1, og artikel 82, der er truffet af Konkurrencerådet, kan påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. lovforslagets nr. 21, at Konkurrencerådet har mulighed for at pålægge tvangsbøder i henhold til lovens § 22, og at overtrædelse af forbudene i artikel 81, stk. 1, og artikel 82 vil kunne straffesanktioneres med bøde i forbindelse med en straffesag. For at skabe størst mulig klarhed om sanktionerne for overtrædelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82, er der indsat en udtrykkelig bestemmelse om bødestraf. Der henvises til bemærkningerne til forslagsets nr. 23 (§ 23, stk. 1, nr. 9).

Stk. 3

Bestemmelsen har til formål at sikre samarbejdet med Europa-Kommissionen. Bestemmelsen gengiver alene, hvad der følger af lovens § 14, stk. 2, hvorefter Konkurrencestyrelsen er sekretariat for Konkurrencerådet og på rådets vegne varetager den daglige administration af loven. Det er dog fundet hensigtsmæssigt i forbindelse med, at der gives Konkurrencerådet kompetence til at sikre overholdelsen af artikel 81, stk. 1, og artikel 82, udtrykkeligt at præcisere, at det også i denne sammenhæng er Konkurrencestyrelsen, der varetager kontakten til Europa-Kommissionen.

Til nr. 26

Ændringen er en konsekvens af forslaget nr. 3.

Til § 2

Det forudsættes, at der vil være et vist tidsrum fra lovens vedtagelse og til dens ikrafttræden. I denne mellemliggende periode vil det være muligt for Konkurrencestyrelsen at foretage den nødvendige oplysningsvirksomhed om loven, særligt de nye regler om fusionskontrol.

I samme periode vil der endvidere kunne udarbejdes de nødvendige forslag til bekendtgørelser, som erhvervsministeren forudsættes at udstede i medfør af lovforslagets nr. 12 (§ 12, stk. 4, og § 12 b, stk. 3).

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. oktober 2000. Dog træder § 1, nr. 16, i lovforslaget (§ 15, stk. 1) om Konkurrencerådet i kraft den 1. juli 2000. Hermed sikres det, at der nedsættes et nyt Konkurrenceråd, der dels kan deltage i udstedelsen af nye administrative forskrifter inden lovens ikrafttræden, dels kan påse overholdelsen af den gældende lov og forskrifter udstedt i medfør heraf.

En fusion, hvorved der forud for den 1. oktober 2000 er sket en sammensmeltning eller opnået kontrol, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 a), er ikke omfattet af lovforslagets bestemmelser om fusionskontrol. En aftale om fusion indgået før den 1. oktober 2000, der imidlertid først skal have virkning efter den 1. oktober 2000, vil heller ikke være omfattet.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 2. --

Stk. 4. Afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, træffes af den myndighed m.v., der har fastsat reguleringen eller truffet beslutningen, eller, såfremt reguleringen er fastsat ved lov eller EF-forordning, af vedkommende minister.

Stk. 5. Hvis en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, kan Konkurrencerådet rette henvendelse til pågældende myndighed, påpege mulige skadelige virkninger for konkurrencen samt fremkomme med forslag til fremme af konkurrencen på det pågældende område. Myndigheden skal svare på henvendelsen inden 3 måneder fra modtagelsen heraf.

Stk. 6. En myndighed m.v., der regulerer eller træffer beslutning om erhvervsvirksomhed, der udøves af myndigheden selv eller af en virksomhed, i hvis styrende organ myndigheden er repræsenteret, skal anmelde reguleringen eller beslutningen til Konkurrencestyrelsen, hvis reguleringen eller beslutningen har betydning for konkurrencen. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om anmeldelsespligten, herunder regler om anmeldelsespligtens omfang

§ 7. Forbudet i § 6, stk. 1, gælder ikke for aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, såfremt de deltagende virksomheder har

Lovforslaget

§ 1

I konkurrencelov, lov nr. 384 af 10. juni 1997, foretages følgende ændringer:

Stk. 4. Afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, træffes af den myndighed m.v., der har fastsat reguleringen eller truffet beslutningen, eller, såfremt reguleringen er fastsat ved lov eller EF-forordning, af vedkommende minister. Retter Konkurrencerådet henvendelse til pågældende myndighed m.v. med henblik på en afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, skal myndigheden træffe afgørelse herom senest otte uger fra modtagelsen heraf.

Stk. 5. Hvis en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2 eller i øvrigt hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse, kan Konkurrencerådet over for myndigheden, jf. stk. 4, 1. pkt., påpege mulige skadelige virkninger for konkurrencen samt fremkomme med forslag til fremme af konkurrencen på området. Myndigheden skal svare på en henvendelse fra rådet herom senest tre måneder fra modtagelsen.

Ophæves.

§ 7. Forbudet i § 6, stk. 1, gælder ikke for aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, såfremt de deltagende virksomheder har

Gældende formulering

- 1) en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr. og en samlet markedsandel for den pågældende vare eller tjenesteydelse på under 10 pct., jf. stk. 3, eller
- 2) en samlet årlig omsætning på under 150 mio. kr., jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Undtagelsen i stk. 1, nr. 2, gælder ikke i tilfælde, hvor

- 1) konkurrencen inden for samme branche begrænses af den samlede virkning af lignende aftaler m.v. eller
- 2) virksomheder eller en sammenslutning af virksomheder aftaler, vedtager eller på anden måde tilkendegiver, at der ved videre salg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer.

§ 11. Det er forbudt for en eller flere virksomheder m.v. at misbruge en dominerende stilling på det danske marked eller en del heraf.

Lovforslaget

- 1) en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr. og en samlet markedsandel for den pågældende vare eller tjenesteydelse på under 10 pct., jf. dog stk. 2-4, eller
- 2) en samlet årlig omsætning på under 150 mio. kr., jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Undtagelserne i stk. 1 gælder ikke i tilfælde, hvor

- 1) virksomheder eller en sammenslutning af virksomheder aftaler, vedtager eller på anden måde tilkendegiver, at der ved videre salg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer, eller
- 2) to eller flere virksomheder gennem aftale m.v. gennemfører eller søger at gennemføre forudgående regulering af bud, fastsætter eller søger at fastsætte betingelser for åbning af bud, foretager eller søger at foretage udskydning af bud, forpligter sig til forudgående anmeldelse af bud eller i øvrigt forpligter sig til at samarbejde inden tilbudsgivningen.

Stk. 3. Forbudet i § 6, stk. 1, gælder, uanset stk. 1, for en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, hvis denne aftale m.v. sammen med lignende aftaler m.v. begrænser konkurrencen.

Stk. 3 og 4 bliver herefter til stk. 4 og 5.

§ 11. Det er forbudt for en eller flere virksomheder m.v. at misbruge en dominerende stilling.

Stk. 2. I vurderingen af, hvorvidt en eller flere virksomheder m.v. har en dominerende stilling, skal indgå undersøgelser af efterspørgselssubstitutionen, udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence.

Stk. 2-4 bliver herefter til stk. 3-5.

Gældende formulering

Kapitel 4

Meddelelse om fusioner m.v.

§ 12. Fusioner, virksomhedsovertagelser og sammenlægninger af virksomheder skal meddeles til Konkurrencestyrelsen. Dette gælder dog ikke, hvis fusionen, virksomhedsovertagelsen eller sammenlægningen af virksomheder er mellem moder- og dattervirksomheder eller mellem dattervirksomheder i samme koncern.

Stk. 2. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om meddelelsespligten efter stk. 1, herunder regler om, at visse fusioner m.v. ikke skal meddeles.

Lovforslaget

Kapitel 4

Fusionskontrol

§ 12 ophæves, og i stedet indsættes:

§ 12. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på fusioner, hvor

- 1) de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr., og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 200 mio. kr., eller
- 2) mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3 mia. kr.

Stk. 2. Opstår en fusion gennem erhvervelse af dele af en eller flere virksomheder, tages der ved beregningen af omsætningen i stk. 1 for sælgerens eller sælgernes vedkommende kun hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver.

Stk. 3. Dog betragtes to eller flere erhvervelser, som omhandlet i stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Stk. 4. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.

Stk. 5. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse på fusioner, der er omfattet af fusionskontrolforordningen, medmindre Europa-Kommissionen henviser sagen til Konkurrencerådets behandling.

§ 12 a. Ved en fusion forstås i denne lov:

- 1) når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til én virksomhed, eller

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 2) når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed, eller en eller flere virksomheder ved opkøb af andele eller aktiver, gennem aftale eller på anden vis erhverver den direkte eller indirekte kontrol over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Stk. 2. Oprettelse af et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner, udgør en fusion efter stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Efter denne lov opnås kontrol over en virksomhed gennem rettigheder, aftaler eller på andre måder, som enkeltvis eller tilsammen, giver mulighed for at få afgørende indflydelse på virksomhedens drift.

Stk. 4. Der foreligger ikke en fusion i henhold til stk. 1:

- 1) når kreditinstitutter, andre finansielle virksomheder eller forsikringsselskaber, hvis sædvanlige virksomhed indbefatter transaktioner og handel med værdipapirer for egen eller fremmed regning, midlertidigt er i besiddelse af andele, som de har erhvervet i en virksomhed med henblik på videresalg, for så vidt de ikke udøver den til disse andele knyttede stemmeret med henblik på at fastlægge virksomhedens konkurrencemæssige adfærd eller alene udøver denne stemmeret med det formål at forberede hel eller delvis afhændelse af denne virksomhed eller af dens aktiver eller afhændelse af disse andele, og afhændelsen sker senest et år efter erhvervelsen,
- 2) når kontrollen erhverves af en person, der efter lovgivningen om konkurs m.v. kan råde over virksomheden, eller
- 3) når de i stk. 1, nr. 2, nævnte transaktioner gennemføres af holdingselskaber, som defineret i årsregnskabsdirektivet, dog med den begrænsning, at de stemmerettigheder, der er knyttet til de andele, de er i besiddelse af, navnlig i forbindelse med udnævnelse af medlemmer af ledelsesorganerne og tilsynsorganerne i de virksomheder, hvor de har andele, kun benyttes til at bevare den fulde værdi af disse investeringer og ikke til direkte eller indirekte at bestemme den konkurrencemæssige adfærd i disse virksomheder.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 5. Konkurrencerådet kan efter anmodning forlænge fristen i stk. 4, nr. 1, hvis kreditinstituttet, den finansielle virksomhed eller forsikrings-selskabet godtgør, at der ikke har været rimelig mulighed for at foretage afhændelsen inden for den fastsatte frist

§ 12 b. En fusion, der er omfattet af denne lov, skal anmeldes til Konkurrencestyrelsen senest en uge efter aftalens indgåelse, offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningstilbudet eller erhvervelsen af kontrol. Den første af disse begivenheder vil være afgørende for beregning af fristen efter 1. pkt.

Stk. 2. Konkurrencestyrelsen kan offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. Offentliggørelsen omfatter navnene på deltagerne i fusionen, fusionens art og de berørte økonomiske sektorer.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer.

§ 12 c. Konkurrencerådet træffer afgørelse om, hvorvidt en fusion, der er anmeldelsespligtig i henhold til § 12 b, stk. 1, eller som af Europa-Kommissionen er henvist til Konkurrencerådets behandling, jf. § 12, stk. 5, kan godkendes eller forbydes.

Stk. 2. En fusion, hvorved en eller flere virksomheder ikke skaber eller styrker en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, skal godkendes.

Stk. 3. I det omfang, hvor oprettelsen af et joint venture, som udgør en fusion efter § 12 a, stk. 2, tillige har til formål eller til følge at samordne fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd, vurderes denne samordning efter kriterierne i § 6, stk. 1, og § 8, stk. 1, for at fastslå, om transaktionen kan godkendes.

Stk. 4. Ved vurderingen efter stk. 3 tager Konkurrencerådet navnlig hensyn til:

- 1) om der samtidig findes to eller flere stiftende virksomheder, som på markant vis gør sig gældende på samme marked som det pågældende joint venture eller på et marked i et tidligere eller efterfølgende led i forhold til dette marked eller på et beslægtet marked, som er nært forbundet med dette marked, og

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 2) om de deltagende virksomheder i kraft af deres samordning, der direkte skyldes oprettelsen af det pågældende joint venture, har mulighed for at hindre konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Stk. 5. En fusion, der er omfattet af denne lov, må ikke gennemføres, før Konkurrencerådet har godkendt denne i henhold til stk. 1. Dette er ikke til hinder for gennemførelsen af et offentligt overtagelses- eller ombytningsstilbud, der i henhold til § 12 b, stk. 1, er anmeldt til Konkurrencestyrelsen, for så vidt erhververen ikke udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele, eller kun udøver dem med henblik på at bevare den fulde værdi af sin investering på grundlag af en dispensation fra Konkurrencerådet, jf. stk. 6.

Stk. 6. Konkurrencerådet kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 5 og kan i den forbindelse knytte vilkår eller udstede påbud med henblik på at sikre en effektiv konkurrence.

§ 12 d. Senest fire uger efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse i henhold til § 12 b, stk. 1, eller § 12, stk. 5, træffer Konkurrencerådet afgørelse om en fusions godkendelse eller beslutning om særskilt undersøgelse heraf.

Stk. 2. Såfremt Konkurrencerådet i henhold til stk. 1 har truffet beslutning om indledning af særskilt undersøgelse af en fusion, træffes afgørelse om godkendelse eller forbud i henhold til § 12 c, stk. 1, senest tre måneder efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse.

Stk. 3. Har Konkurrencerådet ikke truffet afgørelse inden for de frister, som fremgår af stk. 1 og 2, betragtes dette som en afgørelse om godkendelse af fusionen. Konkurrencerådet kan i ganske særlige tilfælde afbryde fristerne efter stk. 1 og 2, herunder med henblik på at indhente yderligere oplysninger, jf. § 17.

§ 12 e. Konkurrencerådet kan til godkendelsen af en fusion, § 12 c, stk. 2, knytte vilkår eller udstede påbud, herunder for at sikre, at de deltagende virksomheder opfylder de tilsagn, de har givet over for Konkurrencerådet for at fjerne de skadelige virkninger af fusionen.

Stk. 2. Vilkår eller påbud kan bl.a. bestå i, at de deltagende virksomheder skal:

Gældende formulering

§ 13. Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager efter denne lov bortset fra sager om fastsættelse af bestemmelser efter § 2, stk. 6, 2. pkt., § 5, stk. 2, § 7, stk. 3 og stk. 4, 2. pkt., § 8, stk. 2, 2. pkt., § 9, 2. pkt., § 10, § 11, stk. 4, 2. pkt., § 12, stk. 2, § 14, stk. 3, § 18, stk. 2, 2. pkt., og § 21, stk. 3.

Stk. 2. Konkurrencerådets henvendelser og vedkommende myndigheders svar efter § 2, stk. 5, anmeldelser efter § 2, stk. 6, 1. pkt., samt afgørelser truffet i medfør af loven kan offentliggøres.

§ 14. Konkurrencerådet påser overholdelsen af denne lov og de forskrifter, der er udstedt i medfør af loven, jf. dog § 2, stk. 4. Konkurrencerådet kan behandle sager

Lovforslaget

- 1) afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser,
- 2) indrømme tredjepartsadgang, eller
- 3) foretage andre foranstaltninger, som kan fremme en effektiv konkurrence.

§ 12 f. Konkurrencerådet kan tilbagekalde en godkendelse af en fusion:

- 1) når Konkurrencerådets afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder, eller
- 2) hvis de deltagende virksomheder undlader at efterkomme vilkår eller påbud, jf. § 12 e, stk. 1.

§ 12 g. Konkurrencerådet kan ved beslutning om at forbyde en fusion efter § 12 c, stk. 1, som allerede er gennemført, udstede påbud om en deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette en effektiv konkurrence.

§ 13. Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager efter denne lov bortset fra sager om fastsættelse af bestemmelser efter § 5, stk. 2, § 7, stk. 4 og stk. 5, 2. pkt., § 8, stk. 2, 2. pkt., § 9, 2. pkt., § 10, § 11, stk. 5, 2. pkt., § 12, stk. 4, § 12 b, stk. 3, § 14, stk. 3, § 18, stk. 2, 2. pkt., 18 a, stk. 3 og § 21, stk. 3. Dog finder § 4, stk. 2, og § 6 i lov om offentlighed i forvaltningen tilsvarende anvendelse på sager efter denne lov. 1. og 2. pkt. gælder tillige, når oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Pågældende myndigheds afgørelse efter § 2, stk. 4, 1. pkt., Konkurrencerådets henvendelser og myndighedernes svar efter § 2, stk. 5, samt rådets afgørelser truffet i medfør af loven skal offentliggøres.

§ 14. Konkurrencerådet påser overholdelsen af denne lov og de forskrifter, der er udstedt i medfør af loven, jf. dog § 2, stk. 4, 1. pkt. Konkurrencerådet kan behandle sager....

Bilag til f. t. l. vedr. konkurrenceloven

Gældende formulering

§ 15. Konkurrencerådet består af en formand og 18 medlemmer. Formanden udnævnes af kongen for en periode af op til 4 år. De øvrige medlemmer udnævnes af erhvervsministeren for en periode på op til 4 år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til offentlig og privat erhvervsvirksomhed, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold. Formanden og otte af rådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser. Et af disse medlemmer skal have særlig indsigt i statslig erhvervsvirksomhed. Efter erhvervsministerens nærmere bestemmelse udnævnes syv medlemmer efter indstilling fra erhvervsorganisationer, ét medlem efter indstilling fra forbrugerorganisationer og to medlemmer med særlig indsigt i offentlig erhvervsvirksomhed efter indstilling fra de kommunale organisationer.

Stk. 5. Erhvervsministeren udpeger faste stedfortrædere for Konkurrencerådets medlemmer.

§ 16. De påbud, som Konkurrencerådet efter § 6, stk. 4, og § 11, stk. 3, kan udstede med henblik på at bringe de skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger til ophør, kan bl.a. omfatte:...

§ 18. Konkurrencestyrelsen kan efter retskendelse og mod behørig legitimation til brug for rådets virksomhed efter loven

- 1) på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, herunder regnskaber, regnskabsmaterialer, bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, og
- 2) få adgang til en virksomheds eller sammenlutnings lokaler og transportmidler.

Lovforslaget

§ 15. Konkurrencerådet består af syv faste medlemmer, herunder en formand, der alle skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser, samt efter ministerens nærmere bestemmelse et antal medlemmer, der udnævnes efter indstilling fra erhvervsorganisationer, forbrugerorganisationer og kommunale organisationer. Formanden udnævnes af kongen for en periode på op til fire år. De øvrige medlemmer udnævnes af erhvervsministeren for en periode på op til fire år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til offentlig og privat erhvervsvirksomhed, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold.

Stk. 2. De syv faste medlemmer afgør sager efter loven og afgiver udtalelser til erhvervsministeren, forinden denne udsteder nærmere regler efter loven. De øvrige medlemmer kan give møde under behandlingen af sager, som har særlig interesse for det pågældende medlem, såfremt medlemmet ønsker at afgive indlæg. De øvrige medlemmer deltager ikke i de syv faste medlemmers rådslagninger.

§ 16. De påbud, som Konkurrencerådet efter § 6, stk. 4, og § 11, stk. 4, kan udstede med henblik på at bringe de skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger til ophør, kan bl.a. omfatte:...

§ 18. Konkurrencestyrelsen kan efter retskendelse og mod behørig legitimation til brug for rådets virksomhed efter loven

- 1) på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, herunder regnskaber, regnskabsmaterialer, bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data,
- 2) kræve mundtlige forklaringer på stedet, og
- 3) få adgang til en virksomheds eller sammenlutnings lokaler og transportmidler.

§ 18 a. Konkurrencestyrelsen kan til andre landes konkurrencemyndigheder under forbehold om gensidighed videregive oplysninger, som er omfattet af Konkurrencestyrelsens tavshedspligt, og som er nødvendige for at fremme håndhævelsen af disse landes konkurrencelovgivning, herunder med henblik på at opfylde Danmarks bilaterale eller multilaterale forpligtelser.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Ved videregivelse af oplysninger til myndigheder i medfør af stk. 1 skal Konkurrencestyrelsen betinge videregivelsen af, at oplysningerne:

- 1) er undergivet en tilsvarende tavshedspligt hos modtageren,
- 2) udelukkende anvendes til det formål, som er fastsat i en gældende bilateral eller multilateral aftale, såfremt udvekslingen finder sted i medfør heraf, og
- 3) kun kan videregives med udtrykkeligt samtykke fra Konkurrencestyrelsen og kun til det formål, som samtykket omfatter.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om Konkurrencestyrelsens videregivelse til udenlandske myndigheder af oplysninger, der er omfattet af Konkurrencestyrelsens tavshedspligt.

§ 19. Konkurrencerådets afgørelser truffet efter § 2, stk. 1 og stk. 6, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, § 7, § 8, stk. 1 og 3-5, § 9, § 11, § 12, stk. 1, § 13, stk. 4, § 16 og § 27, stk. 4, 2. pkt., kan påklages til Konkurrenceankenævnet.

§ 19. Konkurrencerådets afgørelser truffet efter § 2, stk. 1, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1 og stk. 4, § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 og stk. 3-5, § 9, § 11, stk. 1, stk. 4 og stk. 5, 1. pkt., § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, 1. pkt., § 12 c, stk. 1-3, og stk. 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1, § 12 f, § 12 g, § 13, stk. 4, § 16, § 23 a, stk. 2, jf. stk. 1, og § 27, stk. 4, 2. pkt., kan påklages til Konkurrenceankenævnet.

§ 22. Undlader nogen at give de oplysninger, som Konkurrencerådet kan kræve efter denne lov, eller at efterkomme et påbud meddelt i medfør af denne lov, kan rådet som tvangsmiddel pålægge den pågældende daglige eller ugentlige bøder, der kan inddrives ved udpantning.

§ 22. Undlader nogen at give de oplysninger, som Konkurrencerådet kan kræve efter denne lov, eller at efterkomme et vilkår eller et påbud meddelt i medfør af denne lov, kan rådet som tvangsmiddel pålægge den pågældende daglige eller ugentlige bøder, der kan inddrives ved udpantning.

§ 23. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt

§ 23. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt

- 1) overtræder § 6, stk. 1,
- 2) overtræder § 11, stk. 1, hvis den pågældende virksomhed inden for de seneste 5 år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af dominerende stilling, jf. § 11, stk. 3,
- 3) undlader meddelelse efter § 12, stk. 1,
- 4) undlader at efterkomme påbud udstedt efter § 6, stk. 4, eller § 11, stk. 3, jf. § 16,

- 1) overtræder § 6, stk. 1,
- 2) overtræder et vilkår meddelt i henhold til § 8, stk. 3, 3. pkt.,
- 3) overtræder § 11, stk. 1,
- 4) undlader at anmelde en fusion eller anmelder en fusion for sent i henhold til § 12 b, stk. 1,

Gældende formulering

- 5) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag eller
- 6) undlader at efterkomme krav efter § 17.

Lovforslaget

- 5) gennemfører en fusion på trods af et forbud herimod i henhold til § 12 c, stk. 1, overtræder forbudet mod gennemførelse af en fusion inden godkendelse heraf i henhold til § 12 c, stk. 5, 1. pkt., overtræder et vilkår eller påbud efter § 12 c, stk. 6, eller efter § 12 e, stk. 1, eller overtræder et påbud meddelt i henhold til § 12 g,
- 6) undlader at efterkomme påbud udstedt efter § 6, stk. 4, eller § 11, stk. 4, jf. § 16,
- 7) undlader at efterkomme krav efter § 17,
- 8) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrelsen, Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag, eller
- 9) overtræder forbudet i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, eller forbudet i artikel 82, jf. § 23 a, stk. 1.

Kapitel 9

EU-konkurrencereglerne

§ 23 a. Konkurrencerådet påser overholdelsen af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 81 og artikel 82 som national kompetent myndighed i henhold til forordninger og direktiver udstedt i medfør af traktatens artikel 83 og i henhold til traktatens artikel 84. Ved udøvelse af denne kompetence som national kompetent konkurrencemyndighed anvendes EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82 direkte på aftaler m.v., henholdsvis misbrug af dominerende stilling, som påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne lovs kapitel 2, 3, 5, 6, 7 og 8 finder i øvrigt anvendelse på udøvelse af Konkurrencerådets kompetence, jf. stk. 1, i det omfang forordninger og direktiver udstedt i medfør af EF-traktatens artikel 83 ikke er til hinder herfor.

Stk. 3. Konkurrencestyrelsen underretter Europa-Kommissionen, inden der træffes afgørelse efter stk. 1.

§ 27, stk. 5, ophæves.

§ 27. ---

Stk. 5. Offentlig regulering, som er omfattet af § 2, stk. 6, og som er gældende på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, skal anmeldes til Konkurrencerådet inden den 1. juli 1998.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

Loven træder i kraft den 1. oktober 2000. Dog træder § 1, nr. 16, i kraft den 1. juli 2000.

Bilag 2

EF-Traktatens artikel 81 (tidligere artikel 85)

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem Medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, er uforenelige med fællesmarkedet og forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser,
- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer,
- c) opdeling af markeder eller forsyningskilder,
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

2. De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.

3. Bestemmelserne i stk. 1 kan dog erklæres uanvendelige på:

- enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder,
- enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og

– enhver samordnet praksis eller kategori deraf, som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:

- a) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål;
- b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

EF-Traktatens artikel 82 (tidligere artikel 86)

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf er uforenelig med fællesmarkedet og forbudt i den udstrækning, samhandelen mellem Medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser,
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne,
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Til lovforslag nr. L 242. Skriftlig fremsættelse (30. marts 2000)

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af konkurrenceloven. (Fusionskontrol, Konkurrencerådets sammensætning, decentralisering m.v.).

(Lovforslag nr. L 242).

Som anført af statsministeren under åbningsredegørelsen den 5. oktober 1999 ønsker regeringen, at konkurrencen i Danmark er i top. En effektiv konkurrence mellem virksomheder kan sikre, at forbrugerne får billige varer og tjenester. En effektiv konkurrence kan presse virksomhederne til at forske, innovere og produktudvikle, så virksomhederne kan imødekomme de ønsker, som forbrugerne har i morgen. En effektiv konkurrence giver ikke alene et billigere, men også et bedre og større udbud af varer og tjenester.

Derfor foreslås konkurrenceloven ændret på en række punkter, som vil bringe den danske konkurrencelovgivning på linie med resten af EU.

De tre hovedelementer i lovforslaget er fusionskontrol, decentralisering og en ændret sammensætning af Konkurrencerådet.

Der er i dag en tendens til større fusioner i dansk erhvervsliv; en udvikling, som vil fortsætte som en følge af den stadigt stigende internationalisering og globalisering. Danmark er det eneste EU-land, der ikke har national fusionskontrol. Indførelse af national fusionskontrol har ikke til formål at hindre fusioner, men at sikre, at fusioner ikke sker på en sådan måde, at de begrænser den effektive konkurrence. De fordele for de fusionerede virksomheder, der eksempelvis ligger i en større styrke på eksportmarkederne, må således ikke betales af de danske forbrugere eller af mindre konkurrenter.

De meget store fusioner er omfattet af EU's fusionsregler. Hvis en fusion ikke er omfattet af EU's fusionskontrol, kan Kommissionen opfordres til at behandle fusionen. At overgive en fusion til EU's behandling vil ikke være i danske virksomheders interesse. En dansk fusionskontrol vil foregå hurtigere og smidigere end EU's fusionskontrol, fordi den danske konkurrencemyndighed på forhånd har nøje kendskab til forholdene på markedet.

Det andet hovedelement, der indføres med lovforslaget, er en decentral anvendelse af EF-traktatens konkurrenceregler. Dette indebærer, at Konkurrencerådet udstyres med hjemmel til at anvende EF-traktatens konkurrenceregler i sager, der mærkbart kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Hermed vil samarbejdet med Kommissionen umiddelbart blive styrket, og konkurrenceloven vil på dette punkt blive bragt på niveau med lovgivningen i de fleste andre EU-lande. En decentralisering vil være i overensstemmelse med Danmarks ønske om, at alle sager behandles så tæt på borgerne som muligt. Dette har den fordel for virksomhederne, at konkurrencemyndigheden umiddelbart har kendskab til markedsforholdene, ligesom kommunikationen med konkurrencemyndigheden lettes.

En forudsætning for, at Kommissionen vil overlade det til nationale konkurrencemyndigheder at behandle sager efter EF-traktatens konkurrenceregler, er, at der i medlemsstaterne er effektive sanktioner for at overtræde forbudene mod konkurrencebegrænsende aftaler hhv. misbrug af en dominerende stilling.

I dag kan en virksomhed ikke få en bøde, når den første gang forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbudet i konkurrenceloven mod misbrug af en dominerende stilling. Derimod kan en virksomhed få en bøde første gang, den

forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler.

Denne forskel i sanktionsmæssig henseende fjernes ved også på dette punkt at tilpasse konkurrenceloven til EU-konkurrencereglerne. Hermed vil en virksomhed med en dominerende stilling, som forsætligt eller groft uagtsomt misbruger denne stilling, kunne blive pålagt en bøde, allerede første gang den misbruger sin dominans. For at sikre virksomhedernes retsstilling angiver lovforslaget udtrykkeligt, hvilke elementer, der altid skal indgå i undersøgelsen af, om en eller flere virksomheder har en dominerende stilling.

Det sidste hovedelement i lovforslaget er en ændring af Konkurrencerådets sammensætning og beslutningsprocedure. Målet er her at sikre en

effektiv og hurtig sagsbehandling uden, at virksomhedernes retssikkerhed sættes på spil. Rådet vil herefter bestå af syv faste medlemmer og et ikke nærmere fastsat antal medlemmer, der vil deltage på ad hoc basis. Rådet vil få karakter af et domstolslignende organ. De faste medlemmer vil få stemmeret, men ad hoc medlemmerne vil få mulighed for at deltage i en sags behandling, hvis de på forhånd har meddelt, at de ønsker at afgive et mundtligt indlæg.

Udover disse tre hovedelementer indeholder lovforslaget en række justeringer som følge af de indhøstede erfaringer med den gældende konkurrencelov.

Idet jeg i øvrigt henviser til de udførlige bemærkninger til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.